

Copilul răzmeritei din 1907

— Adevărata viață a ciobanului care a vorbit cu Dumnezeu —

de F. ADERCA

CINE rămâne în Maglavit, fie numai o zi și o noapte, nu se poate să nu bage de seamă că oameni locului țin la suflet și la înfățișare—mai ales la înfățișare—de cel puțin două seminții cu totul diferite. Chipurile cele mai numeroase sunt cu ochii apropiați, sprâncenele groase îmbinate, fruntea fugind înapoi și botul ieșit înainte, cu buzele lipicioase, pofticioase. Nasul aduce a iatagan. Când astfel de chipuri surâd, cu ochii negri înflăcărați, cosițele împletite bogat și lăsate pe sani—cum sunt țigăncile din împrejurimi, care trec la troița din luncă investmântate roșu și împodobite cu aurării și alămuri, asemenea regi-nelor de Saba—farmecul lor e străvechi și molepsitor. Mai rare, dar nu mai puțin străvechi sunt chipurile zidite din linii aproape drepte, căutând mai mult dreptunghiul decât forma oului și în care ochii, nasul, bărbia se integrează perfecte lor geometrii, de parcă s'ar supune unei ordine lăuntrice, sufletești. Asemenea chipuri sunt tot atât de armonice, de perfecte ca o casă de țară, cu tindă, ca un mic templu grec, sau ca o medalie și un apeduct roman.

Ciobanul Pătru Lupu care are chip de legi-onar și care trăește o viață sufletească de o necrezută și neasemuită logică—cu toată înfățișarea ei haotică la prima vedere a celor care privesc superficial, precum vom arăta amănunțit mai târziu—face parte din rasa oamenilor cu structura chipului și sufletului arhitecturală. Cum de-a căzut între țigani e de mirare—și nicio știință nu ne poate încă lămuri, cum de s'a păstrat atât de curat, împrejmuit veacuri de-arândul și asaltat de-un sânge cu totul deosebit de al lui. Totuși prea puțini sunt cei de-o seamă cu el, iar mulțimile care se îndreaptă spre sufletul luminând în beznele rurale, ca flăcări cuvântătoare îl înțeleg în parte, sau îl înțeleg cu totul greșit. Căci nu asemuirea de sânge și suflet—cum vom vedea—ci puterea, dârzenia și semnificația psihologică a ciobanului ales de Dumnezeu—cuceresc, molipesc, frământă și preschimbă. Pătru Lupu nu se sfiește să mărturisească, deși nu pricepe ce caut iscodindu-l de neamurile lui cele mai apropiate.

Pe taică-său nu și-l mai amintește bine, căci

Un grup de săteni veniți de prin împrejurimi.

Crucea ridicată pe locul sfânt.

e mort de mult de când copilul avea abia patru ani. Maică-sa, căsătorită a doua oară trăește și acum. Frații lui Pătru nu se deosebesc cu nimic de ceilalți oameni din sat, afară de unul, mai norocos și mai isteț, care s'a ridicat până la gradul și slujba de plutonier, la Ismail. Unchiul lui dinspre tată, trăesc, sunt oameni de ispravă, nu bogați, dar bucurându-se în sat de vază bună. Nici dinspre partea tatei nici dinspre partea mamei, neamurile lui Pătru nu se pot lămuri asupra exaltării sufletești a ciobanului care a cucerit regiunea și a impresionat țara. Singurul amănunt pe care-l rețin, spre a nu cădea în greșala tuturor celorlalți intelectuali interesați de personalitatea lui Pătru Lupu—și amănuntul ar caracter negativ—e că din neamul ciobanului de la Maglavit n'a eșit nici un preot, nici un cântăreț, nici un colivar și nici măcar un trăgător de clopote la biserică. Întâmplător dau peste amănuntul surprinzător—vom vedea până la urmă cât e de reve-

Putul cu apă sfântă la Maglavit.

Căruțele care-au adus pe țărani din împrejurimi la locul unde Petru Lupu a vorbit cu Dumnezeu.

lător—că tot din Maglavit, unde i se mai văd casele frumoase—e un fantastic bogătaș, care locuiește acum la București unde, e proprietatul a două din cele mai mari hoteluri: ION STĂNESCU, filantropul puțin cunoscut, dar nu mai puțin darnic, care-a ținut singur acum zece ani aproape fără știrea nimănui, un cămin de studenți săraci și care-a reziliat de curând un contract de închiriere de milioane cu Ministerul de Interne, pentru a preschimba o uriașă clădire, în adăpost gratuit. Mi se pare că pilda acestui om e unică în Capitală—unde trăesc atâția multimilionari—și el e din Maglavitul lui Pătru Lupu.

Dar toate aceste amănunte din viața și împrejurimile ciobanului iluminat nu pot mulțumi deplin pe nimeni—nu mă pot mulțumi nici pe mine.

O mică socoteală duce însă la o descoperire surprinzătoare: Dacă tatăl lui Pătru Lupu a murit în 1912, copilul lui, care avea atunci patru ani, fusese născut în 1907—1908—anul revoltelor țărănești, anul represiunii sângeroase, când mii de săteni au fost bătuți schingiuiți și împușcați în drum, sau în fața stogurilor de pae afară din sat.

Desigur și'n alte sate românești, în 1907, au fost zămisliti copii, cari n'au ajuns la înălțimea morală a ciobanului din Maglavit, la forța lui de propovăduire. Misterul lui Pătru Lupu e mai cu seamă în singele lui — precum am mai spus — dar avem îndatorirea să ținem seama de toate împrejurările, oricât de generale, care-ar putea arunca o rază de lumină și înțelegere asupra acestui mister. Dacă până la sângele lui e cu neputință de pătruns, în starea de azi a biologiei și antropologiei — avem posibilitatea să ne închipuim formația fătului în pânțele unei mame îngrozite. Asupra hotărâtoarei înrâuriri pe cari stările sufletești ale mamei le pot avea asupra fătului, în primele luni după zămislire, dacă nu chiar din momentul zămislirii, ar putea da informații mai amănunțite un ginecolog. Eu îmi amintesc cazul unui mare actor de cinematograf — și oricine cunoaște cazuri asemănătoare — a cărui glorie se trăgea dintr'o surprinzătoare puritate a profilului și mai cu seamă dintr'o luminozitate a surisului uimitor: Căci marele actor era originar din cețurile Londrei. Niciunul din frații lui — și erau la număr patru — nu se ivise pe lume cu asemenea profil și surâs. Explicația a dat-o mama artistului unei ziariste: Tătl fiind funcționar la Ministerul de externe, fusese trimis cu o misiune la Atena. Mama vizitase în acel an toate muzeele cu statui fizice și colonade grecești, — și astfel

s'a pomenit dând naștere unui model de zeu, pentru geniul sculptural al lui Fidias. Nu e de crezut ca surzenia, bâlbăiala și puțină putere de atenție, din primii ani ai ciobanului Pătru Lupu din Maglavit să aibă altă origină decât anul cumplit al nașterii lui, dacă ținem seama de faptul că toate neamurile lui au fost scutite de asemenea beteșuguri. Revoltele țărănești, în județul Dolj, unde se află Maglavitul, au fost cu deosebire crâncene. Se mai povestesc și acum cazuri din cruzimi, de crime, pe care nu le făptuiesc decât oameni ieșiți din fire. Conacuri arse, violuri, asasinat, masacre sadice au umplut văduhul dement, cu duhoarea lor de iad. Represiunea militară din Băilești și împrejurimile Calafatului — deci în apropierea Maglavitului — a fost de aceeași violență.

Mama lui Pătru Lupu a trăit toate aceste evenimente, a zămislit copilul în aceste spaimi și l-a purtat în pânțele în astfel de cutremure sufletești. A fost un copil al răzmeriței, pe care copilul a trăit-o fără s'o fi văzut. Și astfel a venit pe lume un suflet de cataclism, în sânge cu o revoltă și o zguduire, manifestate de la început în clătănările minții, în slăbiciunea auzului, în gângăveala gurii.

Dar sufletul lui era menit odată și odată să vorbească.

F. ADERCA

În numărul viitor : DE VORBĂ CU OILE

REGINA MARIA LA BREAZA

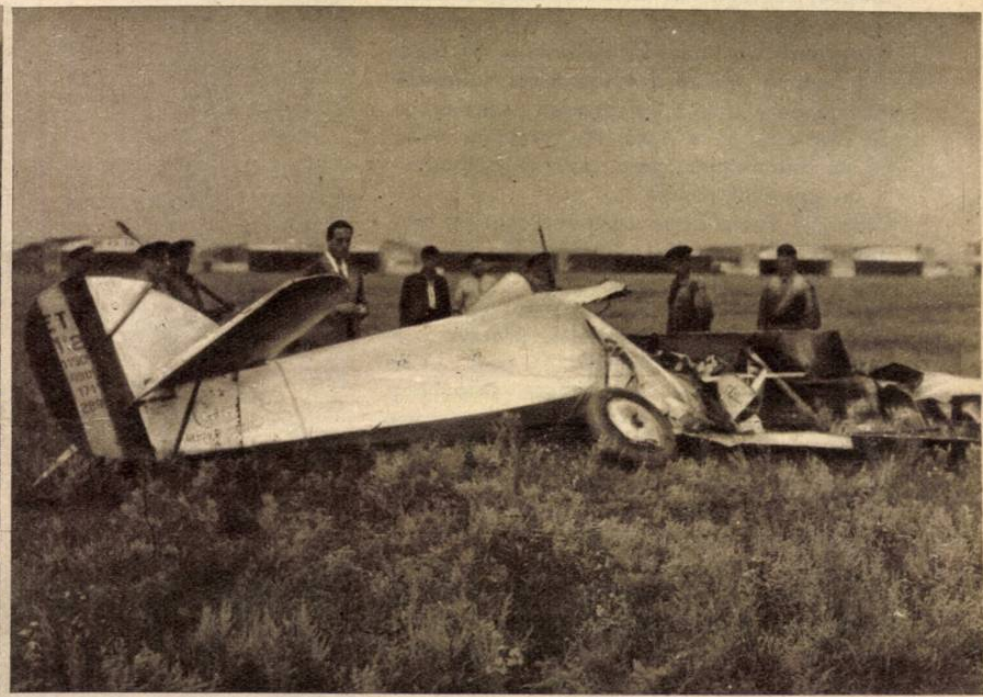
Regina Maria a vizitat săptămâna trecută centrul străjeresc și jamboreea cercetașelor de la Breaza. Fotografia noastră a fost luată cu prilejul acestei vizite. În stânga Suveranul, d. general Manolescu.

DOUĂ GROAZNICE ACCIDENTE DE AVIAȚIE ÎN CAPITALĂ

Două groaznice accidente de avion, care — au produs o impresie profundă, s'au petrecut săptămâna trecută în Capitală la interval de numai două zile.

Primului, i-au căzut victimă căpitanul Cojan și mecanicul Costea care s'au prăbușit pe aeroportul Băneasa. În cel de-al doilea accident, și-a găsit moartea locotenentul Ionescu Beu, unul dintre cei mai tineri și mai valoroși piloți ai noștri.

Fotografiile noastre înfățișează :
SUS : Cele două avioane prăbușite.
ALĂTURAT : Căpitanul Cojan fotografiat în carlinga avionului în clipa în care se pregătea să pornească în zborul fatal.
JOS : În mormântarea căpitanului Cojan.

Lourdes ȘI MAGLAVIT

CARE VA FI SOARTA CIOBANULUI?

Numele, sonor și parcă biblic al Satului dela Dunăre, pare menit să fie cunoscut în întreaga lume.

AGITAȚIA mistică din Franța, care a creat Lourdes, s'a petrecut pe vremea împăratului Napoleon al III-lea, înainte de revoluția, care a determinat „Comuna din Paris” precedată — după cum se știe — de războiul germano-francez, adică acum vre-o 70-80 de ani.

Din felul, cum a crescut și s'a dezvoltat acest loc sfânt, de pelerinaj, pe care unii îl compară cu Ierusalimul, s'ar putea face oareșicare pronosticuri cu privire la evoluția pe care ar putea-o avea în viitor, Maglavitul nostru.

Ciobanul dela Dunăre, „Pièrre Loupou” sau „Peter Lupu”, a ajuns cunoscut, zilele acestea, chiar peste graniță, deoarece ziarele franceze, engleze și germane povestesc amănunțit „Minunea de la Maglavit”, corespondenții din București ai presei streine primind dispoziții să ia parte la pelerinajul, care se îndreaptă spre „locul sfânt” de la Dunăre.

Ziarele de pe vremuri, din Franța, înregistrau cu uimire, că într-o zi oareșicare, ar fi venit la Lourdes zece trenuri aducând cincisprezece mii de persoane. Nu sunt nici două luni, de când Petrache Lupu a avut viziunea de la Maglavit și — numai în ziua de Sf. Ilie — s'au înregistrat șaizeci de mii de pelerini, deci de patru ori mai mulți ca la Lourdes!

Ce dezvoltare este menită să capete această mișcare? Ce va fi Maglavitul peste zece, douăzeci de ani? E cam greu de dat un răspuns precis la aceste întrebări.

REAȚIUNEA AUTORITĂȚILOR

Autoritățile franceze au căutat și ele — cași întru câțva cele românești — să ia măsuri pentru „paza religiei strămoșești, a înțelepciunii și buneii cuviințe în practicile credinței”.

P. S. Episcopul Râmnicului Noului Severin ceruse, mai acum o săptămână, ca

Un infirm, adus la locul unde Petrache Lupu a vorbit cu Dumnezeu, se închină, în speranța că se va tămădui.

Petrache Lupu, vorbind sătenilor.

D. prof. N. Minovici care ne-a făcut declarații interesante în legătură cu minunea dela Maglavit.

Un grup de pelerini, veniți în celebra localitate Lourdes din Franța.

ciobanul Petrache Lupu să fie examinat de un psihiatru. În urmă însă a devenit președintele de onoare al comisiei care propune „să se înfăptuiască la Maglavit o mănăstire pentru binele neamului”.

Episcopul, monseniorul Lawrence, de care depindea localitatea Lourdes, a fost pe vremuri mai... cum să spunem?... mai prudent. Cât timp afacerea nu era clarificată, s'a încuiat cu trei zăvoare în palatul său de la Tarbes. Nimeni nu putea pătrunde la dânsul. În vreme ce autoritățile civile intrau în conflict direct cu publicul, el a oprit, pe hotărâre, pe preoți să se amestece printre primii pelerini, ce se îndreptau spre Grotă Massabielle, din munții Pirinei. Preoții francezi — întrebați de popor — susțineau că acolo nu s'a petrecut nici o minune, și că este vorba de halucinațiile unei biete copile bolnave.

De fapt, a intervenit însuși ministrul Cultelor din Paris, cerând ca neorânduile să înceteze. Iar peștera a fost ocupată militarmente.

Cași la Maglavit, lumea începuse să împodobească grotă cu flori, icoane, candelă și să arunce bani pe jos.

Cu toată energia autorităților franceze, poporul s'a opus la închiderea grottei. Comisarul, care a voit să ridice banii, din peșteră, a fost primit cu ostilitate; i s'a strigat: „hoț”, „profanator de lucruri sfinte”, „ucigaș”.

Hărțuiala dintre autoritățile franceze și poporul credincios a durat luni de

zile, fără ca ministrul, prefectul și episcopul — care de fapt aveau cele mai bune intenții — să poată aduce triumful „bunului simț”, al „ordinei înțelepte” și „paza credinței adevărate creștinești” — cum se spunea atunci.

În cele din urmă, autoritățile franceze au cedat, conștient să se ridice o biserică la Lourdes, pe locul unde fata Bernardeta Soubirous pretindea că văzuse pe Maica Domnului.

E interesant de notat că autoritățile românești au cedat mai repede decât odinioară cele franceze. La Maglavit, e acum vorba de a se ridica nu o simplă biserică, ci o întreagă mănăstire.

SUFLETE OBIDITE

Nu am fost încă la Maglavit, dar am vizitat la București, o interesantă bisericuță schizmatică, din apropierea cimitirului Bellu, unde slujește preotul — ni se spune caterisit — Dimitrie A. Băleanu. Capela, proprietatea particulară a păstorului de suflete, din parohia Belu, era plină de icoane, iconițe, lumânări, și candelă, aduse de credincioși. Mi s'a spus că și târla lui Petre Lupu ar fi astfel împodobită. Acolo icoanele și candelă ce afărâ pe din afară, pe gard.

„O să-i dea foc târlei, cu lumânările și candelă lor” — prevăd unii vizitatori.

Câte suflete împovărate nu caută deslegare și potolirea gândurilor în acest fel! Fiecare luminiță care pâlpâie discret, reprezintă un suflet încătușat, de suferință, care cere ușurare...

În peștera de la Lourdes se aprind de asemeni un număr nesfârșit de lumânări. Sunt atâtea, că iarna încălzesc grotă.

În afară de catedrala cu turnul ascuțit, în stil gotic, de acolo, s'a mai ridicat, chiar din primii ani, un spital cu patru caturi, pentru a primi convoaiele de bolnavi și răniți, cari înainte erau nevoiți să rămână sub cerul liber.

Mănăstirea, care e vorba să se clădească la Maglavit, va ține locul spitalului și hotelurilor, ce sunt la Lourdes... dacă cu timpul — poate mai repede de cât credem — nu vom vedea hoteluri și restaurante în satul lui Petre Lupu.

Mai e posibil să se întemeieze pe acolo și diferite prăvălii de icoane și iconițe, precum și de alte obiecte... Așa s'a întâmplat și la Lourdes.

Frații și întreaga familie a Bernardetei, și-au întemeiat afaceri bănoase la Lourdes, deși, e de menționat că, sunt și alți mulți negustori pe acolo, cari fac o serioasă concurență, cu adevărate bazare și târâbi deschise, unde se pot găsi chiar bijuterii, articole de modă, umbrele de ploaie, etc.

S'a instalat, în apropierea peșterii de la Lourdes, și un cofetar, care vinde bomboane în cutii, ce au pe capac chipul Maicei Domnului. În vitrina unui fotograf se pot vedea portrete de ale Sfintei Fecioare, de ale Bernardetei, de ale Episcopilor și diferiților preoți populari de acolo. O librărie vinde biblie, evanghelii și alte cărți sfinte, statuete admise de religia catolică, medalii, mătăsuri, odăjdii...

Pe o lungime de kilometri întregi se nșiră azi aceste prăvălii.

S'au croit grădini cu pașiști și flori, alei umbroase, promenade agreabile.

Nu mai vorbim despre vânzarea „apei miraculoase”, care a dat loc la organizarea unei întregi industrii: vin acolo vagoane întregi de sticle, dopuri, etichete. Se lucrează cu febrilitate. Se ambalează în lăzi, se expediază în toate părțile lumii... E o activitate de fabrică mare, cu registre de expediție, corespondență, casierie, contabilitate...

Este de prevăzut că se va întâmpla ceva asemănător și la Maglavit, mai ales dacă ar fi să înceapă să vie pelerini de peste graniță.

APA SFANTĂ

În cursul secolelor, în diferite prilejuri, minunile au fost totdeauna în legătură cu utilizarea într'un fel sau altul a apei. Și la Maglavit țărâni au săpat niște puțuri. La Lourdes apa a fost adusă de către administrația grotăi, prin țevi, de la un izvor mai depărtat. În timpul nopții, lichidul se adună și se păstrează într'un rezervor, ascuns în dosul unor stânci, ca să fie mai din belșug la sosirea pelerinilor, în timpul zilei.

Partea curioasă e, că legile bacteriologiei parcă sunt desființate aci. Oameni cu diferite boli se spală în aceeași apă și — se spune — că nu se contaminează unii de ceilalți.

De altfel la Lourdes nu a fost mult timp, până pe la sfârșitul secolului trecut, nicio farmacie. Nu se simțea

nevoia unei asemenea instituții. Nenorocii, cari soseau acolo, erau în stare disperată, acei cari fuseseră răsiți de medicină. Ei nu mai cereau medicamente, nici antiseptice... și nici de microbi infecțioși nu le era teamă.

Nu cereau nici asistența medicului.

Se prevede că va fi nevoie de organizarea sistematică a locului de pelerinagiu, care se naște acum în România.

Vor veni și la Maglavit — aci au și început să sosească! — bolnavi aduși pe țărâ, vagoane, trenuri întregi pline cu suferinzi, cum vin azi la Lourdes.

Cine să-i primească? Unde să fie adăpostiți? Cum să fie transportați?

Dacă autoritățile oficiale nu se opun la înjghebarea procesiunilor religioase spre Maglavit, ar fi necesar să le reguleze întru câțva, nelăsând totul în grija providenței. Chiar cei mai credincioși să-și aducă aminte de porunca creștinească: „ajută-te, și Dumnezeu îți va ajuta”! Numai mahomedanii sunt fataliști, lăsând totul în voia întâmplării. Din punct de vedere creștinesc, indiferența și pasivismul sunt considerate păcate.

CE VA DEVENI CIOBANUL DE LA MAGLAVIT?

Lumea e setoasă de o reacție, de o religie nouă, de o speranță, de un nou paradis. Biata omenire, cu bolnavii trupești și sufletești, cu nenorocii de tot felul, cu clasele ei paupere chinuite de veacuri, se rățește mereu pe căi mistice, în căutarea păcii sufletești și a unui bine relativ în viață.

Cu prilejul minunii de la Maglavit, și a celei de la Lourdes s'a vorbit și se vorbește despre reînvierea vechiului sentiment religios. Se pune însă întrebarea, dacă omenirea se mai poate întoarce înapoi și dacă istoria Europei va mai avea de înregistrat epoca catedralelor din secolul al XII-lea, tixite de credincioși. Se poate oare susține că la Lourdes, ca și acum, la noi în România, „a învins Dumnezeu față de autoritățile oficiale cari la început îndărjite au dat complet îndărăt în fața blândeii provăduiri? Dumnezeu? Sau mizeria și obida omenirii, acea nevoie veșnică a noastră de a fi mistificați, de a fi înșelați, acea sete după miracol, acea speranță că am mai putea fi salvați, în cele mai grele clipe ale noastre de o putere nevăzută, care întrece forțele naturii și legile omeniei?

Aflăm că bietul cioban de la Maglavit a scăzut cu aproape zece kilograme din greutate, de când s'a întâmplat minunea. Fiind mereu înconjurat, zi și noapte, de mulțimea credincioșilor, cărora trebuie să le povestească de la început, cum s'a petrecut miracolul, el a început să obosească, deși n'a trecut, nici o lună de când e supus acestui regim.

— Eu nu sunt sfânt! — le supune el oamenilor — „Sunt ca și voi. Nu vă închinați la mine, ci lui Dumnezeu!”

Totuși credincioșii, sosiți acum din toate părțile țării, voesc ca Petre Ciobanu să fie declarat Sfânt. Ei caută să atingă cu degetele hainele sale, să frece vre-o monedă de măneca cămășii lui, pe care o păstrează apoi ca pe un scump fetiș, bun de leac, sau de înlăturat nenorociri.

Bernardeta din Lourdes, la un moment dat complet extenuată, a trebuit să fugă din localitatea sfântă. La vârsta de 22 de ani a primit să fie închisă în mănăstirea de la Saint-Gildard.

Cei zece ani petrecuți la peșteră între 1858-1868, au îmbolnăvit-o de tuberculoză. A mai căpătat și o rană nevindecabilă la picior. Apa sfântă de la Lourdes, care vindea pe alții, ei nu-i aducea nici o ușurare. Pentru că văzuse pe Sfânta fecioară, a trebuit să renunțe la visul de a fi vre-o dată soție, mamă... după cum de la 12 ani n'a mai avut o zi de copilărie veselă, de care se bucurau nestingherite tovarășele ei. Soarta Bernardetei a fost martiragiu.

— Isus Cristos a suferit trei zile pentru omenire! — Spunea ea într-o zi călugărițelor printre cari se pierdea acum, sub rasa ei de soră „când vor lua sfârșit chinurile mele?”

— Tu te vei bucura, de fericire vecinică în viața de apoi!

Totuși, aici în mănăstire, — deși era bolnavă în pat, de ani de zile, — nu putu scăpa de vizitatori, veneau episcopi, personaje importante ale țării și cari se supărau foc pe stareță, dacă porțile mănăstirii rămăneau închise și dacă nu erau primiți imediat de „sfânta”. Bernardeta se supunea cu resemnare, suferind în tăcere.

— Nu ești mândră atunci când vin să te vadă episcopii? — a fost întrebată într-o zi.

— Nu vin să mă vadă — răspunse ea — ci ca să mă arate...”

În ultimul timp era un supliciu pentru dânsa, să audă vorbindu-se despre Lourdes. Nu voia să afle nimic despre îmbunătățirile ce s'au făcut acolo.

După douăzeci de ani de cumplite suferințe, se simțea copleșită și de o nouă boală de nervi, care o istovea și mai mult decât tusa astmatică și rana de la picior. Bernardeta Soubirous, care deslănțuise în Pirinei o mașinărie, de care s'ar fi speriat ea însăși, dacă-ar fi cunoscut-o părăsi viața pământescă, foarte obosită și tristă, fără să-și fi putut pricepe semenii niciodată, dar pentru care totuși se sacrificase.

Care va fi soarta lui Petre Lupu de la Maglavit? Se va istovi asemenea Bernardetei? S'au va avea tăria sufletească și trupească de a rămâne mereu la chemarea sa?

PROCESIUNI RELIGIOASE

La Maglavit, se spune că au fost, de Sf. Ilie, 60 de mii de pelerini, conduși acolo de vre-o sută de preoți.

Niște refugiați ruși, locuind la București, ne povestesc despre o procesiune religioasă monstră, la care au luat parte în vechea Rusie țaristă, sub nefericitul împărat Nicolae al II-lea. Au defilat atunci peste două sute de mii de pelerini. Este vorba de procesiunea organizată pentru a cinsti mormântul unui călugăr anume Serafim, de la mănăstirea Sarov, din Caucaz, călugăr care fusese declarat sfânt de către sinodul rusesc, în urma dorinței exprimate de către împăratul bîcnic și împărăteasa bigotă, cari nu bănuiau pe atunci, că-i pânđește o apropiată și mare nenorocire, atât pe dânsii, cât și pe toți ai lor.

Descripția, ce ni s'a făcut despre acest pelerinagiu, e caracteristic pentru timpurile de dinainte de războiu și ultimile zile ale dinastiei, care timp de patru veacuri, a stăpânit peste un popor de 180 milioane de suflete. Împăratul poruncise ca totul să decurgă c'o deosebită măreție. De asemeni mai promise că va asista el și tot neamul său împărătesc la pomelnicul și slujbele ce vor avea loc.

Pregătirile au durat câteva luni, s'au construit în mare grabă, drumuri noi spre mănăstirea Sarov, s'au ridicat estrade, hoteluri pentru familia imperială și pentru marii demnitari, adăposturi pentru popor, s'a clădit până și un templu mare în cinstea sfântului, în afară de bisericile, ce se mai aflu în localitate.

Satele și târgurile în drum spre Sarov, fură inundate de o mulțime nemaivăzută de uniforme bisericesti și militare care ațărând curiozitatea, exaltând sentimentul de religiozitate și misticism al milioanele de săteni. Cei, ce avură parte să vadă nemaipomenita și groaznică îmulzeală de pelerini, cari năvăleau pe toate drumurile spre mănăstirea sfântului, care pe jos, care cu căruțele, care călare, spun că nu vor putea uita nici-o dată grandioasa și pitoreasca manifestare.

Când sosiră suveranii la Sarov, fură primiți în sunetele numeroaselor clopote instalate anume pentru această solemnitate.

Imnul imperial a fost cântat de un cor compus din mii de persoane. Un uragan de urale cutremură văzduhul după terminarea imnului. Țarul și țarina se simțeau mai siguri ca oricând pe tronurile lor.

Chiar în aceeași seară începură slujbele religioase, cari ținură toată noaptea. În tot timpul zilei de a doua răsunară rugăciuni și cântări religioase. Erau coruri splendide, formate din călugări ruși cu renumite voci de bas și călugărițe cu glasuri îngerești.

În seara acestei zile, avu loc ocolirea bisericilor mănăstirești cu corpul sfântului Serafim. Racla era purtată pe umerii drept-credincioșilor. Insuși țarul și cei mai înalți demnitari ai statului au fost printre smeriții și umilii purtători ai cosciugului cu sfintele moaște.

Pe la miezul nopții rămășițele sfântului fură descoperite și expuse pentru întâia dată spre a fi privite și adorate de creștinii ruși.

Poporul iugenchiasie chiar dealungul străzilor. A treia zi de diminează mitropolitul primat Antoniu din Petersburg, președintele sfântului sinod de pe atunci, a săvârșit marea slujbă a canonizării, care a ținut patru ceasuri în șir. Dupe prânz avu loc o nouă procesiune prin satele din jurul mănăstirii. A patra zi iar fel de fel de slujbe și cântări.

În sfârșit de abia în a cincia zi dupe interminabilul și obositorul program s'a sfințit biserica anume clădită unde a fost depus corpul noului sfânt cu un ceremonial pompos în fața a câtorva mii de preoți îmbrăcați în odăjdii aurite și argintate.

SAROV, LOURDES ȘI MAGLAVIT

După știrile ce le avem, numărul total al peleri-

Blocul „România” pentru desen,
— format mic.

CALIGRAFIE:

Modele pentru clasele: I, II,
caiete pentru scriere rapidă, cursi-
vă rotundă, lapidar, batard etc.

ȘCOLI COMERCIALE GEOGRAFIA

Ion V. Luca:

Geografia economică pt. cl. II com. sup.
România pt. cl. IV com. sup.

LIMBA GERMANĂ
Ion Sân Giorgiu și Bruno
Colbert:

Carte de Limba Germană pt. cl. I com. sup.

* * *

E, desigur, cel mai bogat stat
de servicii pe care o editură
la începutul activității ei edito-
riale, îl oferă cărții de școală.
Manualele Editurii „Adeverul”
constituie un eveniment școlar.

GEOMETRIE

CLASA II-a SECUNDARĂ

GIMNAZII, LICEE, ȘCOLI
NORMALE, SEMINARII, etc.

ERNEST ABASON

Profesor la Șc. Politehnică Regele
Carol II. Fost profesor la Liceul
Cantemir Vodă și la Secțiunea
pedagogică universitară

AL. ANDRONIC

Profesor secundar în București
Fost profesor la Liceul M-re Dealu

GH. DUMITRESCU

Profesor secundar în București.
Fost profesor la Liceul M-re Dealu

EDITURA I-a

Aprobat de Ministerul
Instrucțiunii cu No. 558/935

EDITURA „ADEVERUL” S. A.

48-935-3000

ȘTIINȚELE NATURALE

C. Lacrițeanu:

Productologie . . . pt. cl. I com. el.

Productologie . . . pt. cl. II com. el.

Științe naturale aplicate pt. curs. com. sup.

Și, fără îndoială, că profesorii
liceelor noastre, consultându-le,
nu vor întârzia să le recomande
cu căldură și cu credință că
servesc, cu adevărat, școala.

Prof. T. Podariu

REALITATEA ILUSTRATA

DIRECTOR: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 24 de pagini mari, cu un supli-
ment gratuit de 24 de pagini. PREȚUL LEI 10. —

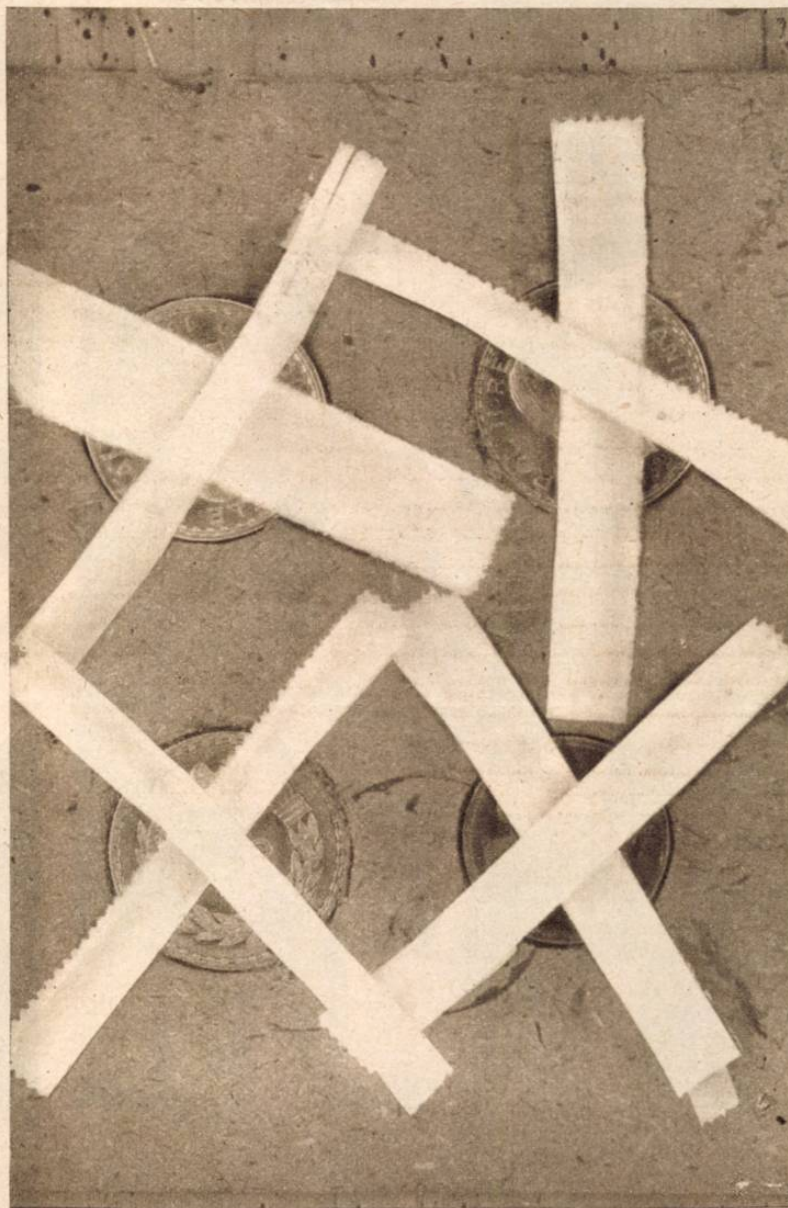
PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 400 LEI

Pe șase luni 200 „

Pe trei luni 100 „

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Telef. 3.84-30
imprimată la foto-rotogravură în atelierele „ADEVERUL” S. A.

INGENIOZITATE...

Un cititor din străinătate a vrut să se aboneze la „Magazinul” și
a avut ambiția să trimeată în țară lei românești.
Pentru ca nimeni să nu poată bănui că în plicul trimis sunt bani—
și încă din aceia sunători — ingenioul nostru cititor a luat un
carton în care a tăiat patru cercuri cu diametru egal cu cel al
monedelor. A introdus apoi monedele — 3 a 100 și 1 a 20 în
cele 4 cercuri — și le-a fixat prin câte două fășoare de hârtie
lipite pe carton.

Cartonul cu banii — pe care-l vedem în fotografia de mai sus —
a fost introdus în plic și nimeni n'ar fi putut bănui ținând plicul
închis în mână că înăuntru sunt 320 lei...

FAMILIA REGALĂ A OLANDEI VIZITEAZĂ SCOȚIA

Regina Wilhelmina a Olandei îm-
preună cu urmașa la tron, Princi-
pessa Iuliana, se găsesc actual-
mente la St. Fillans în Scoția unde
își petrec vacanța. Augusta lor
prezență a făcut ca liniștitul oră-
șel să fie asaltat de o mulțime de
reporteri fotografi. În fotografiile
noastre vedem: Regina Wilhelmina
înapoiindu-se la hotel după o plim-
bare.

Principessa Iuliana sur-
prinsă de fotograf își acoperă ca-
pul cu pardesiul.

REDAȚI IN MOD RAPID DINȚILOR INGĂLBENIȚI ALBEAȚA LOR NATURALĂ

Incepeți prin a vă peria dinții cu Kolynos. Vedeți
cu ce rapiditate dinții pătați și galbenul recapătă
albeața lor naturală.

Kolynos distruge bacteriile gurei cauza urăteniei
și a cariei dinților. Incercați Kolynos și oglinda
dv. proprie, vă va dovedi eficacitatea sa. Prie-
tenii dv. o vor remarcă la surisul dv.

KOLYNOS

CREMĂ DENTARĂ

Renumite surse
bogate
în acid carbonic
radioactive
și
feruginoase
pentru

BAILE BUZIAȘ (NAUHEIMUL ROMÂNESC)

Hoteluri și pensiuni deosebite
specială. Curs cu pauză prin
birourile de voiaj „Europa”
Reducere 50% pe linile C.F.R.
Sălon de la 15 Mai până la 1 Octombrie
Strand cu plajă și bazin.
Muzică militară permanentă. Proiect la cerere
Direcțiunea
Băilor Buziaș
(Banat).

Boli de inimă și de femei. Onemie etc.

Fotografia noastră înfățișează pe d-na Hedviga Radkovsky care a obținut premiul I la concursul hipic din Cernăuți.

Pe stadionul din Pistyan a avut loc o demonstrație a organizațiilor de gimnastică Macabi din Cehoslovacia. Cu acest prilej s'a încredințat grupării din Pistyan un nou drapel.

IMPOTRIVA CĂLDURII...

Asupra Americii s'a abătut recent un insuportabil val de căldură. Originalul Yankee din fotografia noastră, a găsit mijlocul de luptă împotriva caniculei și s'a așezat într'un bloc de gheață.

GOGEA MITU, uriașul care are nevoie de șase metri de stofă pentru haine și opt metri de pânză pentru o cămașă, nu găsește nicăieri mănuși și ciorapi pe măsura lui. E nevoit totdeauna să-și comande la fabrică aceste lucruri de îmbrăcăminte. În fotografia noastră Gogea Mitu la fabrica de ciorapi „Doppieri” așteaptă să i se confecționeze câteva perechi

(foto Berman)

Fotografia de mai sus înfățișează Casa Bărcilor inaugurată cu prilejul serbărilor maritime dela Constanța.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

CALENDAR

1749. * poetul german Johann Wolfgang v. Goethe în Frankfurt pe Main († 1832).
1828. * Scriitorul rus contele Leo Tolstoi († 1910).
1916. România declară război Germaniei.
1916. † Orientalistul și etnograful francez Leon Prunol de Rosny (* 1837).
1917. † Scriitorul Anton Naum (* 1835) (alături chipul).
1930. † Exploratorul norvegian Fridjof Nansen (* 1861).

28

1632. * Filosoful englez John Locke în Wrington lângă Bristol († 1704) (alături chipul).
1779. * Chimistul suedez Johann Jacob von Berzelius în Wöfversunda († 1848).
1913. † prăbușindu-se cu avionul aviatorul român Aurel Vlaicu.

29

526. † nebun regele Ostrogotilor Teodoric cel Mare (* 454).
1848. * scriitorul român George Bengescu († 1922).
1877. † ofiterii români: Maior Șonțu și căpitan Valter Mărăcișanu la asaltul Griviței.
1891. † fizicianul român profesorul Emanoil Bacaloglu (* 1830) (alături chipul).
1928. † pictorul și sculptorul german Franz von Stuck, la München (* 1867).

30

1811. * poetul și criticul francez Theophile Gautier († 1872).
1821. * naturalistul german Hermann von Helmholtz († 1894).
1880. * regina Wilhelmina a Olandei, la Haga. (alături chipul).
1920. † filosoful german Wilhelm Wundt, la Leipzig (* 1832).
1929. † chimistul român, profesorul Emil Riegler (* 1854).

31

1652. Căsătoria Domniței Ruxandra, fiica lui Vasile Lupu, cu Hunișnițchi, fiul hatmanului Cazacilor.
1847. * folkloristul român Simion Fl. Marian († 1907) (alături chipul).
1870. Capitulara lui Napoleon al III-lea, în bătălia de la Sedan.

1

70. Împăratul roman Titus cerește și dăruiește Ierusalimul.
407. † patriarhul Constantinopolului, Sf. Ioan Gură de Aur. (* 347).
1853. * chimistul german Wilhelm Ostwald în Riga († 1932).
1861. * Scriitorul Mircea Demetriade.
1929. Proclamarea ca rege a președintelui Albaniei Ahmed Zogu (alături chipul).
1930. † artistul dramatic român Aristide Demetriade.

2

1859. * politicianul francez Jean Jaurès în Castres-Tarn (ucis 1914).
1883. † poetul rus Ivan Turgeniev la Bougival, lângă Paris (* 1818) (alături chipul).
1877. † Istoricianul francez, fost președinte al Republicii franceze — Adolphe Thiers, la Saint Germain-en-Laye. (* 1797).
1930. Costes și Belonte străbat oceanul Atlantic în 37 ore și 18 minute.

3

Creme cari înfrumusețează!

SCHERK

Creme cari nutresc epiderma, întăresc tesutul și dau tenului un aspect delicat și fină și uleiuri alege, regenerează pielea, fortificând-o. • Crema Trisena, de zi, uscată, acționează în mod uniform făcând tenul mat. Este totodată și cea mai bună bază pentru pudră. • Cremele Scherk se vând în borcane à Lei 93 și Lei 123 precum și în tuburi à Lei 47 și Lei 67. • Cereți mostră de Cold Cream contra Lei 12 mărci postale: „Parfex” Calea Moșilor 78, București I.

Ea era prea grasă -- El suferea de reumatism

Amândoi s'au vindecat cu același remediu

Kruschen nu va mai lipsi niciodată din casa lor

Cum să luptăm contra pericolului obezității — Cum să punem capăt durerilor de cap chinătoare — Cum să nimicim reumatismul — Cum să uităm de bătrânețe și să fim întotdeauna bine dispuși și energici ca în plină tinerețe. — Cu alte cuvinte, cum am face spre a ne menține întotdeauna perfect sănătoși. Toate acestea le veti afla citind această scrisoare: —

„Soția mea a terminat chiar acum un flacon de Sels Kruschen și pot să declar pe conștiință că se simte mult mai bine în toate privințele. Eu am rugat-o să facă o încercare cu Sels Kruschen din cauza migrenelor grozave de care suferea, la intervale regulate. Sunt câteva luni de atunci și în acest interval soția mea nu a avut o singură durere de cap. Starea ei s'a ameliorat simțitor. Mai mult, ea a început să slăbească și să se bucure de viață (la 42 ani) ca și acum 23 de ani când am cunoscut-o. Amândoi luăm câte o jumătate linguriță de Kruschen în fiecare dimineață înainte de dejunul — soția mea pentru a slăbi, eu pentru reumatism. Kruschen nu va mai lipsi niciodată din casa noastră”. G. A.

Încet, dar sigur, Kruschen curăță organismul de toate materiile nefolositoare care se transformă în grăsimi, toxine și acid uric cari sunt cauzele durerilor reumatice, a migrenelor și a multor alte afecțiuni.

Sels Kruschen se vând în mai mult de 120 țări și se pot obține acum și în România la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de 95 lei flaconul.

Mici mizerii ale stomacului

Cei mai mulți bolnavi de stomac și-au început mărirea prin mici neplăceri. După fiecare masă ei simteau o greutate în corp, aveau senzații de acru în gură, migrene, gaze, dormeau prost. Aceste diverse neplăceri nu durau mult, un dejun ori două treceau fără urmări neplăcute, un altul se digera mai greu. „O să treacă!” își spuneau viitoarele victime. Și iată că vine ziua când fiecare masă devine o temere: digestia ce urma devenia din ce în ce mai dureroasă. Milioane de asemenea victime ale stomacului lor, în lumea întreagă și-au dat seama că, nu numai că s'au liniștit imediat luând după masă o mică doză de Magnesia Bisurata în puțină apă, dar că și funcțiunile digestive redeveneau normale. Alții, mai puțin prevăzători, au devenit bolnavi cronici și viața lor a fost nimicită. Fiți prevăzători și să aveți întotdeauna la îndemână un flacon de Magnesia Bisurata, „salvatorul stomacului”. De vânzare la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de lei 75, sau în formatul mare economic de lei 110.

ASPIRIN
ajută!

CELE MAI MINUNATE

POPLINURI

PENTRU CĂMAȘI
ȘI PIJAMALE
LEI 65 MTR

LA VULTURUL DE MARE
CU PEȘTELE IN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACĂ 1 STR. CAROL 76-78-80-82 STR. HALELOR 21

LEI 3000 PENSIUNE COMPLETĂ 25 ZILE
SERIA III PLECAȚI DIRECT LA

BĂILE LIPOVA

COPIII PÂNĂ LA 10 ANI NU PLATESC NIMIC
INFORMAȚIUNI LA REPREZENTANȚA GENERALĂ
BUCUREȘTI, TEL. 302-20

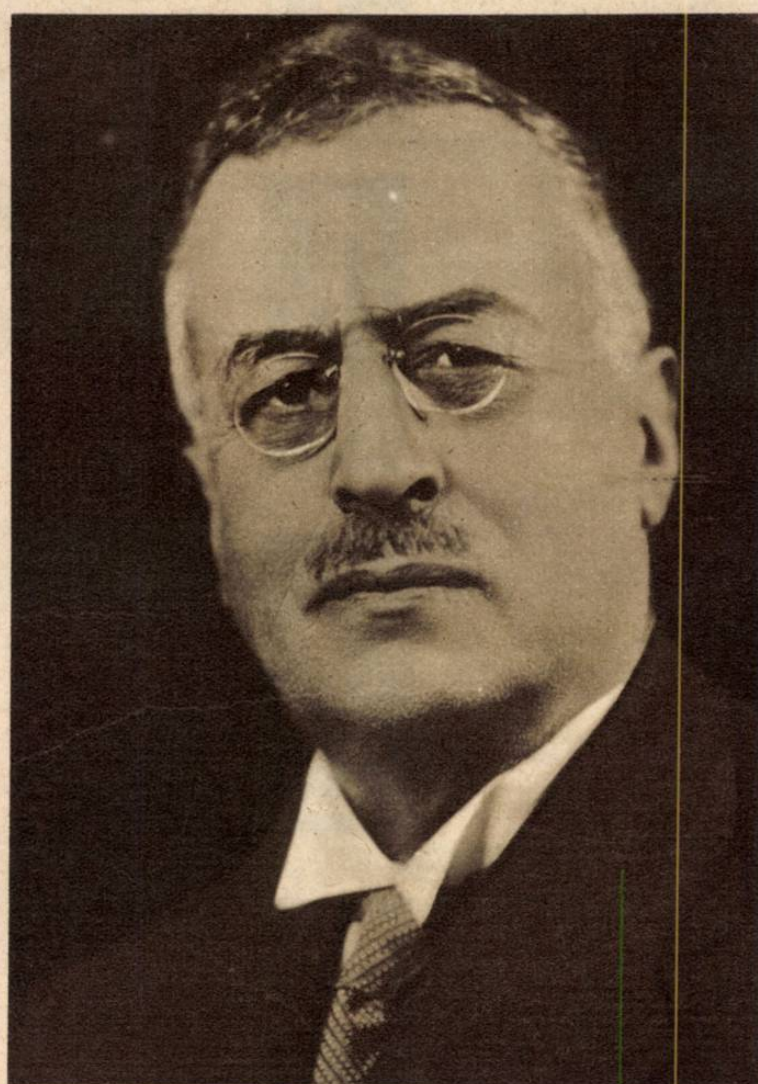
D-ra Pia Tanon; care obține un frumos succes pe scena teatrului „Cărăbuș”.

CANALUL DE SUEZ ȘI PROBLEMA ABISINIANĂ

Importanța canalului de Suez, ca trecătoare pentru traficul internațional al vapoarelor, a devenit din nou actuală în urma conflictului italo-abisinian. Cum ar putea transporta Italia material de război în Eritreea Italiană sau în Somalia dacă i s'ar închide Canalul de Suez?

Fotografia noastră înfățișează ieșirea din Canalul de Suez, în apropierea orașului Suez. I-a țărni stă de veghe „leul britanic”.

50 DE ANI DE ACTIVITATE

Renumitul explorator Swen Heddin a sărbătorit recent 50 de ani de laborioasă activitate. Fotografia noastră înfățișează un portret recent al lui Swen Heddin.

VRAJA MARII
e compusă dintr'o
gamă întreagă de
FRUMUȘETI

frumusețea unei femei

e alcătuită dintr'o gamă complexă de amănunte, printre care ciorapul „ADY 75” e cel mai important, pentru a imprima toaletei Dv. o nuanță de tinerețe și farmec.

75

SUPLU
ELEGANT
DURABIL

ady

**REGINA ASTRID
A BELGIEI**

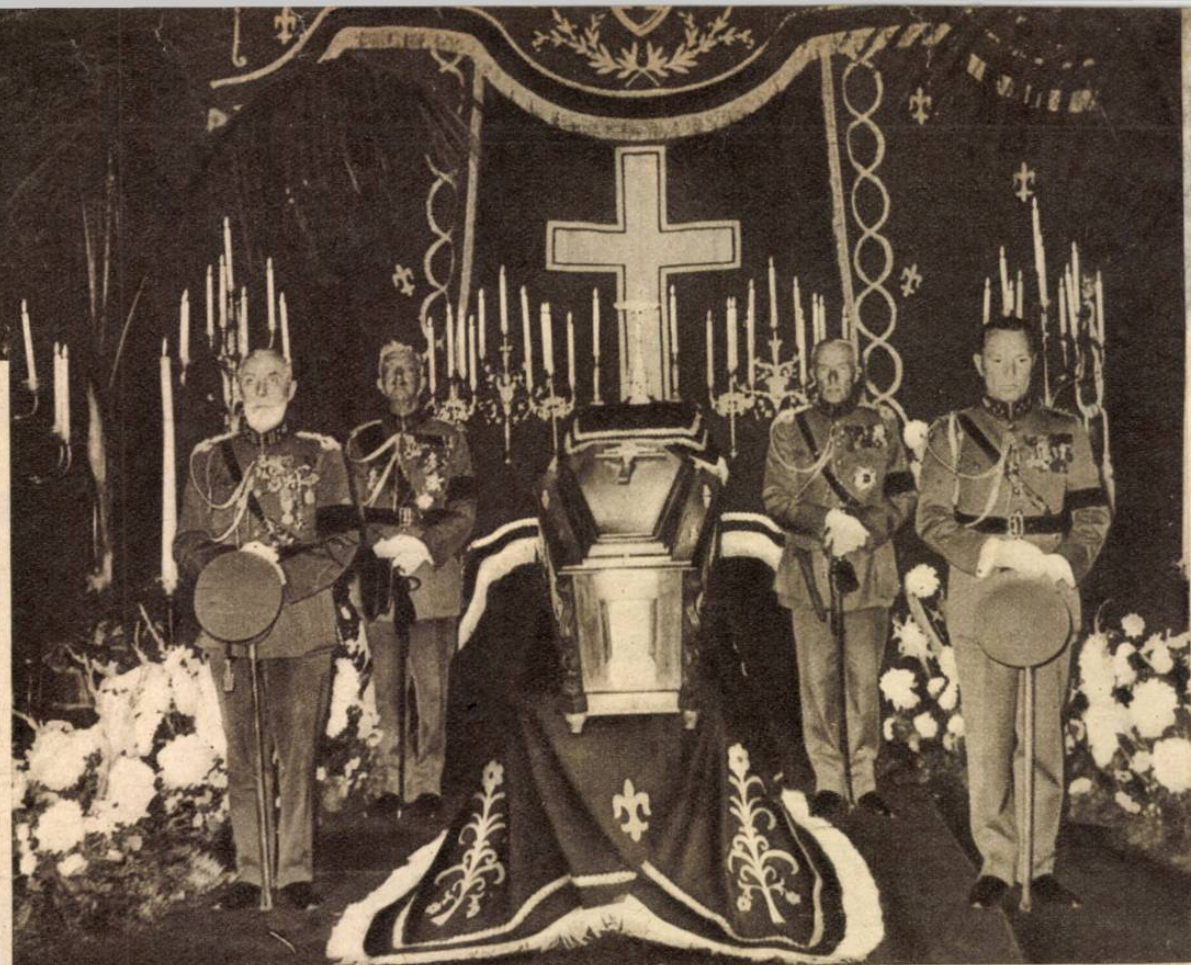
a cărei moarte tragică
a impresionat săptămâ-
na trecută întreaga
lume.

ANUL IX No. 450
4 SEPTEMBRIE 1935

10 LEI

DOLIUL

BELGIEI.

Iată alături primele fotografii luate după nenorocirea de lângă Lucerna unde și-a găsit o moarte tragică Regina Astrid a Belgiei. Automobilul regal scufundat în lac.

Catafalcul în salonul de primire al palatului din Bruxelles. Primul ministru al Belgiei, Van Zeeland pe aerodromul din Bruxelles, puțin înainte de plecarea în Elveția, unde s'a dus să întâlnească

pe Rege, și transportarea sicriului cu rămășițele pământești ale Reginei, din gara Bruxelles la palat.

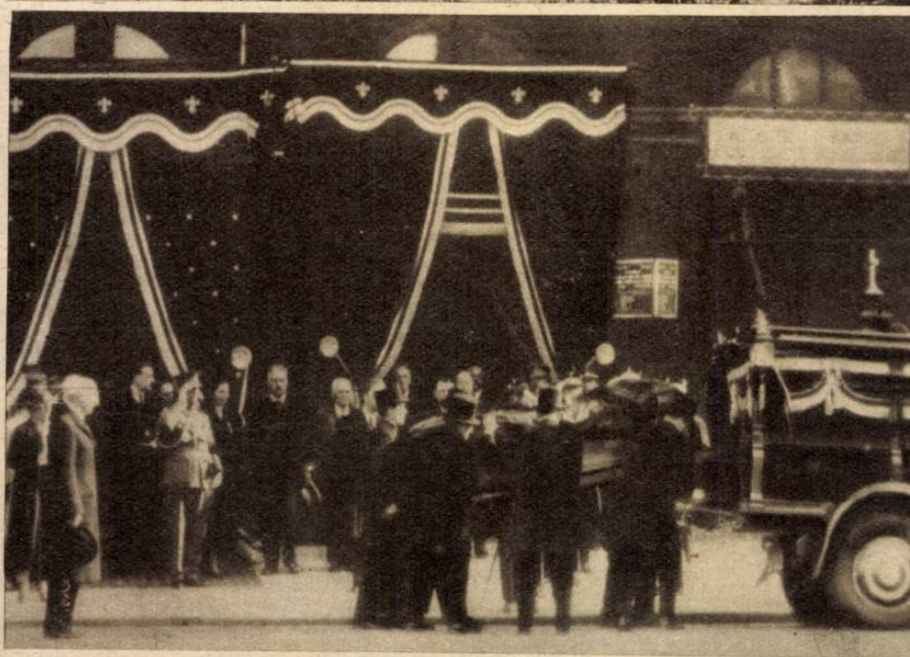
Ca
UN ARC
așa trebuie să fie
mersul unei femei

elastic, grațios, felin.

Ciorapul „ADY 75” dă tuturor mișcărilor Dv. o modulare și-o suplețe care va încânta, prin aspectul primăveratec ce va căpăta toată ființa Dv.

ady
75

SUPLU * ELEGANT * DURABIL *

În numărul viitor al revistei, un reportaj complet cu numeroase fotografii, asupra circuitului ciclist al României.

De vorbă cu oile

ADEVĂRATA VIAȚĂ A CIOBANULUI „CARE A VORBIT CU DUMNEZEU”

de F. ADERCA

CÂND a murit — de timpuriu — Gheorge Lupu, tatăl lui Pătru, copilul avea patru ani. Mama lui, Floarea Dobrea s'a măritat a doua oară — numaidecât — și copilul a fost trimis la oi.

La oi se duc toți copiii sătenilor, până'n vârsta școlai—și după aceea. Când în familie nu mai sunt copii, se duc bătrânii, baba sau moșul. Pătru n'a mai apucat să meargă la carte, nu atât din pricina surzeniei și vorbei lui încâlcite, cât din pricină că pe vremea aceea—cași acum dealtfel—nu urmează școala decât copiii sătenilor mai înstăriți.

Născut la 1908, Pătru Lupu, avea deci opt ani, când a izbucnit războiul și nouă ani când oștile dușmane au cotoplit țara, iar soldații nemți, unguri și bulgari au intrat în Maglavit, unde-au rămas prin casele oamenilor, ca niște satrapi.

E sigur că firea simțitoare a lui Pătru a resimțit, nici mai mult decât ceilalți copii, imaginile hâde ale războiului, și dacă n'a putut auzi, în toată grozăvia lor, bubuiturile de tun depe malul apropiat bulgăresc, a văzut, de nenumărate ori, cadavrele ostașilor, prin șanțuri, pe câmp și în lunca Dunării, înfățișarea de osândiți a prizonierilor și soldaților răniți, înfășurați în mantale zdrențuite, în viforurile cumplitei ierni din anul 1916. Puține-au fost întâmplările din viața copilului de la oi, și sufletul lui le-a prins, le-a reținut, cu atât mai multă căldură, pe cele ale vieții din jur. Până la al doilea mare eveniment din viața lui, întâlnirea cu plutonierii bătauși, de la regimentul din Craiova, Pătru Lupu, vreme de zece ani aproape, n'a mai ieșit din lunca Maglavitului. Zilele tinereții lui, dintâi, până la douăzecișunu de ani,—și le-a petrecut în singurătatea luncilor dunărene, în viziunea fluviului tainic, care vine din depărtările lumii, spre a se pierde la celălalt capăt al lumii, de unde încep valurile albastre și nesfârșite ale Mării. În sat se ivia arar, căci n'avea mai nimic de vorbit cu oamenii—oile lor nefiind încă în seama lui.

Ce putea învăța Petrache Lupu de la oi? Ce putea vorbi cu ele? Ce-i povesteau și ce le răspundea flăcăiandrul sfielnic?... Supunerea lor era pentru el, chiar imaginea vieții firești și a rânduelii dumnezeiești, ca în fiecare seară să fie mulse de laptele dulce, agonisit peste zi și să fie jefuite de lâna lor, de două ori pe an, pentru bucuria altora.

Smerenia, modestia, umilința și supunerea lui Pătru Lupu, ciobanul din Maglavit, vin de la marea învățătură a oilor, singurele fapte cu care-a stat de vorbă, în liniștea zilelor de vară și a nopților senine. Amintiri din vremea aceea el are prea puține. Dar învățătorul din sat

O cruce a fost ridicată pe locul unde Petrache Lupu a vorbit cu Dumnezeu...

... Ciobanul povestește oamenilor întâmplarea sfântă...

... Preotul, alături de cioban, predică oamenilor, dragoste și credință.

un tânăr cu ochi albaștri energici, familiarizat cu materialismul istoric, cu psihologia, ateismul și chiar patologia nervoasă, ține minte pe Petrache Lupu, de mult și-l cunoaște cape fire „foarte impresionabilă”. Astfel când a umblat prin sat vestea că un om și-a ucis vecinul, cu sapa, la câmp, numai din pricină că-l bănuise c'ar fi furat un sac de mălai lăsat în tindă, nu s'a mirat nimeni în sat, astfel de întâmplări fiind obicinuite. Numai Petrache Lupu, ciobănelul pe care nu-l lua nimeni în seamă și căruia abia îi dăduseră tuleele în mustață, s'a speriat grozav, a privit cu ochi mari deschiși drept înaintea lui, ca la o arătare de iad și a murmurat mereu, înfiorat: „Auzi, mă! Auzi, mă!...” de parc'ar fi vorbit cu altcineva din sine.

Cu zece degete la mâini și câteva răbojuri pe creasta copacilor din luncă, Petrache Lupu a fost în stare să ție toată socoteala turmei satului când a fost dată în seama lui. Il supăra însă uneori tăria urechilor și avea nevoie de un tovarăș. Și-a ales un câine. Oile pasc și

noaptea pe un loc apoi, pe nesimțite și neauzite, ele se mișcă în alt loc și tot astfel până'n revărsatul zorilor. Ciobanii dorm câte-o bucată și când aud zvonul oilor care pornesc, se deșteaptă și ațipesc iar, pe alte meleaguri. Cu surzenia lui Petrache Lupu ar fi adormit pe toată noaptea și-ar fi pierdut oile—dar în sufletul lui drept a iscodit și-a găsit leac acestei vătămături; pune capul nu pe o desagă nesimțitoare și înșelătoare, ci frățește, pe pieptul câinelui tovarăș, care ridicându-se în puterea nopții, să urmeze mersul tainic al oilor, sub stelele umede, trezia și cugetul naiv, adormit, al lui Petrache Lupu.

Un astfel de cioban, cu simțul drept al lui Petrache Lupu își cunoaște oile și toate trag la el, iar când se ivește în sat vre-o neînțelegere pe seama cășului sau lânii, se dovedește îndată că nu Petrache Lupu greșise ca să se îmbogățească asemenea altor ciobani, ci oamenii din sat, — deși erau știutori de carte și cu auzul bun—nu-și făcuseră bine socotelile. Cinstea ciobanului gângăvit era atât de temeinică, încât mergea uneori până de absurd. Cu prilejul nunții lui—oamenii îi aleseră o tovarășă de viață, nici cea mai tânără nici cea mai frumoasă fată din sat—se făcuse cum e obiceiul o horă, în mijlocul căreia măcelarul adusese berbecul ce trebuia să fie tăiat, pentru ospățul de seară al nuntașilor. Și cum juca și Pătru în hora nunții lui, se oprește deodată încruntat, pune mâna pe cornul berbecului și se încruntă la măcelar:

— Mă, nene Ioane, ăsta e berbecul lelii Ana, nu e berbecul meu! Cin'ți l-a dat?... Dă fuga la stână și adu berbecu meu!..

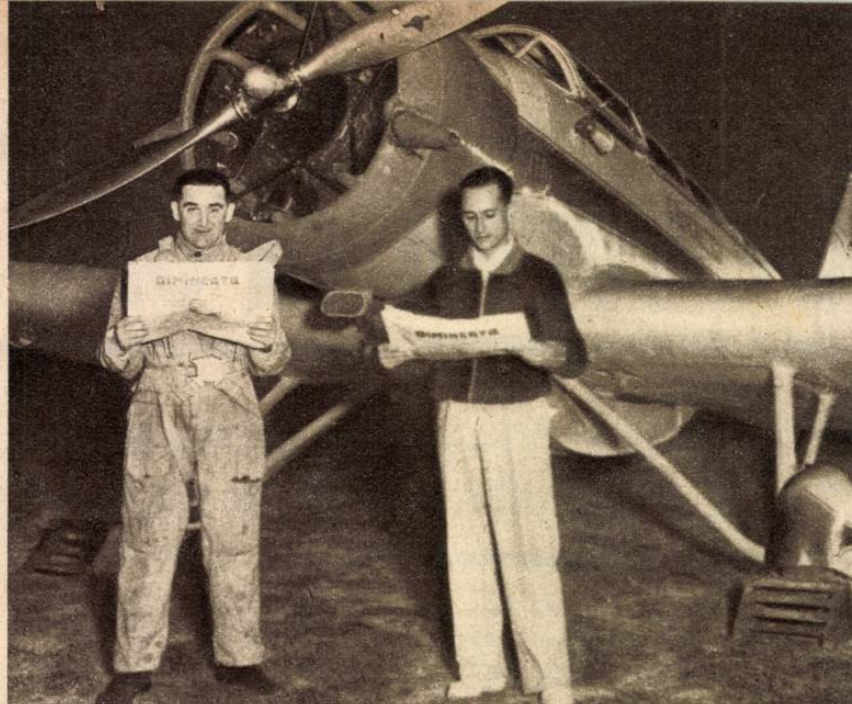
Petrache Lupu știa că Dumnezeu nu face

două berbeci la fel și rânduiala dreaptă cerea ca fiecare să se bucure numai de berbecul lui. A fost scris acestui cioban, cu suflet prea simțitor și drept, ca toate întâlnirile lui cu lumea, din pânțele mamei începând, să fie îngrozitoare. Din pricina surzeniei mai mult decât a vorbirii îngălate, Petru Lupu din Maglavit, dus la oștire e amânat de trei ori. În 1932 nu mai poate fi amânat și e trimis la Craiova, la o companie sanitară, spre a fi cercetat „mai de-aproape” e bătut atât de cumplit, că-și pierde graiul de tot. Bănuind că acum „se prefacă” și mut de-a-binelea după ce „se prefăcuse” surd, mai e bătut odată și trimis la regiment la Calafat, unde domnii plutonieri, lipsiți de știință medicală îl vor lecui ei curând. Aci Pătru Lupu are norocul să dea de un medic militar mai puțin bănuitor, care după patru luni de încercare îl trimite acasă, la Maglavit, la oile satului. Această cumplită încercare e de curând, cu doi ani în urmă. Ce s'a petrecut în ultima vreme în sufletul și cugetul lui Petrache Lupu nu e ușor de închipuit și de zugrăvit. Dar în delicatețea lui trebuie să se fi ascuns acum la începutul maturității o putere atât de uriașă, atât de neobicinuită, că fără știrea ciobanului firav, l-a preschimbât și turburându-i toate simțirile obicinuite, făcu din el un om nou, nemai întâlnit, cu auz iute și glas poruncitor.

Maglavicenii se pomeniră cu Petrache Lupu venind din luncă pe linia satului, cu chipul răvășit, cu glasul tremurând, oprindu-se la primărie, la biserică, întâmpinând pe drumeți și vestindu-le Apocalipsa!

F. ADERCA

În numărul viitor: MAREA SPAIMĂ!
DUMNEZEIASCA NĂLUCIRE!

RAIDUL BUCUREȘTI TEL-AVIV ȘI ÎNAPOI, INCUNUNAT DE SUCCES.

Echipajul lt. Papană — căpitan Popișteanu a întreprins săptămâna trecută cu succes raidul București-Tel-Aviv și înapoi. Fotografia noastră îi înfățișează pe cei doi aviatori înainte de plecarea în raid pe aeroportul B-ăneasa.

„Realitatea Ilustrată” instituie un concurs pentru alegerea a 35 burșieri, pe timp de trei ani, la școala „Bata” din Zlin

Concursul va avea loc la începutul lunii Octombrie. Inscriserile se primesc până la data de 25 Septembrie crt.

Concurenții trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

1. Să fie cetățeni români;
 2. Să fie născuți în anii 1920 — 1921;
 3. Să aibe certificatul de absolvire a cursului primar.
- Cei cari îndeplinesc aceste condițiuni și vor să se înscrie la concurs, vor completa bonul care se găsește în această pagină, și ni-l vor trimite la redacție, C. Mille 7, București I, însoțit de mărci în valoare de 10 lei.

Ei vor primi în schimb un buletin de înscriere împreună cu o dare de seamă amănunțită a școlii „Bata” din Zlin.

„Nu se lipește hrana de mine”

Cine dintre noi n'a auzit pe câte un cunoscut plângându-se: „Mănânc dragă de cinci ori pe zi și nu se lipește de mine”. Sub această expresie populară se ascunde un adevăr științific. Nu toate organismele asimilează partea nutritivă a alimentelor în același fel. Sunt unele în care acest proces fiziologic se desfășoară în mod defectuos. Se știe că, după elaborările, pe care le suferă alimentele în stomac și în intestinul subțire prin intervenția diverselor sucuri ale aparatului digestiv, ele se transformă într'un lichid albicios numit *chil* care constituie partea lor hrănitoare și care absorbit de mucoasa intestinului, e tărât în torrentul circulației. Rolul sângelui este apoi să-l distribuie țesuturilor din organism, după nevoile fiecăruia. Când însă dintr'o cauză sau alta, această distribuție întâmpină obstacole, celulele orga-

nismului nu primesc hrană suficientă, sau, pentru a întrebuința expresia omului de stradă, hrana „nu se lipește de ele”. E nevoie atunci de un stimulent al acțiunii asimilatorii. Studiile urmate în această direcție în special de oamenii de știință ai Americii, au dus la descoperirea substanțelor tonice capabile de a acționa asupra fenomenului de asimilare și distribuție a alimentelor, și la elaborarea celui vin tonic cunoscut astăzi în lumea întreagă sub oumele de TONOGLOBINE.

Stimulând asimilarea alimentelor, fixând hrana necesară diverselor organe și țesuturi, vinul tonic TONOGLOBINE este astăzi cel mai energic agent de reparare a forțelor celor epuizați de muncă sau de depresii nervoase, și se recomandă cu deosebire pentru cura de îngrășare a persoanelor debilitate.

BON

Subsemnatul

din comuna

județul

Str.

Vă rog binevoii a-mi trimite un prospect și un buletin de înscriere, la școala Bata din Zlin. Anexez pentru aceasta mărci în valoare de zece lei.

Cu stimă

Rugăm scriți cât se poate de cițet numele și adresa dv.

Acest bon se trimite pe adresa revistei „Realitatea Ilustrată” Str. C. Mille 7 București.

Daca nici dupa acestea nu deveniti vegetarianieni...!

In iadul animalelor

O vizită la abatorul municipal

NU cred să existe suflet omenesc, oricât de împietrit ar fi, pe care să nu-l turbure până la obsesie înfiorătorul spectacol, și apocaliptica viziune a omorîrii în masse compacte a celor mai blânde și inofensive ființe, tovarășele de mizerie ale omului în lunga și greaua sa viață.

Și totuși mii de oameni cumsecade denumiți **parlagii**, cari trăesc în mijlocul nostru, ca noi, având căsuță și copii, oameni pe figura cărora nu întâlnești nici un stigmat al vreunei predispoziții speciale în mînuirea cuțitului și a toporului, oameni cari n'au uitat să râdă, își duc crucea existenței sfărîmînd din zori până 'n noapte creere de nevinovate animale.

— Cum poți uide atâtea vietăți? mă adresai unuia din ei.

— Păi ce să faci, domnule..., ce-o să mănânce oamenii...; așa a lăsat Cel de sus! și-și văzu mai departe de ascuțitul cuțitului.

Legitimitatea uciderii animalelor spre a le mânca apoi satisfăcuți hoitul prăjit în untură, îmi apărui mai mult ca nici odată în toată goliciunea grozăviei ei.

Și sentimentul prim pe care l-am încercat în fața infernalului carnagiu a fost rușinea ce m'a cuprins față de mine, om, la ideia că am mâncat carne și poate — când voi uita cele ce am văzut — să mai mănânc iarăși.

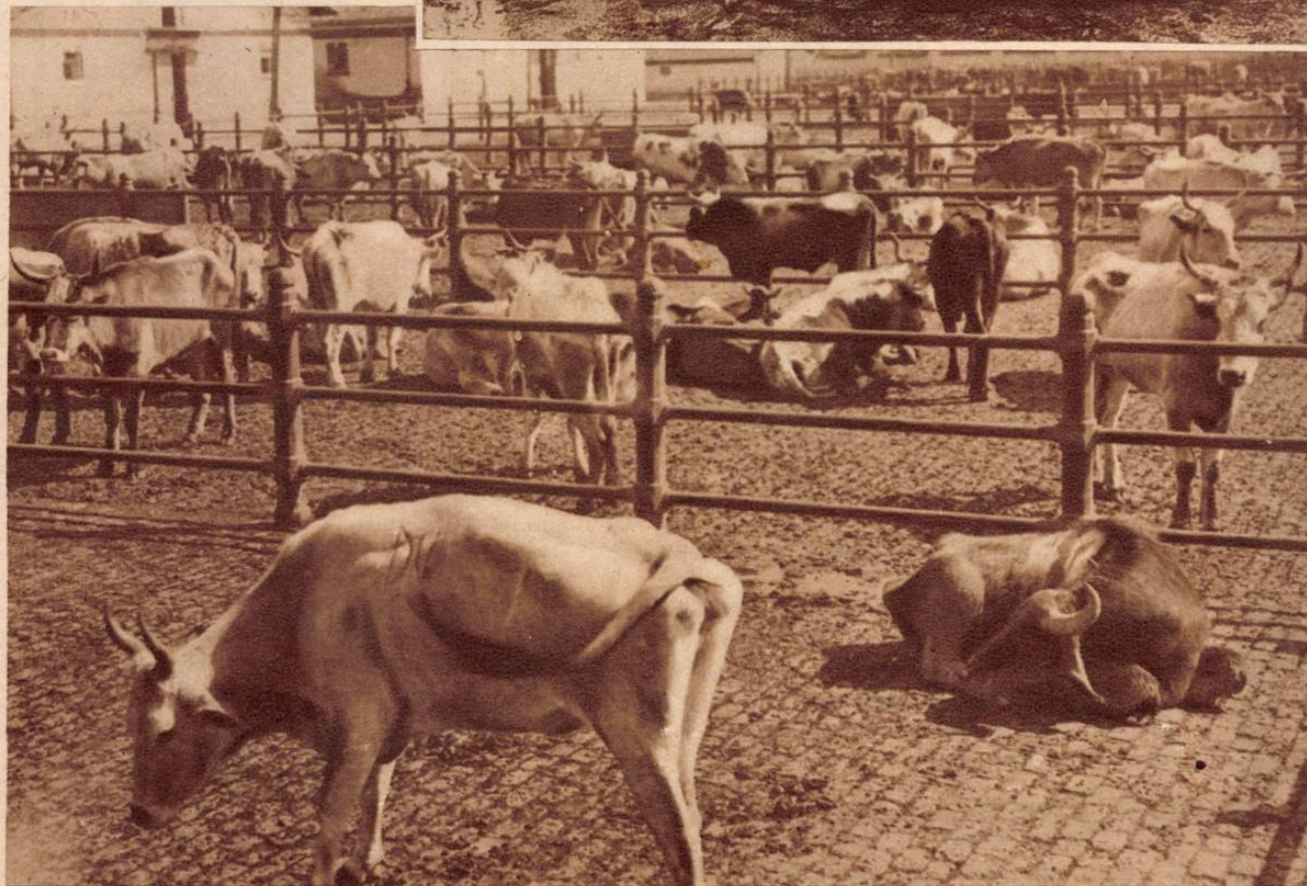
Da, carne de vițel de lapte, mușchi de vacă împănate cu mirodenii, fripturi de porc înăbușite în licheururi, da, hoit, hoituri ce putrezesc în stomacul nostru, hoituri adunate cu furca de pe lespezi de ciment unde oamenii într-o tăcere mormântală oficiază taina morții înotînd până la genunchi în bălțile de sânge.

* * *

Vastul abator al Municipiului, uzina morții, își întinde inocentele-i edificii la bariera de Est a Capitalei lângă indolenta Dâmboviță, Styx în caricatură.

Un tramvai cu număr nesoț — 7 — ne lasă la poartă.

In această pagină :
SUS : Jupuirea pielii.
MIJLOC : Groaza și resemnarea ; ochii animalului sunt închiși pentru a nu vedea cuțitul.
JOS : În așteptarea rîndului ; ultimele clipe.

Grație amabilității d-lui ajutor de primar Vasile Vasilescu și Dr. Georgescu, directorul abatorului, cari ne-au condus și ne-au dat ample explicații, am putut pătrunde în iad. Oh, acest iad ale cărui instalațiuni tehnice pentru administrarea morții face fala edililor!

Poftiți vă rog, poftiți cu mine, îndrăzniți, curaj, doamnelor, domnișoarelor și domnilor! Curaj!...

Să intrăm de la început în miezul tainelor abatorului spre a nu mă acuza cumva că dramatizez halucinantă poveste adevărată a celor văzute.

* * *

O sală imensă toată scăldată în razele aceluiași soare ce înfloarește leneșii lotuși din Cișmigiu și tincturează pe plăji trupurile oamenilor în care putrezesc hoiturile adunate de aci, din sala uciderii. Cât vezi cu ochii numai cârlige, macarale și furtunuri de apă. Aspect de manej suspect.

Risipiți prin colțuri sau în dreptul curioaselor cârlige de suspensie, parlagii fumează și schimbă glume. Peste cinci minute vor începe macabra slujbă cu care societatea modernă i-a investit. Parlagiul nu face oficiu de curățitor sau spălător de ciment ; și aci este o strict observată ierarhie socială ; alte epave omenești, viitori funcționari ai Municipiului, viitorii parlagii, îndeplinesc joșnicile servicii. Le trebuie mult până să li se confere rangul de prim parlagiu!

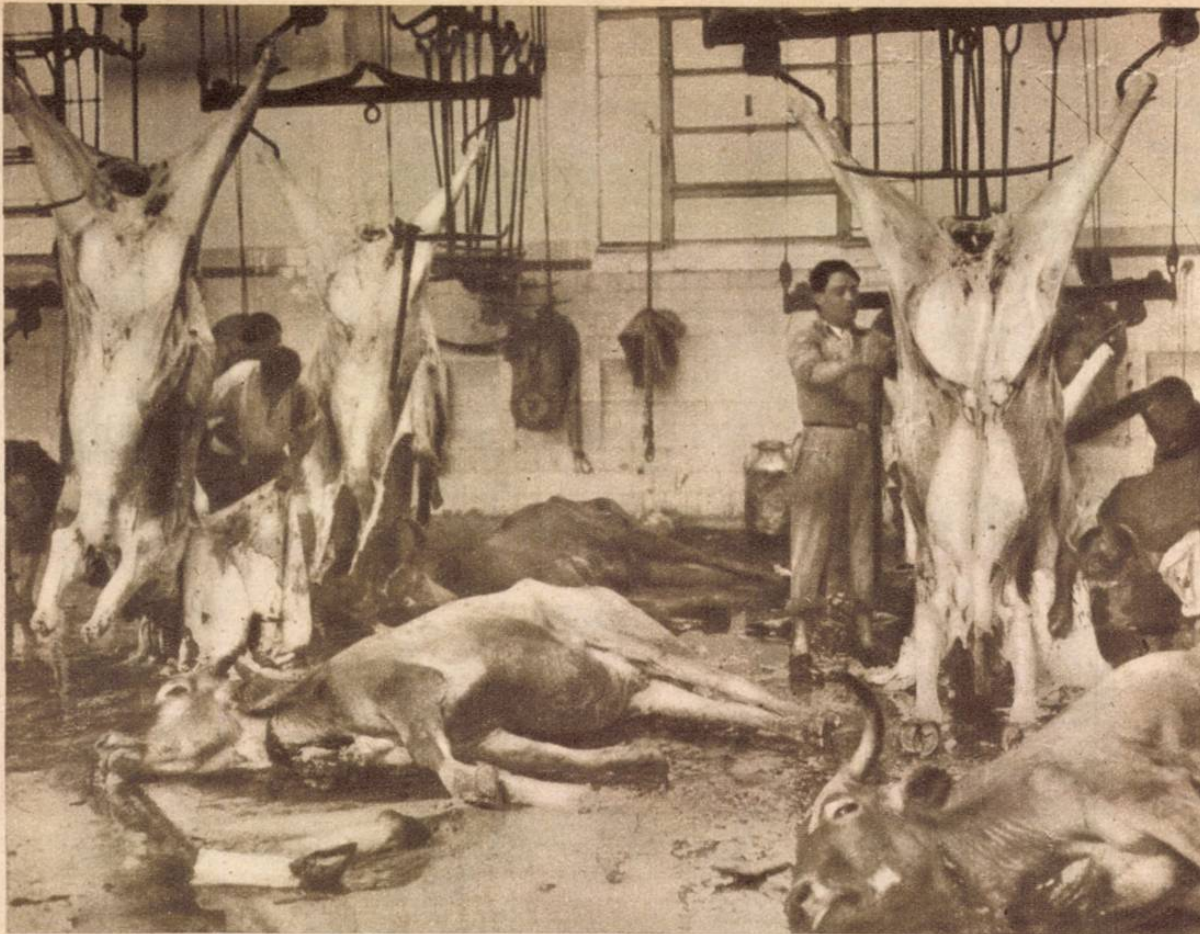
În fine, ajutorii de ajutorii de parlagii au misiunea de a aduce la tăiere cele 500—1000 animale mari ce se omoară zilnic și a căror carne este atât de nerăbdător așteptată de cetățenii Capitalei.

Iată-le. Sala se umple într-o clipă. E prima repriză. Parlagii trec solemni la posturile de comandă între cârlige.

Sunt grăbiți ; n'au decât 100 lei de cap și trebuie să omoare cât pot mai mult spre a-și îndestula familia...

O pereche de boi plăvani foști de bună seamă bucuria și fala unui umil și anonim cămin de țăran pe care cine știe ce nevoie mare l'a făcut să se despartă de ei, cu toate lacrimile nevastii și copiilor, pătrund sfioși înăuntru. E ultima plesnătură de biciu ce o mai primesc...

Sunt slabi ; n'au mâncat de când i-a lăsat stăpânul

în mâinile unui străin, pe o dimineață ploioasă într'un târg necunoscut, acum patru zile. Triunghiul foamei dintre omoplați și coaste e adânc ca o scorbură. Botul pe care-și preling limba uscată le arde de sete; la vederea apei ce curge din belsug începe să le curgă bale. Cred că'n fine sunt aduși la adăpat ca să muncească iar, chiar nemâncați. Așteaptă. Nimic. Gâturile roase de îndelungata sarcină de o viață a jugului, se întind cerșind — și trădând în gestul lor o infinită bunătate — spre șuvoiul de apă cristalină de care sunt acum atât de aproape. Iarăși nimic. Parlagiul îi așează unul lângă altul. Ei însă se schimbă, cred că li se pune jugul...; cel ce-a tras la „hăis” vine la dreapta, cel din „cea” la stânga. Parlagiul îi lasă... știe. S'au aranjat așa cum știu și ei. E sfâșietoare cuminența lor neprihănită. Mă clatin. Vreau să închid ochii; nu pot. Sunt hipnotizat de imensitatea liniștei ochilor lor mari și adânci ca perlele negre rătăciți o secundă într'ai mei. Parcă-mi vorbesc: ia-ne hai să plecăm, vrei?... ! !

Parlagiul îi apropie și mai mult, îi lipește aproape. Cu dreapta ține lanțul de la coarne. Cuțitul îi e în teaca de la brâu. Se apropie de cel din „cea”. Își perindă mâna mângâindu-i fruntea așa cum făceau copiii țaranului când îl dejuca. Boul îl miroase. Insetat în linge șorțul ud. Capul lui e atât de aproape de parlagiu.... Tot mângâindu-l, omul scoate un cuțit lung, subțire cu lama albastră, ascuțit ca briciul pe ambele părți. Boul linge apa șorțului. În soarele dezolant cuțitul sclipește ca un fulger spre a se implanta în aceeași clipă cu o forță și viteză extraordinară în bulb, despiciând cordonul de nervi vitali...! O prăbușire instantanee; două svâcnituri din picioarele sgârcite în spasme, pocnet de coarne ce bat cimentul, ochi de sticlă. În aceeași clipă, — parcă suprapusă primei; omul se năpusti pe salba albă a gâtului bouului tăindu-i laringele cu o singură mișcare. Țeavă largă a gâtului deschis erupe ca dintr'o fântână arteziană puhoae de sânge ce stropesc picioarele parlagiului apăsător asupra-i și botul bouului din „hăis”. Animalul se sbătea încă

în durerea nimicniciei fizice când cuțitul se abătu despiciându-i pielea burții. Și mișcă încă în secunda următoare când hidosul topor îi detașă capul cu ochi de sticlă bracați pe mine, — vulgar complice — de corpul schimonosit în care moartea ca o binefacere supremă, poate, poate, coborîse în fine...!

* * *

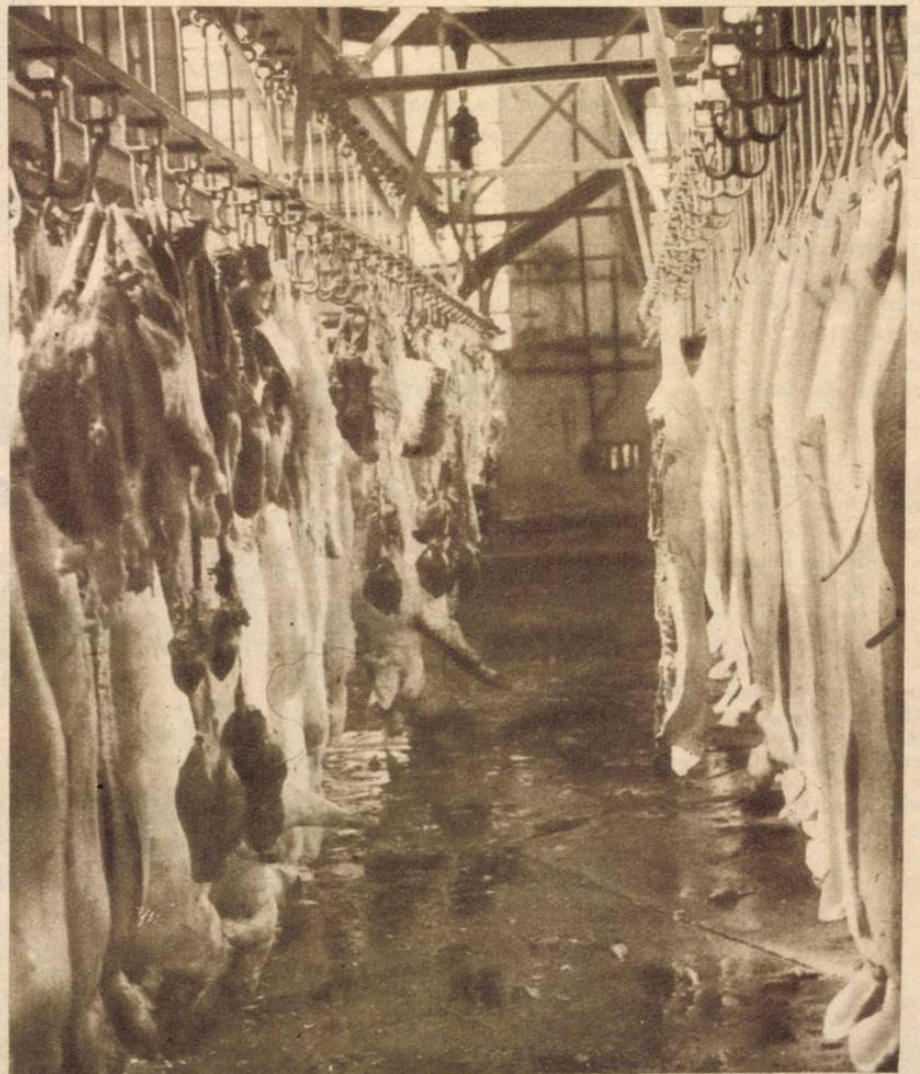
E direct criminală procedura; e dezonorantă pentru rangul de om; să se adopteze urgent sistemul omorîrii cu revolverul elvețian „Kuchen”. — Așa ați promis spontan, Domnule Primar, Domnule Director al Abatorului.

* * *

Mi-a fost dat să văd și sacrificarea celui din „cea”. Afirm cu toată seriozitatea — și nu încerc o efitină figură de stil, — în sprijinul cuvântului meu vin cu dovada straniei fotografii luată în acea clipă — priviți-o atent — că boul din cea când și-a văzut tovarășul jos, horcăind, după ce i-a lins sângele, a închis ochii, așteptându-și resemnat rândul. **Înțelesese.** Era groaznic. Din acest reportaj voi păstra toată viața această macabră convingere.

* * *

În vasta sală învăluită într'o ceață de abur de sânge, cele 140 secunde cât durează eternitatea mînuierei cuțitului și toporului, trecuseră. Un ultim condamnat, o vacă cu ugerile stinse, înfiorător de slabă și bătrână, piele zbârcită, înșirată pe oase deforme, din al cărei lapte în tinerețe înfiripase două generații de copii firavi, își dădu resemnată sufletul sub toporul unui

În această pagină:
SUS: După omorâre, vitele sunt agățate în cârlige pentru jupuire.
MIJLOC: O sală fumegândă de carne chinuită.

Un grup de parlagii ce schițează gestul social al surâsului.
JOS: Angrosiștii în marea hală de cântărire și expediție.

parlagiu de două ori mai mare ca ea.

Odată ce ai putut suporta masacrul, și rânjetul parlagiului, spectacolul ciopârțirii sutelor de boi trântiți pe lespezile de ciment

unde moartea i-a înghețat dându-le forme înfricoșătoare îți pare o ușurare, un prilej de revenire din lumea groazei.

Apariția măcelarilor angrosiști urgentează despicierea și sortarea cărnii.

Dacă n'ar fi puhoaele de sânge și trăznitoarea duhoare a burților sparte, ți-ai putea folositor acorda un răgaz să întârzi blestemătește acolo și să filozofezi asupra naturei omului și a greutății câștigării colțului de pâine neagră și roșie verzi pentru cari omoară spre a dura.

Socotindu-se — se vede — că nu sunt dețutul de indoctrinat în taina practicării suprimării animalelor, amabili amfitrioni, după ce ținură să asist la vizita veterinară conștiincios făcută, mă conduseră în sala vecină, identică, unde se sacrificau

mânzații, porcii, vițelii, oile și mieii. Da.

Că doar omului îi place să simtă sub dinții umpluți cu platină, spre a fi mai rezistenți, carne cât mai tânără, cât mai fragedă și multă.

Hai ș'acolo. Căzui în toiul celebrării masacrării porcilor și vițelilor. Și aci ochii mei se restigniră înțeleneind pe alte fragmente de tehnică și sisteme de suprimare. Mă detestam de neputința de a fugi.

Dacă la boi omorîrea mi-a părut așa cum v'am descris-o, administrarea ei la porci e deadreptul feroasă, banditească.

Parlagii colosali, înarmați cu enorme ciocanetopor, înghesuiesc într'o boxă de fier câte 5-6 porci. — Odată aci, pachetul de mușchi colosali al mâinilor omului se abat trăznind cu toată forța între ochi capul porcului care se sfărâmă și cade. Nimic mai sinistru decât pocnetul hodorigit al țestelor plesnite, împuscăturile de creier și desperatul guițat al animalelor ce fug năuce prin boxă. Spaima morții poate mai intens trăită la porci, dar în orice

caz, sigur, mult mai profund exteriorizată, face pe unii furioși. Nici n'au fost atinși și se reped asupra parlagiului al cărui ochi însă veghează; îl trăznește la timp. Apoi sunt „deschiși la gât” și „lucrați”. Și aci sânge gros spală cimentul; unii parlagii fac cură, îl beau cald, cică-i minunat! Din gârgărodul unui porc o șuviță de sânge, vie ca o sulită mă stropește tot. Parlagiul râde zicându-mi: „ca să nu uitați pe răposatul..... amintire”.

* * *

Trecem mai departe prin aleele fumegânde de porci suspendați în cârlige și ajungem la compartimentul rezervat vițelilor. Sunt inițiat în procedura ce se va adopta curând, privitoare la omorârea porcilor prin electricitate. Deja două aparate sunt instalate însă nu avem **tehnicieni**..

Ajutorii de parlagii n'au aptitudini! Ei preferă gloria toporului!

Aci ca și la porci, vițelii țarcați în boxe de unde unul câte unul sunt „introduși” în sală unde răpunerea se face tot prin puncție cerebrală, ca la boi.

Erau așa de frumoși. Când ne-am apropiat bine de ultimul rămas în boxă, alintat și obișnuit se vede cu joaca, s'a năpus-tit cu botșorul roz și forța celor 27 de zile ale vieții lui, a-supra noastră, îmboldindu-ne. De sub genele-i lungi și mătă-soase, doi ochi de foc ne întrebau de mamă-sa. Un muget, mai mult oftat din plămâni mici ca bureții tăblițelor de șco-lar, părea a fi supremu-i protest în clipa când parlagiul glu-meț îl luă într-o mână să-l ducă la cuțit.

Era așa de mic și de fraged că mă îndoesc să se fi transfor-mat în carne pentru oameni. Spumă de lapte și zahăr de tri-foi, asta era de el, mititelul.

Am fugit.

* * *

Celelalte explicații tehnice de ansamblu mi s'au dat din bel-sug. Redau ce bruma mi-a mai rămas. Astfel: cum se va va-lorifica milionul de litri de sânge ce acum se irosește în apa Dâmboviței; cum vom fabrica la noi atâtea produse opotera-putice ca: tiroidină, ovarină, adrenalină, etc.

Aur scurs pe apă.

Cum se va îmbunătăți actuala instalație a curățirii și uscării intestinelor și bășicilor — investire rentabilă.

Cum se vor exploata și comercializa rațional pieile cari actu-almente se jupoaie în abator, pierzându-se mult prin acest sis-tem primar.

De asemeni va lua ființă un serviciu de transport cu automo-bilele abatorului spre a se sfârși odată cu arhaicele căruțe cu prelată, nepractice și neigienice.

Am vizitat imensele frigorifere și repugnanta sală în care se tope-sc copitele din care se fabrică frumoșii nasturi, și unde totodată sunt instalațiile de cazane pentru spălătul borhanelor din care mâncăm ciorba de burtă...

O totală prefacere la abator.

* * *

Da, progresăm — și dacă omului îi e dat a se hrăni cu carne, să se atingă perfecțiunea în arta de a masakra animalele cu minimum de suferință!

E atât de dezolant să te gândești cum nu ne putem emancipa de sub tutela stomacului ce ne cere — veți mânca chiar diseară — carne, carne chinuită, carne care cu cât e mai fra-gedă cu atât e mai martirizată și străbătută de înspăimântătoare dureri.

* * *

Doctorul Axel Munthe se întreabă undeva în cartea lui „Le livre de San Michele” dacă animalele au iadul și paradisul lor, și unde anume căci suflet și simțire, aidoma omului, au. După cele ce văzui, risc un răspuns:

„Un colț de iad pe pământ e orice abator; iar paradis, orice colț de lume departe, departe de el”.

D. A. Dospinescu

A APĂRUT ÎN EDITURA „ADEVĂRUL”:

CONST. GRAUR:

CU PRIVIRE LA FRANZ FERDINAND

UN VOLUM DE 576 PAGINI CU
NUMEROASE FOTOTIPII ȘI DESENURI

EXEMPLARUL LEI 100 — LA TOATE LIBRĂRIILE

REGELE ANGLIEI ÎN CONCEDIU...

Regele Angliei se află actualmente la Ballater, în Scoția, unde-și petrece vacanța. La sosire a fost primit de „regimentul negru” al cărui comandant este. Fotografia noastră îl înfățișează pe Suveran împreună cu comandantul regimentului negru, trecând în revistă frontul.

Și părul D-vs. trebuie îngrijit astfel

O față e într'adevăr frumoasă
când părul este și el perfect
îngrijit.

Îngrijindu-vă părul cu Shampoo
ELIDA, veți avea un păr mătă-
sos, parfumat și sclipitor. Coa-
fura se aranjează ușor, ondula-
țiile vor ține mai mult.

KAMILLOFLOR
Shampoo special pentru păr blond,
preparat prin utilizarea unui ex-
tract de flori de mușetel de munte,
concentrat de 70 de ori.

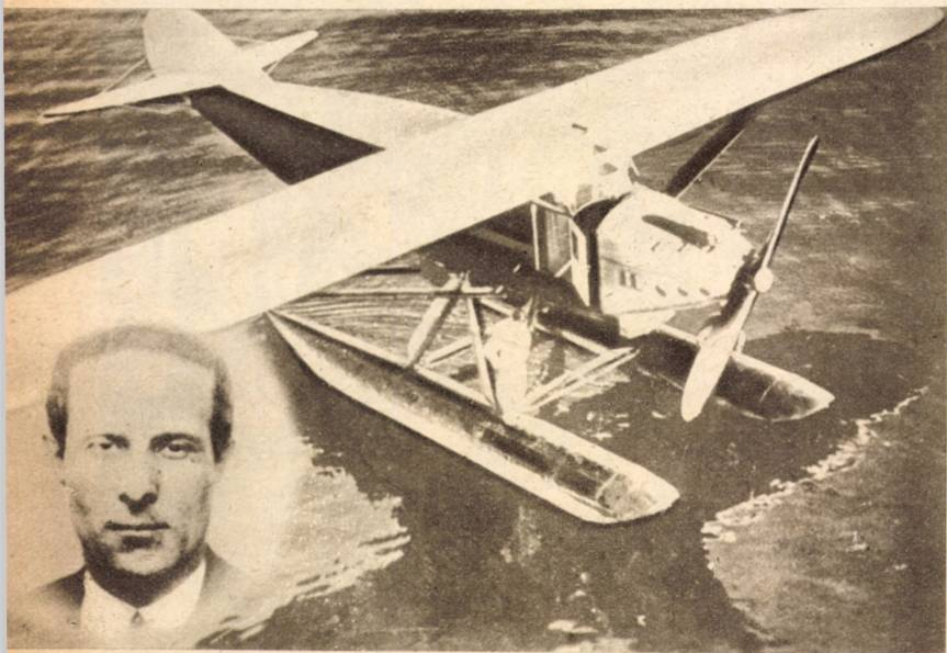
BRUNETAFLORE
Shampoo special pentru păr închis,
conține hequil pentru îngrijirea și
înfrumusețarea părului închis.

SHAMPOO ELIDA

N'AM DESCOPERIT AMERICA

AEROPOSTALA FRANCEZĂ SUD-AMERICANĂ:

I. MARIUS MIRCU

Avionul cu care pilotul francez Mermoz, a sburat de la Natal (Brazilia) până la Dakar (Africa de Vest). În medalion, pilotul Mermoz.

I. TOATE COMPROMISURILE COMPROMIT

TRAVERSAREA Atlanticului nici nu începe, nici nu se oprește la Lindbergh. Atlanticul e străbătut de curse regulate care fac legătura poștală între cele două maluri. Între Africa și America de Sud, cei 3.200 km. de ocean sunt mereu, în mod regulat, săriți de avion, încă de pe timpul când Lindbergh nu știa să sboare.

A trece astăzi Atlanticul, în avion, e deadreptul banal. A decola la **Dakar** (Africa) și a ateriza la **Natal** (Brazilia) e o chestiune care nu mai sinchisește nici pe negrii din Africa și numai pe Europeni îi mai miră.

Dar dacă trecerea unui automobil pe stradă nu mai face să întorcă capul decât pe acei cari-și cultivă memoria, colecționând mărci de automobil, nu înseamnă că și povestea automobilului e numai pentru proști.

Povestea liniei aeriene Franța-America de Sud — **Aeropostala** — asta de care am abuzat și eu, este o epopee. Toate poveștile aviatice sunt epopei, toate epopeile, de câteva decenii încoace, sunt făcute în colaborare cu o fabrică de avioane. Pentru nouăzeci la sută din locuitorii lumii, însăși cea mai neînsemnată plimbare cu avionul, deasupra Capitalei, de pildă, este o epopee. Câtă lume, la noi, poate spune:

— Am fost cu avionul! Tocmai până la Breșov!

Și câți nu spun:

— Ăsta? De două ori a fost până acum la Cernăuți cu avionul. Odată chiar dus și întors!

Numai ce văd oamenii un soldat cu șapca aviatcă, soldat care în viața lui n'a văzut desigur un avion de aproape, și-l proclamă:

— Trece un erou!

Pentru astfel de lume, povestea aviatcă de mai jos nu poate fi decât fantezie. O risc totuși. Pentru că riscul, oricum, e mai mic când inventezi, decât când realizezi.

ATLANTICUL FĂRĂ ESCALĂ

Oameni convingși și energici. Dificultăți de toate felurile. Onoarea pavilionului național.

Apele au vrut și au reușit multă vreme să despartă oameni și țări. Au venit întâi podurile. Vasele, pe urmă, au înodat în spațiu continentele. Avioanele le-au sudat în timp.

Drumul care unește, deasupra Atlanticului, cele două continente, a fost **inventat** de Franceji.

Câți au murit pentru asta, ar fi făcut poate mai bine, cu trupul lor, un pod.

Dar un pod e o legătură primitivă.

Bătălie mai crâncenă ca un război. Cruciada modernă, eroică, mistică. Cu vitejiile și martirii ei. Dar nu din cei cu șapcă aviatcă...

Nu ți se cer decât trei lucruri: să te duci întâi dela **Toulouse** la **Dakar**, prin Barcelona, Alicante, Tanger, Casablanca, Cap-Juby, Villacisnemos și Port-Etienne. Te odihnești puțin la Dakar și umbli 3.200 km. deasupra oceanului, numai până la Natal, în Brazilia.

Iar iei recreație și dela **Natal** mergi la Rio de Janeiro, Buenos Aires, **Santiago** în Chili. Ajunge! Poți să te plimbi cu șapcă aviatcă. Rîști chiar să iei Legiunea de Onoare. Atâta lume o are! Dar câți dintre ei au trecut Atlanticul în avion?

Mai grea e traversarea celei de a două părți din program, Atlanticul fără escală. De ani întregi problema e rezolvată de avioane mici care, dacă umblă iute, în schimb umblă foarte neregulat, spre dezolarea Poștei din cele două continente. Umblă când pot!

Au rugat hidroavionul să-i ajute. Hidroavionul ce să spună? N'a spus nimic. Răzbunându-se pe sclavajul desființat, omul a pornit să-și facă o sumă de unelte care să-i stea la dispoziție fără să poată protesta. Hidroavionul e unul din sclavii omului, fără gură, ca să țipe, fără protectori la Liga Națiunilor. Tace și face. Sau dacă nu face, tot tace...

Între noi fie vorba: hidroavionul e un monstru diform, plin de vicii congenitale, care-i amenință specia. Hidroavionul e un compromis, imperfect, ca toate compromisurile. Nu va ajunge niciodată mai mult decât un avion mediocru și vapor prost.

Dar poți să fii profet, când ești ateu?

Totuși, hidroavionul e greu, e costisitor și se mișcă la fel ca o vacă. E drept, că dacă aerul îl refuză, îl ajută apa. Și invers.

Dar într-o epopee, ca a noastră, cu cât mai multe riscuri înlăturate, cu atât mai puține admirații.

Prefer avionul multimotor: sprinten, elegant și mai ales repede. E drept că, scurtând durata traversării, reduce și timpul riscului. Dar e atât de frumos cu avionul... Simți că...

Pardon! Epopeea modernă e fără sentimentalism...

RENDEZ-VOUS CU UN HIDROAVION

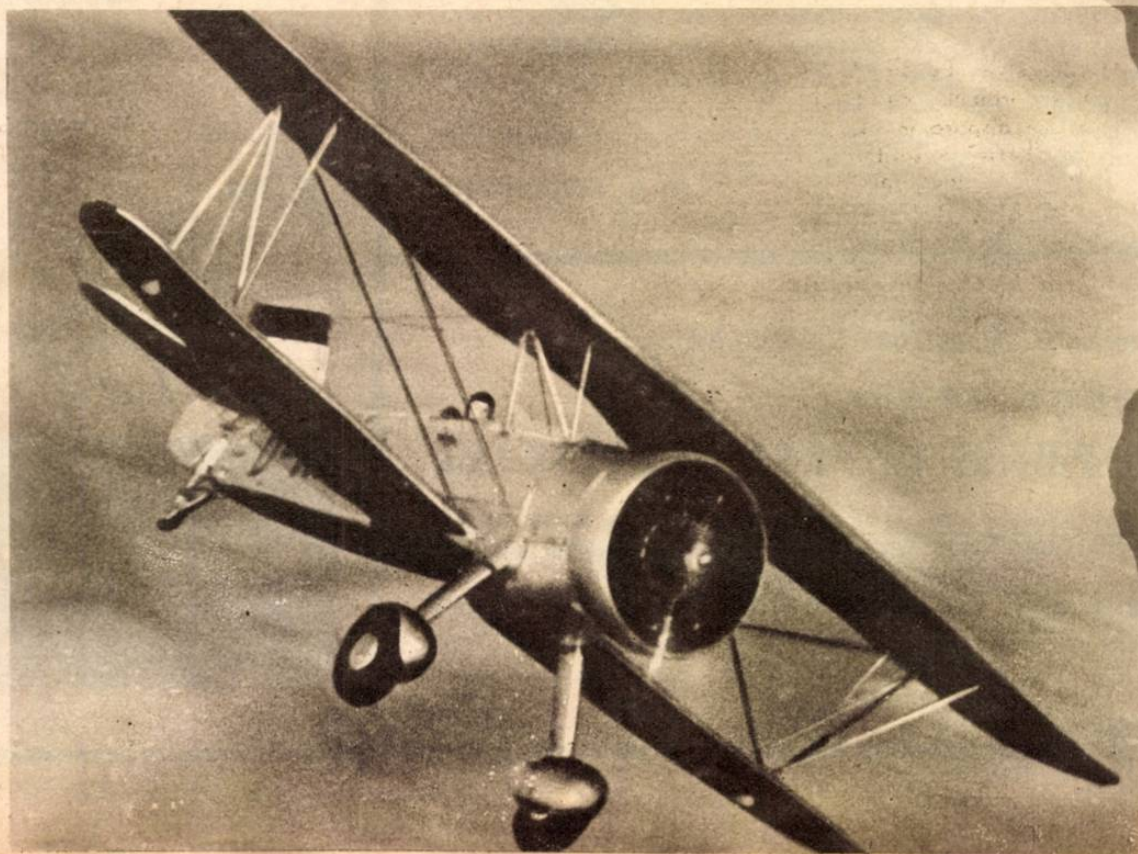
Pe când cele două formule: hidroavion și avion, se certau, care să treacă Atlanticul, dirijabilul **Graf-Zeppelin** dovedi odată dreptatea proverbului... Firește că Franța n'avea monopolul liniei Europa-America de Sud. Germania și Italia, deși cunoșteau existența proverbului, se certau și se ceartă pe cale aeriană la fel ca și pe cea terestră.

Hidroavioanele germane se urneau binișor deasupra Atlanticului. Numai că, la jumătatea drumului, trebuiau să coboare, să se alimenteze. Unde să se alimenteze? Prăvălii nu sunt pe-acolo. Insulele artificiale, cu care imaginația noastră e întreținută de ani de zile, n'au ajuns încă la vârstă de-a ieși, ca o altă Minervă din capul autorilor literari, ca să trăiască pe picioare proprii. Se găsesc încă, în cele nouă luni de cinematograf.

Și-atunci Germanii au alergat la un compromis, fără să țină seama că tocmai compromisurile compromit totul: au poftit oficial un vapor să se afle, în ziua cutare, la ora cutare, în locul cutare, din mijlocul drumului pe oceanul Atlantic, și s'aștepte acolo până o veni un hidroavion, la rendez-vous. Oricum ar fi situația atmosferică, vaporul trebuia să rămână în același punct geografic și să-și aștepte logodnicul. Hidroavionul vine, amerizează pe catapulta vasului, stă o oră pe vapor, până îl încarcă cu de toate, și o pornește iar.

Rezultatele acestei căsnicii au fost minunate. Desigur, pentru că ea a fost de scurtă durată.

Un Lindbergh săptămânal: avionul care traversează Atlanticul.

O cafenea în Casablanca.

Căci oricât îți iubești logodnicul, dar când e ploaie mare, n'o să-l aștepti în piașă, la tramvai! Iar când îți devine bărbat, nu-l mai aștepti nici pe vremea bună. Să mai vină și singur!
Și totuși Francezii au devenit geloși!
Aici începe iar epopeea.

O EPOPEE RAPIDĂ

Arc-en Ciel avea trei motoare și voia să arate ce poate. A urcat în el constructorul, **René Couzinet**, pilotul **Jean Mermoz** și ceva lume. Cu 222 km. pe oră, a trecut Atlanticul în 14 ore 27 minute. Record! Și fără escală, pentru că nu era îndrăgostit. Merge la **Buenos Aires**, se întoarce la **Natal**, trece de la **Natal** la **Dakar**, în timpul drumului o pană la un motor, rămân celelalte două, altă pană la alt motor, rămânea al treilea, până și la al treilea, dar... o secundă după ce-a aterizat la **Dakar**. După 25.000 km. de zbor reapare, complet extenuat la **Le Bourget**.

E dus la un sanatoriu să se odihnească, se fac aparatului modificările arătate de experiență și în scurt timp o pornește iar, pe furtună, grindină, trăsnete, de la **Toulouse**. În 38 de ore 5 minute, e la **Natal**, după 69 ore 45 minute e la **Buenos Aires**, după 78 ore 15 minute e la **Santiago**. Pentru prima dată, în istorie și în literatură, cei 13.520 km. ai liniei erau parcurși în trei zile și un sfert, cu 173 km. pe oră (în care intră și opri- rile); în timp ce hidroavioanele nu lasă mai puțin de opt nouă zile. Iar serviciul aerian german la **Buenos Aires**, era bătut cu **patruzeci** de ore. Vedeți, în cele câteva rânduri de mai sus, pline numai de date, e una din cele mai senzaționale epopei ale omenirii. Dar n'ați simțit-o, sunt încredințat de asta. Așa's epopeele moderne: nici cei cari le execută nu le mai simt!

Legiunea de Onoare e răsplata pilotului **Jean Mermoz**.

Mai rămânea acum să se întoarcă în ritmul acelui record.

Dar când omul a luat Legiunea și a fost proclamat cel mai tânăr comandor, ce-l mai putea aștepta? La ce să mai riște?

Și-atunci timpul a devenit rău și neînduplecabil, drumul imposibil, avionu n'a putut nici să se ridice în aer, pentru că roțile se înămoliau.

Pilotul, firește, a fost sfătuit, obligat, împiedicat cu forța să se mai întoarcă pe calea aerului. La dus, riscă să moară un aviator oarecare; la întors însă, putea să moară un erou!

Nici eu, în locul pilotului n'aș fi vrut mai mult decât aceste stăruințe.

Aeropostala însă, luase ființă... **Aeropostala** franceză, care are monopolul poștal cu America de Sud.

V'am spus povestea asta pentru că ea este origina zborului meu.

TOULOUSE-RIO DE JANEIRO, ÎN AVION:

II. UN LINDBERGH SĂPTĂMĂNAL

Toulouse.

AVIONUL, decolând brusc, a ras frunzișul arborilor, care înconjoară aerodromul... Pe teren, mecanicii, statui, contemplă echipajul, care dispare în nori.

... Ceața albastră a zorilor se mișcă leneș din pat. Avionul se și află deasupra cursului sinuos al **Garonnei** care, de la 1500 metri, abia e un fir de apă.

Deasupra **Pirineilor**, aparatul se'mbată de câteva ori, și ne scutură zdravăn, până se obișnuiește și... mă obișnuiesc și eu. Străbatem Spania aurită de un soare înfocat. Iată curenții albaștri ai Mediteranei înlanțuindu-se cu cei verzi ai Oceanului, iată strâmtoarea **Gibraltar**, două stânci care, de sus parc'ar vrea să se pupe în bot, ca în toate filmele americane. Marocul, cu orașe albe înăbușite în palmierarii verzi și grădini multicolore.

Am și ajuns așa departe și mi se pare că abia am decolat! Când sberi mai sus de 400 metri, n'ai deloc impresia că avionul se deplasează cu cel puțin 200 km. pe oră. Ți se pare că plutești destul de încet. Nu mai ai comparația cu stâlpii de telegraf, sau arborii trenului. Doar la decolare, sau aterizare, îți poți da seama de această viteză. Sosit aproape de aerodromul unde are loc aterizarea, pilotul reduce motoarele. Câți nu se sperie când aud că

De sus în jos:
Două grupuri de indigeni
— unul în parcul național
și unul pe străzile orașu-
lui, la **Port Etienne**.

Indigeni instalați în cor-
turi, în **Mauretania**.

motoarele amuțesc tot mai mult! Și se miră grozav că nu se prăbușesc!
Am scăpat dela moarte! povestesc ei ulterior...

CASABLANCA

Întru pe mâna lui **Saint-Exupéry**. Pilot cu fișe la toate gazetele. Începe deșertul. Amurgul se prăbușește pe **Agadir**, decum ne simte decolând. Am luat pe bord încă un călător, efemer. Un **Șleuh**, care, în caz de aterizare forțată, va putea parlamenta cu triburile dizidente. Coamele brune ale Atlasului cedează locul nisipului blond, împurpurat de ultimile raze ale soarelui care s'a desbrăcat ca să se culce. Un soare în pijama roză-dungată cu aur, de toată măreția.

Noapte, brusc. Totul în avion e brusc...

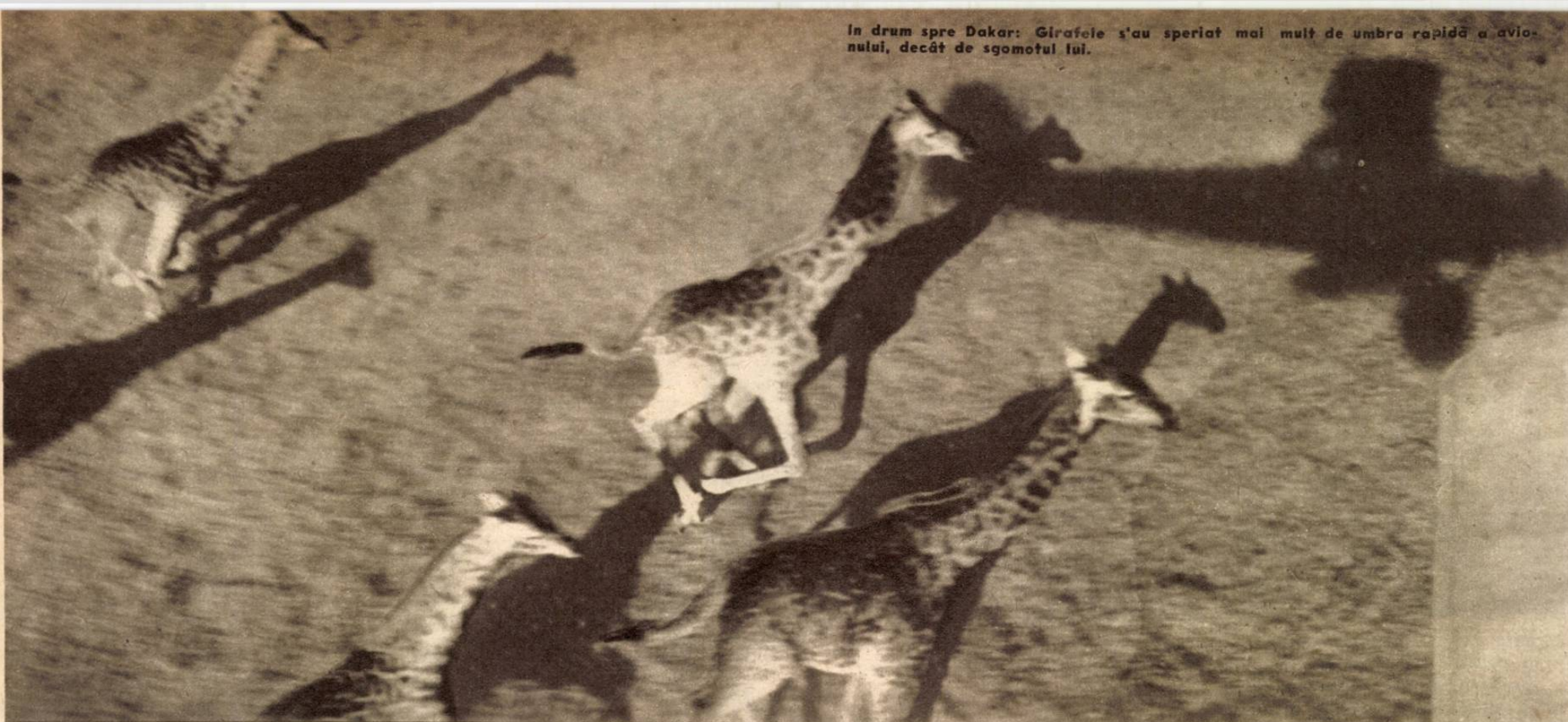
Din loc în loc, focurile nomazilor conduc cursa noastră spre Sud. Tăcere. Nici sgomotul motoarelor nu-l mai auzim. Noaptea e noapte, fie că ești mai aproape de Dumnezeu, sau mai departe.

Beznă.

Negru este o culoare minunată pentru mănuși de Suedia, pentru mătase, pentru ochi, pentru păr... Dar un peisaj negru, negru din cauza nopții, este un lucru sinistru. Il vrei, dar nu-l dorești!

Patru ore de zbor în beznă.

În drum spre Dakar: Girafele s'au speriat mai mult de umbra rapidă a avionului, decât de sgomotul lui.

DISTRAȚII ÎN AVION

În lipsă de alte distracții, învăț cele zece porunci ale avionului, expuse ca în tramvai, pe plăci emailate.

... dd. călători sunt **rugăți insistent** să nu fumeze, nici să aprindă chibrituri în cabină...

... dd. călători sunt rugăți insistent să nu azvârle nimic pe fereastră; se pot întâmpla accidente grave! (Asta nu oprește pe Șleuhul nostru să scuie de sus și să se uite... dacă a nimerit pe omul care i se pare că trece pe câmp. Și râde, cu gura întinsă, cu dinți firoși, de fiecare dată, fie că... a nimerit sau nu...)

... fiecare pasager fiind așezat la o fereastră, e liber să ventileze cabina. O bună ventilație previne răul de aer.

... pentru dd. călători cari suferă de rău de mare, se găsește apă proaspătă, la lavabo.

... nu vă temeți de amețeală în avion, pentru că avionul n'are legătură cu pământul.

Pe urmă sfaturi amănunțite de cum să te servești de parașuta din spatele scaunului tău; dar asemenea sfaturi nu le citește nimeni în avion, ca să nu-l apuce frica!

DEȘERTUL.

Un mic dreptunghi de focuri roșii.

Juby.

Maurii mari, în voal de ceremonie, aleargă spre noi, să ne primească oficial. Suntem în inima deșertului: la câteva sute de metri de fort, bărboșii dizidenți ne pândesc cu ochi de lanternă. Dar n'au ce ne face!

Timpul necesar să schimbăm aparatul, să bem un pahar cu apă — apa asta așa de rară, adusă în fiecare săptămână, din insulele Canare, cu vapor special. — Și dispărem, în cerul negru.

În amurg, avionul aterizează pe nisip.

Port-Etienne.

Mic port francez. Am scăpat de zonele periculoase din **Rio de Oro**. Interpretul își caută de treabă. Scuipă înainte. Mai des. De jos nimeresti mai bine... Când am decolat, a scuipat după noi.

Și a rânit hidos. Deși... nu ne nimerise.

Soarele urcă, noi după el. Soarele arde, ardem și noi. Mă adăpostesc sub aripi. Umbră dublă.

În văile **oued**-urilor, pete întunecate: arbuști.

Pe urmă undele calde și moleșite ale Senegalului. Trecem **Saint-Louis**, cu bălțile sale.

Dakar, măturat de trombe de apă caldă.

MOMENTE LA DAKAR

De sus, casele albe din Dakar capătă culori admirabile: mov, roz, violet, sub coloraturile schimbăcioase ale soarelui... Privirile mi se umplu de această viziune încă sahariană, unde contrastele sunt în congres.

Un tur în jurul orașului foarte aproape de pământ, în mijlocul uralelor populației, în mijlocul lătrăturilor furioase ale câinilor, în fluturările de năframe ale femeilor ieșite pe toate terasele și în admirația mută a mehariștilor, aliniați aproape de aerodrom.

Când am aterizat, mehariștii căutau să se alinieze și-și așezau cochet faldurile cămășilor:

— Vive la France!

Erau îmbrăcați numai în alb, cu gluga până la ochi, din cauza soarelui, cartușierele prinse pe piept, în centuri roșii, circaziene, cuțit - baionetă, desculți toți, ca să poată conduce cămila fără să-i rănească gâtul. Cămilele lor îngenunchiate, cu șeava tuaregă, de care atârnavă pungi gudronate, pline de apă și sacii din piele de antilopă, conținând făină și curmale pentru două luni de drum.

Nu veniseră să ne dea onorul, cum îmi închipuisem eu.

Mergeau să se plimbe prin **Mauritania**, să recunoască misteriosul **Atar**...

O trăsurică înhață poșta și o sbughește spre port, semănând spaimă printre negrii cari împodobesc trottoarele orașului.

În bazin, pustiit de criza economică, mai rău decât simun, avionul **Aeropostalei** sbârâie nerăbdător.

Salutul unui indigen din Mauretania.

Sbor în noapte: de la Rio de Janeiro spre Montevideo.

În această pagină:
Fermecătoarea ve-
detă a Holywoo-
dului, Jean Parker,
în trei scene suges-
tive din marea rea-
lizare cinematografică „Sequoia”
Foto M. G. M.

Îi dă numele de Gato iar pe cerb îl bo-
teză Malibu.

În adevăr, „dușmanii” devin, cu timpul, cei
mai buni prieteni, Gato însă, la vârsta de
un an, își permite noaptea câte o escapadă
periculoasă. Se strecoară până la curtea lui
Bergman și-i ucide câte un porc. Altminteri,
se poartă, cum spune Toni, ca un adevărat
gentleman.

Dar acum, Bergman are prilejul să ceară
guardului capul lui Gato. Nu-l obține însă,
fiindcă Toni se obligă să dea drumul leului
în codru. Și odată cu Gato pleacă și Malibu
în lume ca să-și încerce norocul.

De-acî înainte, se desfășoară în fața ochilor
noștri una din cele mai tulburătoare aven-
turi imaginate de mintea omenească.

Publicul și criticii din lumea întreagă au
făcut filmului o primire neobișnuit de elo-
gioasă.

Rolul lui Toni Martin este interpretat de
grațioasa Jean Parker, una din cele mai
tinere vedete ale ecranului.

Premiera bucureșteană a filmului va consitui,
indiscutabil, marele eveniment al stagiunii
cinematografice care a început.

LA SĂRMĂȘEL

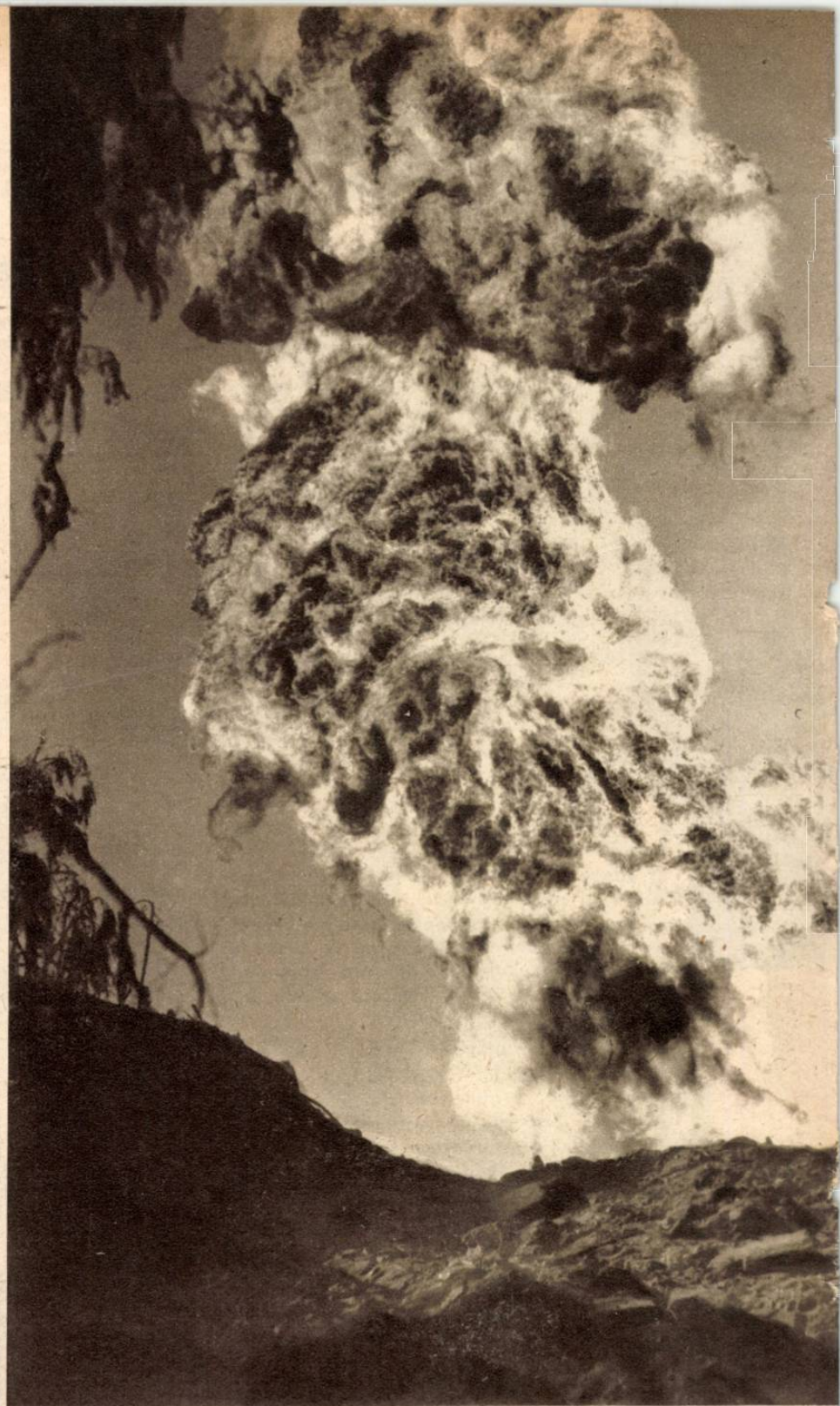
DIN Tg. Mureș, frumosul oraș din Transilvania, cu o edilitate atât de grijulie de curățenia lui, un autobus te duce, în două ceasuri la Sărmășel, unde, în subsolul cu aparență atât de calmă, s'au descoperit imense izvoare de gaz metan. Locuitorii din Vechiul Regat, obișnuiți cu petrol și benzină, nu prea cunosc întrebuințarea acestui combustibil, care e atât de abundent în pământul ardelenesc și care tinde să joace un rol precumpănitor, în viitorul economiei noastre naționale.

Astăzi chiar, sunt peste munți orașe, ca: Mediaș, Diciosânmartin, Turda, luminate cu gaz metan și o sumă de fabrici se slujesc de el, în încălzirea cuptoarelor lor. Aci, în Sărmășel, unde e un centru de producție și de unde se respiră conducte, mai ales, pentru industriile din Turda, Câmpia-Turzii, Uioara, și morile de pe tot acest parcurs, s'au ridicat douăzeci și șapte de sonde, dintre cari paisprezece în producție. La fiecare din acestea, e postat, în permanență, un paznic, în câte-o baracă specială: unul de zi și altul de noapte, cari reglementează distribuția gazului metan și sunt în continuă legătură telefonică, cu biroul central, pentru eventuale comunicări.

Sonda 18, la care-am asistat la diferite demonstrațiuni, făcute sub supravegherea domnului administrator-delegat Ștefan Miron, are o adâncime de cinci sute metri și gazul ce erupe din pământ e cules mai întâi în separator, pentru a i se scoate apa și nisipul ce-ar conține eventual. De acolo, gazul curat trece prin țevi, la dispozitivul de măsurare a gazelor, folosindu-se, pentru aceasta, un aparat numit: contor Foxboro, după care operație, ele se varsă în conducta colectoare. Nisipul și apa, fiind mai grele, au căzut în separator. Sistemul de sonde este astfel organizat că producția de gaz metan, dela fiecare din ele este colectată într-o conductă zisă „principală”, care trece prin „casa de reglare”, unde este înregistrată și distribuită după necesități. Fiindcă, la începutul exploatării, domnea teama că nu s'ar obține cantități suficiente, așa c'ar lipsi presiunea necesară pentru propulsune, s'au adus din America trei grupuri de compresoare, de-o mărime neobișnuită, instalate într-o sală specială, imensă, de o curățenie

ireproșabilă, cu scopul de a împlini lacuna. Ipoteza însă n'a corespuns realității, căci s'au descoperit straturi bogate de gaz, cari au făcut inutilizabile aceste compresoare. Se păstrează însă, pentru orice eventualitate, și, ca menținerea lor să nu sufere niciun prejudiciu, sunt, din când în când, puse în funcțiune, ca să nu prindă rugină și valoarea lor să rămâie intactă. Fiecare grup acționează cu două sute de cai putere.

Era firesc ca, în acest cuib de gaz metan, el să servească și la obținerea curentului electric, printr'un motor-generator special. Tot prin el se pun în mișcare motoarele din atelierul mecanic și stațiunea pompelor de apă. Înțelegem prin „atelier mecanic” acela unde se construiesc și se repară diferitele piese necesare exploatării. Am străbătut și atelierul de ferărie, unde arde un cuptor mare de cărămidă refractară, pentru ascuțirea și modelarea sabelor necesare forajului, precum și confecționarea și transformarea de diferite

Două aspecte ale focului de la Copșa Mică. Flacăra văzută de aproape, și apoi câmpul, unde femeile din partea locului continuă să lucreze. Mai jos, uzinele de la Sărmășel.

pieșe, având ca auxiliar, pentru același țel, un ciocan mare, de aburi.

* * *

Avutul acesta al țării noastre este menit să îplinească o mare parte din nevoile finanțelor statului, întrucât la „Societatea națională de gaz metan” (prescurtat: Sonametan), statul participă cu acțiuni în valoare de optzeci la sută și numai restul de douăzeci la sută revine particularilor.

Amănuntul de căpetenie este că se poate da gazului metan o întrebuințare de o variație multiplă și, după tablourile comparative ce ni s'au arătat cu un preț mai efitin decât celelalte materii combustibile (cărbuni, petrol, lemne etc.) lată bunăoară pentru instalațiunile domestice de încălzire centrală. Dacă se folosesc cărbuni sau petrol, atârână greu în cumpăna de cheltueli, în primul rând, serviciul cazanelor, care necesită o supraveghere continuă și un om de serviciu (focar) — ba chiar doi. Bineînțeles că la bae și bucătărie trebuie alt combustibil decât petrolul sau cărbunii.

Când însă la încălzirile centrale se folosește gaz metan, acesta venind pe conducta trasă dela sondă poate fi consumat tot atât de bine și la bucătărie și la bae și nu necesită nici focar, nici supraveghere deosebită. Deasemenea nu mai ești legat de cazanul clădirii, ca la caloriferele încălzite cu cărbuni sau păcură, când ți se transmite căldură la anumite ore, după dispozițiile proprietarului clădirii. Ai scăpat de această vasalitate, atât de enervantă, mai ales pentru firile friguroase, cari dărdăie până se aprinde cazanul, la timpul ordonat. La încălzirile centrale cu gaz metan, fiecare locatar își are radiatorul lui, pe care și-l pune în funcțiune oricând vrea.

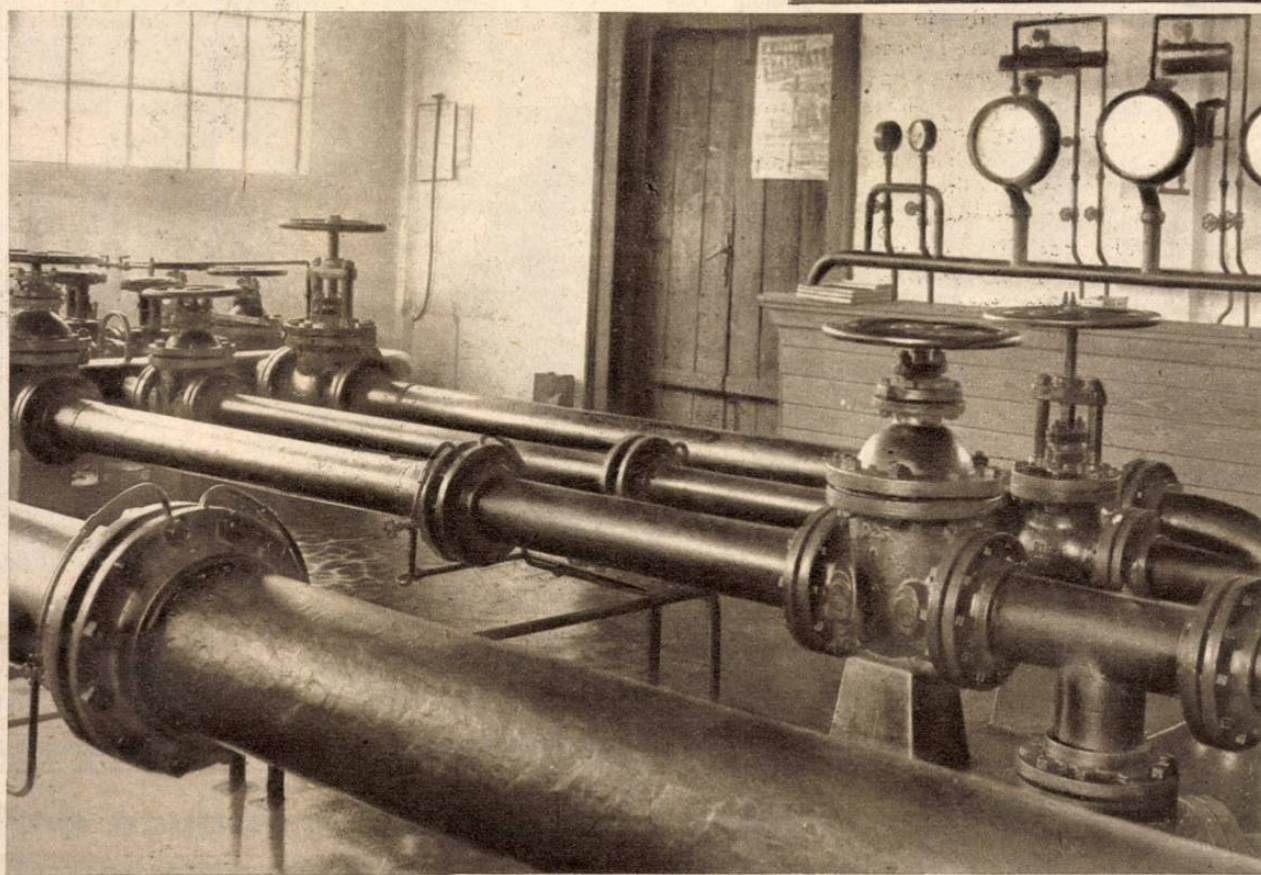
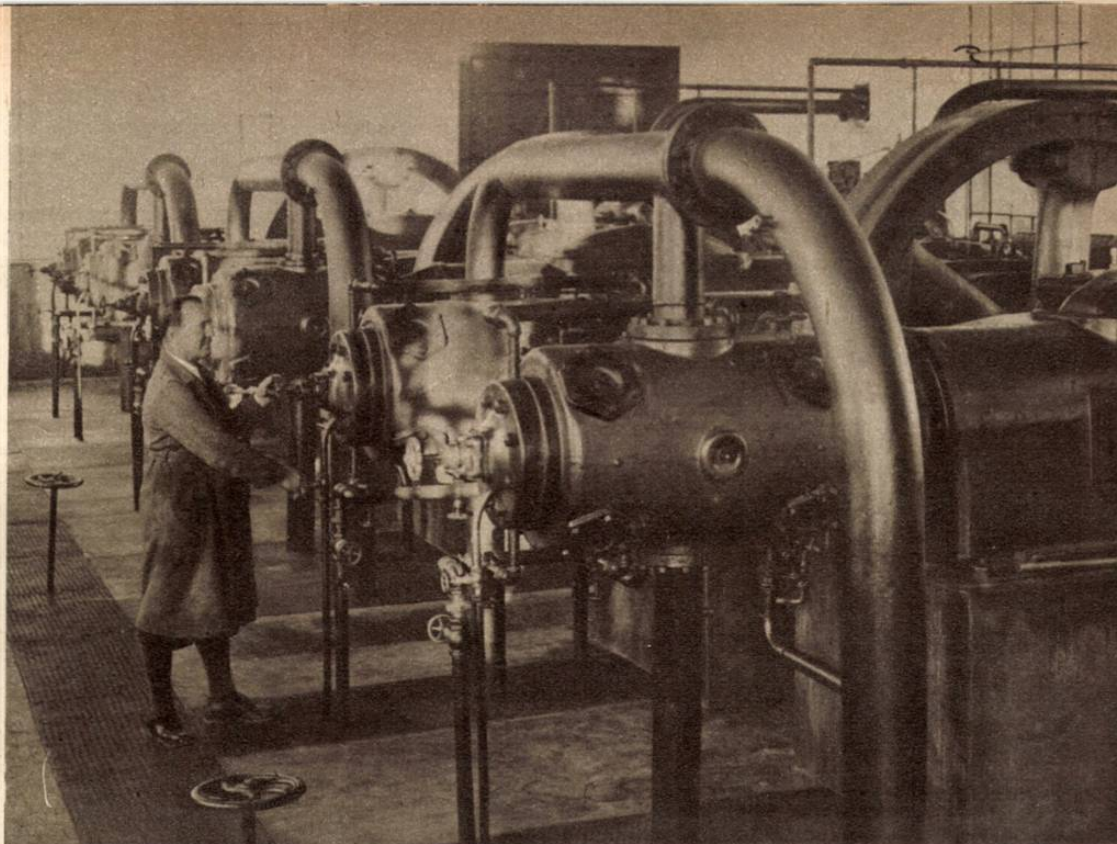

Mai greu este, ce-i drept, cu luminatul în locuințe, chiar dacă, dupăcum suntem încredințați, el se bucură de-o deosebită importanță în țările occidentale: Anglia, Franța, Germania, unde becurile cu gaz metan răspândesc o lumină albă de zi spre deosebire de cele electrice, a căror lumină roșietică e supărătoare pentru ochi. Pentru luminatul cu gaz metan e nevoie de site. E adevărat că această site, impregnate cu săruri de thorium, dau raze bogate în radiațiuni ultraviolete. Au însă desavantajul că se rup cam des, și reînnoirea lor prea repetată scumpește lumina.

Abia în ziua în care se va ivi inventatorul unui buton, cu care să se aprindă, dela distanță, becurile cu gaz metan, se va putea vorbi serios de o zdrobitoare concurență a acestuia.

După calculele făcute, la îndemâna oricui, în orașele din Transilvania, unde este gaz metan, curentul electric din locuinți, ca să fie tot așa de eficient ca și luminatul cu gaz metan, ar trebui să se vândă cu 1.59 lei kilowatul, la prețul de azi al gazului: de 1.42 lei metrul cub. Noi, cei din București, plătim kilowatul 9 lei. Lăsăm cititorilor să facă paralela cuvenită.

* * *

părțile acestea, de-o frumoasă dezvoltare este cea de ceramică. Astfel, în Dicioșanmartin sunt trei fabrici de cărămizi, dintre cari una produce și țigle, și alta în Câmpia-Turzii, fabricatele lor ajungând până în Dobrogea și Basarabia.

La arderea varului și fabricația zahărului, gazul metan oferă o manipulare ușoară și nu necesită investirea unei sume pentru formarea unui depozit de combustibil, iar la instalațiunile de uscare a sfeclei tăiate, din care s'a extras zahărul și care se poate vinde ca hrană pentru vite, el permite o reglementare automată a temperaturii.

* * *

— **Furnizăm gaz metan medicilor, pentru aparatele Röntgen,** — ne documentează d-l administrator-delegat Ștefan Miron.

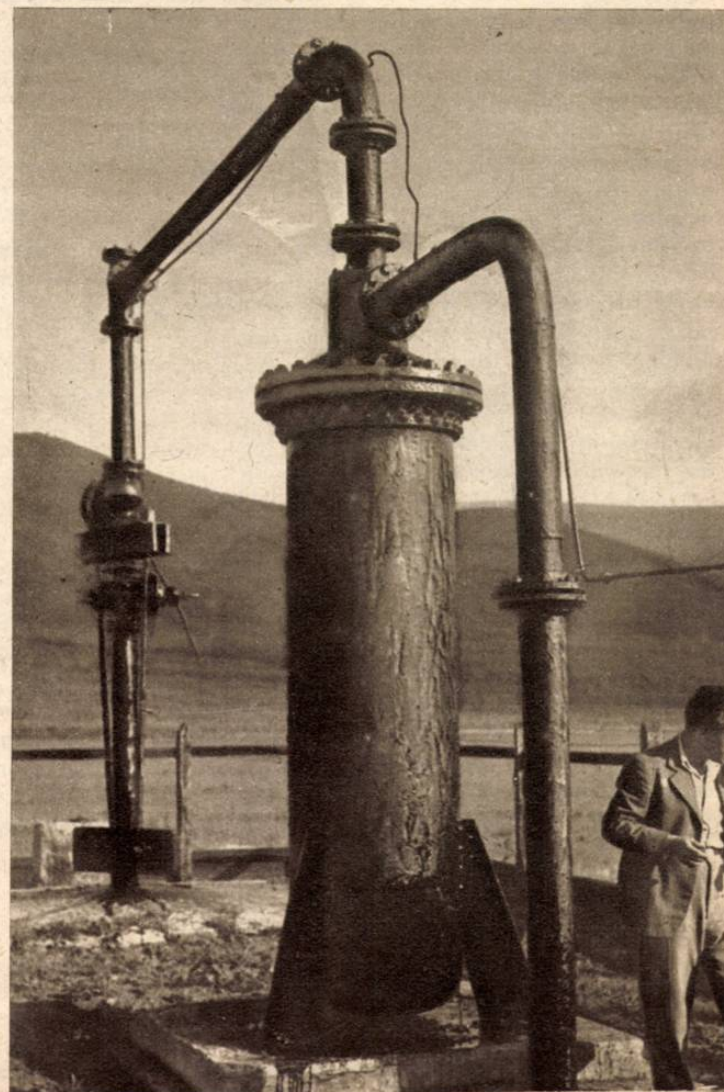
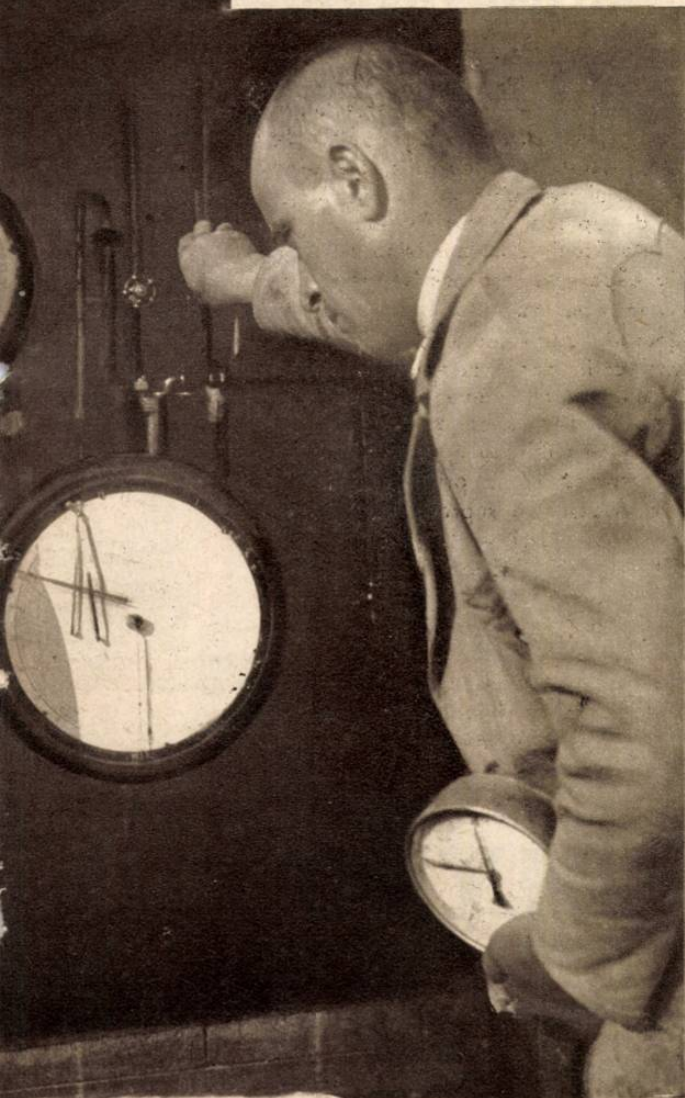
În legătură cu aceasta, s'au încercat câteva experiențe la clinica chirurgicală a universității din Cluj, spre a se constata care ar fi consumația de gaz metan, în comparație cu gazul aerian, pentru încălzirea autoclavelor de sterilizare a pansamentelor, precum și în laboratorul institutului de chimie al aceleiași universități, sub conducerea profesorului dr. G. Spacu și în prezența profesorilor d-ri A. Ostrogovici și D. Rădulescu, și s'a ajuns la concluzia că,

Diferite aspecte din uzina de gaz metan. Jos, d. șef Miron, dând explicații redactorului nostru.

Industria, din regiunile unde există metan, folosește acest combustibil cu predilecție, fiindcă e lipsit de pucioasă, arde întotdeauna egal, dezvoltând o aceeași cantitate de căldură la metru cub, nu face nicio murdărie și se distribuie ușor și continuu prin conducte, din care cauză nu pot interveni întreruperi în alimentarea cuptoarelor. Lipsa prafului, a fumului și a funinginei reprezintă o îmbunătățire a condițiilor de lucru, ceea ce face să se ridice și capacitatea de producție a muncitorilor.

Înșirăm doar în fugă, spațiul nepermițându-ne, diferitele utilizări ale gazului metan în industrie, și anume: la topirea oțelului ordinar, la fabricarea oțelurilor speciale, a cuprului, alamei, aluminiului, a zincului pentru galvanizare, a plumbului pentru plumbuire, a cositorului pentru cositorire, a metalului pentru stereotipie, precum și cuptoarele de fierărie, apoi la laminare de fier și la prelucrarea metalelor. În aceeași ordine de idei, în industria artelor grafice, topirea metalului de imprimărie (80 la sută plumb, 15 la sută antimoniu și 5 la sută cositor) cu gaz metan este mai economică. Topitoarele de imprimărie în America sunt încălzite, aproape toate, cu gaz metan.

Notăm încă: uzinele de emailat și fabricația sticlei, unde el este indispensabil. Aceasta este și explicația pentru care, imediat după războiu s'au înființat în Transilvania cinci fabrici noi de sticlă, două de geamuri și trei de butelii, toate instalate în regiunea gazului. De asemenea, o industrie care se bucură, tot în

prin gazul metan, datorită puterii sale calorifice, se poate realiza în laboratoare, pe lângă o importantă economie de timp, și una de cheltuieli, un metru cub, echivalând cu peste trei metri cubi gaz aerian.

— **Mulți proprietari de moșii ne trimit reînnoit butelii, spre a le încărca cu gaz metan,** — continuă a ne lămuri d-l Miron. **Dovadă că sunt mulțumiți, sub toate raporturile.** Buteliile despre cari ne pomeneste domnia sa sunt de oțel și se umplu cu gaz metan comprimat, pentru uzul domestic, în locurile unde nu există conducte. Ele au o capacitate de cincizeci de litri și cântăresc vreo șaiszeci de kilograme. Se așează afară, lângă zidul casei, într-o cutie de tablă, prevăzută cu un regulator automat de presiune, care, în același timp are supapă de siguranță și închide singur gazul, la oprirea consumației. Gazul metan comprimat poate fi folosit în laboratoare, în spitale și chiar la tracțiunea automobilă, unde buteliile sunt instalate în spatele cabinei șoferului.

Dacă este adevărat ceea ce ni s'a spus: că este pe cale să se organizeze o propagandă intensă pentru desfacerea gazului metan în detaliu, nu va trece mult și cei nevoiași vor scăpa, dacă nu în total, cel puțin în parte, de robia vânzătorilor de lemne. S'a intervenit la Ministerul industriei și comerțului și la primăriile și prefecturile orașelor Turda, Diciosânmartin, Târgu-Mureș și Mediaș să admită să se facă, sub controlul lor, demonstrații publice de încălzire în gospodării. Spre câștigarea de aderenți și din alte orașe ardelenesti, s'au făcut încercări identice și la Cluj și la Sibiu, cu gaz metan adus în butelii. Și s'a constatat că se obține, într-o sobă obișnuită de teracotă, cu un metru cub din acest fel de combustibil, atâta căldură în cameră, cât pot produce șase kilograme de lemne.

Pe de altă parte, s'au executat, tot în fața autorităților, numeroase încercări de bucătărie, pregătindu-se aceleași feluri de mâncări pe două sobe: una încălzită cu gaz metan, cealaltă cu lemne. Rezultatul: un metru cub de gaz metan echivalează la gătit cu nouă kilograme lemne de foc. Afară de aceasta, mai are și alte avantaje: rapiditatea, curățenia, ușurința de manevrare, simplificarea serviciului, căci te scutește de grija de-a te aproviziona din vreme cu lemne, spintecatul acestora, căratul lor, pregătirea surcelelor pentru aprinderea focului, scoaterea cenușei, curățitul coșurilor, înlăturând și primejdia incendierii acestora.

Pentru ca cititorii noștri să-și poată face o părere asupra tarifului gazului metan din Ardeal, redăm aci, în limite generale, tabelul ce ni s'a pus la dispoziție:

Pentru luminat, prețul este de 1.42 lei metru cub; pentru uzul casnic, 1.22 lei; pentru industrie, variază între 0.24 și 1.12 lei. Se acordă, după împrejurări, și scăzăminte, ce merg până la șaptezeci la sută din preț, ca, de pildă, pentru industria carbidului.

* * *

Metanul sau gazul natural s'a format probabil în adâncul pământului, cu mii de ani în urmă, la fel cu petrolul, cu care e rudă bună. — E mai ușor decât aerul și când e aprins în aer arde cu o flacără caldă. La fel cu petrolul, gazul metan conține cărbune în alcătuirea lui și deaceia, dacă arde în prea puțin aer lasă o pulbere fină neagră, negrul de fum. Amestecat cu aerul, în anumite proporții el poate face explozie, la fel cu gazul aerian, deaceia se cere luarea măsurilor de precauțiune când e folosit în casă.

Chimiștii au isbutit să prepare din gaz metan multe substanțe organice, printre altele formol și alcool. Dar deocamdată această utilizare nu e destul de rentabilă, cel puțin în țara noastră.

În America, unde deasemenea există izvoare de gaz metan, în Pensylvania, exploatarea se face pe o scară mult mai mare ca la noi. — S'a adus gazul din Pensylvania până la Chicago, pe o distanță ca dela Paris la București.

În pământ, gazul se găsește între două straturi de pământ ținut apăsat fie de apă, fie de prăbușirea interioară, a vreunei roce.

Când se fac sondele și se așează, unul după altele, tuburile de foraj, în momentul când ajungem la gaz, acesta țâșnește cu putere și numai ingeniozitatea inginerilor a găsit mijlocul de-a închide țeava cu un robinet: se așează deasupra isvorului de gaz un tub deschis la ambele capete și care are o țeavă laterală cu robinet. După ce tubul a fost fixat deasupra coloanei de gaz care țâșnește. Se deschide robinetul țevei laterale. Se astupă apoi bine capătul de sus al tubului... Putem acum închide și deschide robinetul, când avem nevoie...

În Ardeal, pe la Sărmășel, la Diciosânmartin, pe lângă Mediaș, există numeroase izvoare de gaz metan. O mare parte se pierde în aer și prin multe locuri, pe unde răsuflă, se poate aprinde.

Ne amintim de izbucnirea puternică a gazului, lângă Copșa Mică, unde luni de-a rândul a ars o flacără imensă care se vedea la zeci de kilometri.

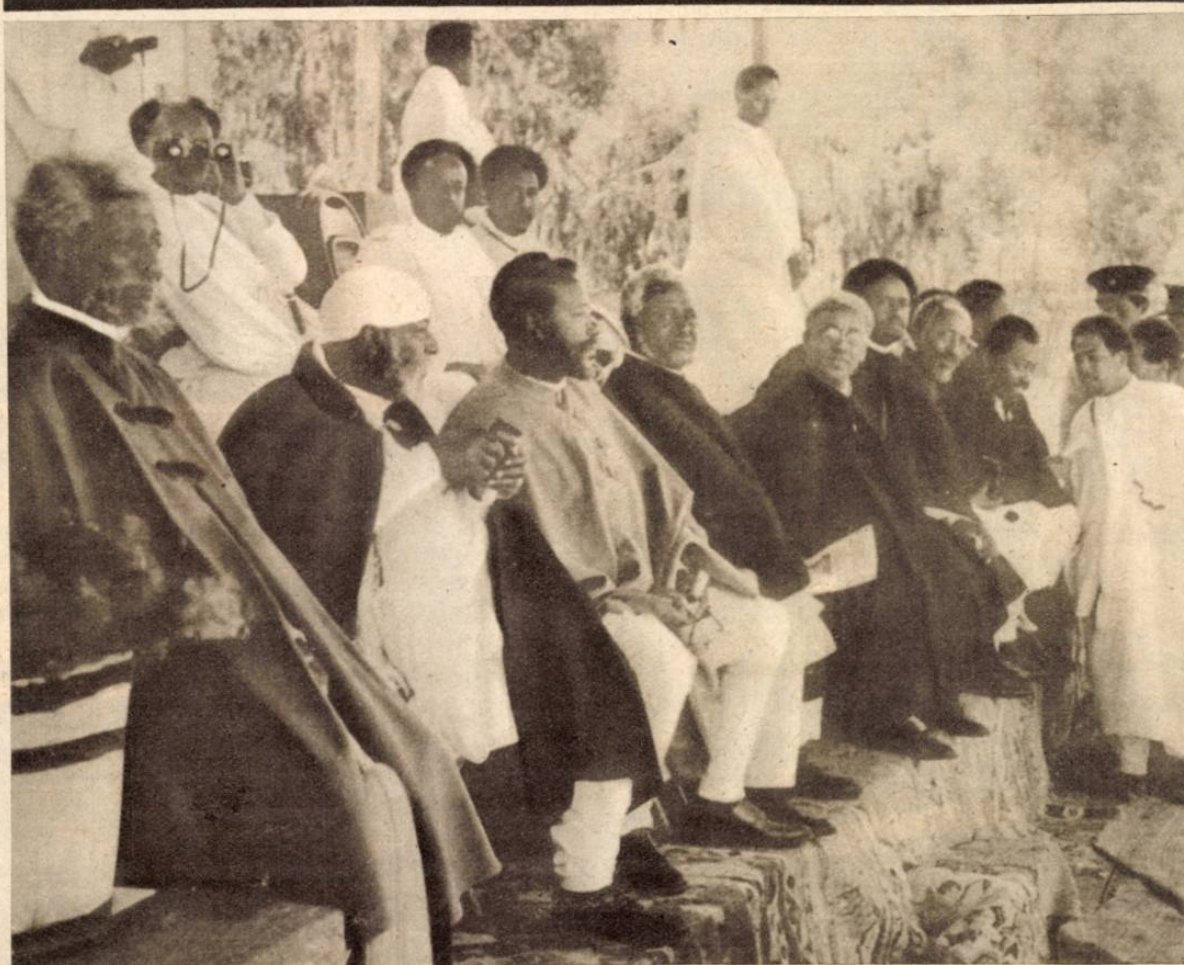
* * *

Ne despărțim de Sărmășel, după ce-am vizitat și colonia de locuințe a personalului șantierului, compusă din treizeci de

corpuri de casă, în cari se cuprind și birourile. Parcuri udate de mâini atente înconjoară, cu surâs de flori, apartamentele, prin coridoarele și încăperile cărora calci ca într-o așezare prietenească. Pășești pe covoare cari cearcă să alunge melancolia izolării și pretutindeni îți prinzi imaginea în dulapuri cu oglinzi. Nu lipsesc nici camerele de baie și trei aparate de radio aduc seara, în intimitatea familială, ecouri depărtate de glasuri frățești și game aci săltărețe, aci

duioase, pe note îmbinate și ritmuri ce-ți umflă pieptul de o largă umanitate. Iar afară, în noapte, deasupra satului ce se confundă lin în somn, în zefirul ce adie din deal, arde, la gura unei țevi înalte, o flacără eternă, în șuier de basm și mlădiindu-se în cute de falnic stindard, parc'ar voi să vestească, simbolic, blagoslovitele daruri ale pământului românesc.

A. NORA

DEMNIȚARI ABISINIEI

Fotografia de mai sus înfățișează guvernul abisinian la o recentă consfătuire. Dela stânga la dreapta: ministrul de război și locțiitorul împăratului în timpul absenței sale: Ras Monlongeta, președintele Senatului Bietwidet Welde Tadick, secretarul particular al Regelui Tzahafitzaz Haile, ministrul de externe Bletingeta Heroni.

Un procedeu nou și rapid, readuce dinții sterși la o albeață strălucitoare

Știința modernă a stabilit că milioane de germeni acoperă suprafața dinților și dau naștere acestor urâte pete sumbre pe care nici o pastă dentifrice obișnuită nu-i poate elimina. Pentru aceasta vă recomandăm: „Întrebuințați KOLYNOS”. Dela primele perieri dinții Dv. vor fi mai albi, mai strălucitori cum nici odată n'ați fi crezut posibil.

Acțiunea rapidă de înfrumusețare pri. KOLYNOS, se datorește la doi factori: întâi, Kolynos conține cei mai buni agenți de curățire și lustruire, cu-

noscuți de știință. Al doilea, Kolynos are o acțiune germicidă, decisivă, distrugând milioanele de germeni cari urătesc dinții și provoacă caria. Încercați acum această metodă nouă care dă așa de repede strălucire și albeață, dinților sterși și decolorați.

KOLYNOS
CREMA DENTARĂ

La drum! Trecem Atlanticul!

TRAVERSĂM ATLANTICUL

Malurile chele ale Africei se îndepărtează. Ne așteaptă oceanul ecuatorial.

Aplecat pe fereastră, contemplu peștii sburători, expedițiile sângeroase ale rechinilor, și acele extraordinare păsări negre, cari trec prin mijlocul oceanului, într'un sbor greoi, îndrăzneț, smulgând resturile ce le azvârlă mateloții vapoarelor, care trec sub noi...

Mulțime de păsări... Spre care destin ciudat zboară?

În apropierea ecuatorului, soarele înăbușit de aburi, dispare. Nori negri, paralizați, ne trimit o ploaie grea și caldă. **Pot au Noir.**

Dimineața, soarele sticlește ochelarii.

— **Pământ!** strigă pilotul. Și-mi râde.

Am rețrăit clipele lui Columb. Oricât de banal ar fi. Niciodată nu dorești mai mult pământul, decât când ești pe apă. Mai ales deasupra apei. La orizont, faleze galbene, cu buchete de cocotieri. O căldură însoțită îmi înăbușă inima. **Rio Grande del Norte**, cu maluri de arbori și flori. Avionul se și rostogolește pe aerodromul de la **Natal**. Privesc înmărmurit. Pilotul râde iar:

— **Iată cum se trece Atlanticul!**

— **Am și trecut Atlanticul?**

— **Am și trecut!**

— **Asta e tot?**

— **Asta e tot!...**

Și râde...

SUNTEM GRĂBIȚI

Sburăm peste pădurile dela **Parahyba**. Noaptea aterizăm la **Naceio**.

Luna furișează fășii de lumină — faruri — prin pădurea virgină. Concertul enervant al nopților tropicale: bâzâiturile de tot felul ale insectelor nocturne, strigătele prelungi ale fiarelor.

— **Ați face mai bine să așteptați până**

dimineața! Spune comandantul aerodromului. **S'au semnalat intemperii!**

— **Serios?** face Dupont, pilotul. **Și poșta?** **Trebue să plecăm...**

Luna nu-și ia răspunderea drumului și se duce acasă. Avionul trebue să-și inventeze drum prin beznă, deasupra pământului invizibil.

Radio comunică permanent cu pământul. Posturile de radiogonometrie corijează devierile.

Din când în când pilotul aprinde lampa roșie de pe bord. Supraveghează încontinuu acele tremurânde, care marchează destinele noastre.

Când se-apeacă și-l văd în profil, trăsăturile lui energice, brăzdate de umbra purpurie, impresionează, trădând efortul unei lupte mute.

N'am scăpat de dușmani: norul negru al unei tornade. Dupont cabrează avionul și urcă, spre a evita sguduiri periculoase. Scăpăm de furtunile cari smulg, fără nici o sfortare, acoperișurile bordeelor, arborii pădurilor și le plimbă până nu prea departe de noi, ca să ne laude forța.

Noaptea se limpezește; dar ziua ne aduce altă primejdie: ceața, grămezile întunecate au și poleit aripile.

O spărtură în masele de nori, prin care distingem o lumină: **Caravellas**. Dupont se strecoară într'acolo, păcălind un nour gata-gata să ne orbească orizontul.

Cerul e numai revoltă. Trebue să așteptăm de astădată.

Ziua e toată jos. Încetul cu încetul ceața se risipește. Cu sgârcenie, având aerul că regretă, dar n'are încotro.

— **La drum!** face Dupont, nerăbdător.

Nici nu mă lăsase să cobor din avion. Trebuia să fim gata, în orice clipă.

Am zărit colinele înflorite și băile blonde ale lui **Rio de Janeiro**, într-o dimineață însoțită, dragălașă.

I. MARIUS MIRCU

In numărul viitor:

Sfântul Antoniu, colonel în rezervă...

VESELIE AMERICANĂ...

Pe plajele californiene, exuberanța tinerelor americane nu încetează nici o clipă. Iată în fotografia noastră, un grup de dragălașe nimfe, făcând sport pe plajă...

O MAIMUȚĂ MOARTĂ, ESTE READUSĂ LA VIAȚĂ

Într'un laborator din Hollywood, a înviat după cinci zile de la moarte o maimuță. Animalul era înghețat și a fost readus la viață de un tânăr biolog, Dr. Ralph S. Willard. Tânărul medic speră să poată distruge prin răcire orice bacil, — și să vindece prin acest sistem și cancerul.

PRINTESE JAPONEZE ÎN CALĂTORIE

Prințesele Taka (stânga) și Jori (dreapta), a doua și a treia fiică a împăratului Japoniei, au părăsit la 4 August orașul Tokio, pentru a se duce în vilegiatură. Fotografia noastră, înfățișează pe cele două prințese, la fereastra vagonului regal în gara Uysno.

Insecticidul FLY-TOX

FLY-TOX

TUE
MOUCHES MITES
MOUSTIQUES
CAFARDS - PUNAISES
PUCES - FOURMIS

vă apară sănătatea

parcul național Sequoia, Bergman, sfășie o căprioară, al cărei pui rămâne deasemeni orfan. Bergman și asistentul său Joe n'au voe să vâneze, dar o fac fără autorizație, din simpla plăcere de a ucide.

Cei doi orfani au norocul de a fi găsiți de Toni Martin, fiica scriitorului Martin care își petrece viligiatura prin împrejurimi. Toni ia cu sine pe cei doi orfani și hotărăște să-i crească împreună.

Guardul forestier Bob Alden, prieten al casei, închide ochii, deși ar putea fi pedepsit dacă s'ar afla că a văzut un puma și nu l-a ucis, cum îi obligă regulamentul, deoarece leii de munte sunt dușmanii cei mai înveșunați ai cerbilor și antilopelor.

Toni susține că leul și cerbul vor deveni buni prieteni. Leului

In această pagină:
Două edificatoare momente din marele film american „Sequoia” cu Jean Parker, care rulează la Capitol și Roxy.

Foto M. G. M.

„SEQUOIA”

Povestea unei stranie prietenii

FILMELE de animale se turnează de obicei în Africa sau în Asia. „Sequoia” este primul film de acest gen turnat în codrii milenari ai Americii, pe culmile munților Sierra din California, unde trăesc, în plină sălbăticie, fără a se sinchisi de civilizație numeroase specii de animale.

Realizatorii filmului „Sequoia” sunt cei dinții oameni de cinematograf care au observat și au prins pe peliculă viața acestor patrupede, care sunt mai de grabă sfioase, decât fioroase, cum le înfățișează vânătorii.

Expediția în munții Sierra pentru realizarea filmului SEQUOIA rămâne una din aventurile memorabile ale cinematografului american.

Luni de zile au străbătut acești aventurieri pădurile seculare din munții Sierra, și, în deosebi, acele vaste parcuri naționale, unde vânătorii n'au voe să calce niciodată, și unde viața e aceeași ca în anii când oamenii albi au străbătut pentru prima oară preriile Far Westului.

Zi după zi, noapte după noapte, cineștii noștri au stat la pândă, pentru a filma cele mai caracteristice evenimente ale vieții animalelor din regiunile sălbatice ale Americii. Rezultatul este impresionant. „Sequoia” este un document unic în genul său.

Și cu toate acestea „Sequoia” nu este un „documentar”. Este un poem. Unul din cele mai emoționante poeme realizate vre-odată pe ecran, în sunet și imagini. Filmul începe într-o dimineață, cu o dublă dramă. Un „puma”, leu de munte, cade într-o cursă și puiul său rămâne orfan. În același timp, câinii ghidului oficial din

O Regină tânără, idolatrizată de poporul ei, moare în urma unui groaznic și stupid accident

A BIA împlinise 30 de ani. În floarea tinereții, silueta ei era urmărită cu o dragoste nespusă de întreg poporul belgian.

S'a născut în 1905 la Stockholm. Era nepoata regelui Gustav al V-lea al Suediei. Purta în albastrul privirii ei, ceva din nemărginitul albastru al mării din nord.

Educația ce i s'a dat, a fost extrem de simplă, pentru o prințesă, întrucât mama ei a pornit dela principiul că fiica sa nu trebuie să fie crescută pentru tron, ci pentru viața practică, ca să se descurce din orice situații în care s'ar fi putut afla. De acela principesa Astrid a fost inițiată în tainele gospodăriei, învățată să gătească, să păzească gospodăria, să-și puie ordine în toalete și să-și spele singură rufele.

Principesa Astrid a organizat ea însăși o serie de cursuri la o maternitate și a fost timp de patru luni soră de caritate într'un spital unde se ducea zilnic la ora 5 dimineața și făcea serviciul la rând cu toate celelalte îngrijitoare.

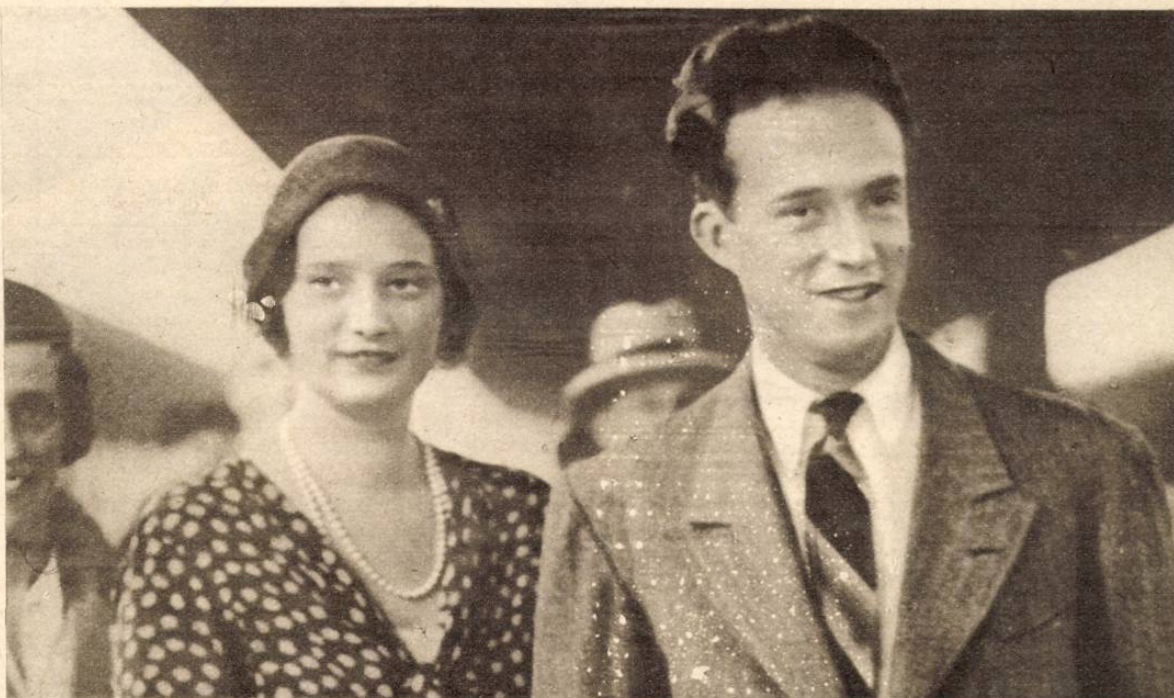
Cu prilejul unei vilegiaturi la Spaa, regele Albert al Belgiei făcu cunoștință cu tânăra principesă. În Martie 1926, el plecă incognito la Stockholm, cu fiul său, pe atunci prinț moștenitor, Leopold. În Septembrie 1926 a avut loc logodna prințului moștenitor Leopold cu prințesa Astrid. Căsătoria civilă s'a oficiat la Stockholm iar cea religioasă la Bruxelles.

Acum 18 luni, în urma tragicei morți a Regelui Albert, principesa Astrid, a ocupat alături de soțul ei, Leopold III, tronul Belgiei.

* * *

Și acum, după 18 luni de domnie, catastrofa.

Suveranii belgieni se duceau în Alpi unde urmau să facă o ascensiune în momentul când s'a întâmplat tragicul accident. Regele purta un costum de alpinist și Regina un costum de sport.

Era noapte. Plouase. Și mașina gonea cu 80 km. pe oră. La volan, Regele. Un moment de neatenție și automobilul a derapat, izbindu-se cu putere de un copac.

Regele Leopold, după ce își pierduse conștiința câteva clipe, s'a ridicat și încă complet amețit a început să strige pe Regină. Când a zărit-o căzută la pământ s'a apropiat de ea și luând-o în brațe a început să o cheme pe nume. După câteva minute Regina și-a dat sufletul în brațele soțului ei.

La ora 10 a fost înștiințat prin telefon grefierul prefecturii să trimeată pe cel mai bun doctor din sat. Dr. Steiner a sosit imediat la locul accidentului, unde se strânsese între timp o mulțime de călători și

În această pagină:
SUS: Regina Astrid și Regele Leopold, fotografiați pe vremea căd mai erau prinți moștenitori.

MIJLOC: Regina Astrid, ca princesă de Suedia.

JOS: Regina Astrid, împreună cu cei doi copii, la înapoierea din vacanța pe care a petrecut-o anul trecut în Suedia.

Princesă Astrid și cei doi copii ai ei, în Palatul Regel din Bruxelles.

mobil în lac. Acolo au fost găsite acte pe numele contelui de Rethy din Bruxelles. Grefierul s'a interesat de adevăratul nume al contelui, și a aflat astfel că vorbește cu Regele Belgiei.

Tânărul rege plânge. Își plânge soția, a cărei ultimă suflare o simțise în brațele sale.

Și împreună cu el plânge întreaga Belgie. Plânge întreaga lume...

ocalnici. Puține minute după acela a sosit și poliția.

Corpul neînsuflețit al Reginei Astrid a fost acoperit cu un pled de călărie. Regele rățacea amețit pe câmpia pe care îi murise soția. În momentul în care a sosit doctorul Regele se găsea în cea mai completă prostăție abia mai putând să vorbească. Întrebat fiind asupra identității sale a răspuns că pașapoartele se găsesc în auto-

DOAMNELOR!

Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondulațiuni permanente, execută ireproșabil Coaforul François, Strada Edgard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

ASIA 1935

COPILII sunt îmbrăcați la fel cu păpușile japoneze, pe cari le vedem în Europa, dar trecuți de 6 ani, băieții poartă uniforma școalelor, aproape asemănătoare cu aceea a liceenilor noștri: este destul de urâtă. Fetele sunt îmbrăcate în costumul european al școlii lor, bluza și fusta scurtă; această generație nouă, va relua oare, ajunsă, la maturitate, costumul strămoșesc, atât de grațios, mai ales pentru femei? Poposim la Valet-Club sub conducerea unui bucătar francez. Hotelierul ne instalează într-o sufragerie particulară, unde prânzesc, în acest moment, mai toți pasagerii veniți împreună cu noi și cari-au găsit, la rândul lor adresa bună.

Primul contact cu prețurile japoneze: luăm o masă copioasă: legume, un fel de pește, admirabil preparat, o excelentă friptură cu cartofi, brânzeturi, cafea etc., și plătim mai puțin de cinci franci francezi (cincizeci lei) în care se cuprinde și bacșișul.

Același prânz în Franța ar fi costat între 20 și 25 franci de persoană.

O linie ferată suspendată trece prin Kobe, spre stația Sanomiya, de unde luăm trenul: aidoma stației Friedrichstrasse din Berlin.

De altfel, realizările japoneze de orice ordin, ne evocă întotdeauna reminiscențe, fiind copiate după un model din lumea occidentală, care-a fost, în mod special pe gustul japonez.

Prietenul nostru, cu care ne dădusem întâlnire, sosește pe peron înainte de venirea trenului. Il întrebăm.

— Trenul are întârziere?

— Încă nu s'a pomenit întârziere în Japonia. Timp de zece ani decând călătoresc pe aci, nu mi s'a întâmplat să constat nici un minut de întârziere. Totul este la punct, și te poți întreba de ce anumite trenuri japoneze figurează pe orarii cu ora de sosire marcată în secunde: 10 h. 50,13. Fără

îndoială simplă cochetărie, dar corespunzătoare realității".

În vagonul, care se transforma în cușete cu două caturi, așezate în direcția mersului cu un coridor central, la fel ca și în trenurile americane (după Germania regăsim acum Statele Unite) călătorii, bărbați și femei, se desbracă, fără urmă de rușine și cu cea mai mare indiferență, pentru susceptibilitatea celor cari îi privesc. Curățenia în trenuri este minuțios păzită și notez în treacăt, grija conductorului de a înmâna fiecărui călător în parte, câte o pereche de papuci și un fermecător kimono de noapte, care odată îmbrăcat, permit japonezilor și japonezelor să circule în voie, în tren, ba chiar să treacă la masă, în vagonul restaurant.

Trenul este plin: toate trenurile pe cari le-am luat în Japonia erau pline, ca în Rusia și ca toți Orientalii. Japonezii călătoresc enorm, atât pentru afaceri, cât și de plăcere, companiile de căi ferate făcând aci încasări strălucite, cu toate că prețul biletelor este de patru ori mai scăzut, decât în Europa.

Pentru a fi mai în voe, ne instalăm în vagon-restaurant, unde cerem o sticlă de apă minerală, o sticlă de Eviam japonez, a cărei etichetă reproduce, în litere mari, acest nume bine cunoscut, fără niciun drept și fără justificarea originii franceze. Primul contact cu copia marilor mărci, ale tuturor țărilor, pe care Japonezii o practică pe-o scară atât de întinsă.

— În definitiv, ne spune noul nostru prieten, ce știți d-voastră sau ce știți despre Japonia?

Căci presupun c'ați citit, cu siguranță, câteva cărți, pe vapor. Dar mai înainte? Nu aveți despre această țară decât no-

țiuni foarte mărginite, ca majoritatea Europeanilor. Din istoria japoneză aveți cel mult cunoștință despre sosirea amiralului american Perry, care, fără a trage lovituri de tun, forță Japonia (în 1854 poate ați uitat data?) să-și deschidă porțile comerțului internațional? Știați că de-atunci, Japonia a susținut războaie victorioase, succesiv cu China, 1894-1895, cu Rusia în 1904-1905, că a luat o mică parte la războiul mondial, din 1914-1918, dobândind, moștenirea coloniilor germane din Pacific, că în timpul acestei perioade nu a încetat să vadă crescând populația sa, care atinge astăzi cifra de 65 milioane de locuitori, fără a socoti Coreea și Manciuria și că industria și comerțul iau un avânt uimitor provocând îngrijorare în Europa și America, mai ales din momentul devalorizării yen-ului (65% din valoarea aur) această devalorizare îi permite să vândă la prețuri pe cari taxele vamale deși ridicate, nu isbutesc să le ridice la cele din Occident. Exagerez când spun, că nu știți nimic mai mult?

ALĂTURAT: Grinza, strada principală din Tokio, primăvara.

— Desigur că nu, dar mulți din compatrioții noștri au uitat chiar anumite fapte esențiale, căci pe băncile liceului nu am învățat nimic asupra acestei țări.

— Atunci vrei să-mi permițezi ca bătrân cunoscător al Japonezilor, să vă dau câteva mici învățăminte, cari să vă slujească de introducere, în actualitatea japoneză, pe care o veți vedea cu proprii ochi, fiind sigur că vă vor ușura în mare măsură înțelegerea lor?

— Vă vom fi sincer recunoscători!

— Mă întâiu, trebuie să vă atrag atențiunea asupra singurei instituții care nu s'a schimbat niciodată în Japonia, și care constituie piatra unghiulară a întregii istorii japoneze: Este aceea a Imperiului și a împăratului care-o personifică. Imperiul japonez este cel mai vechi din lume; a fost fondat în anul 660 înainte de Chr., de către primul suveran din Japonia, Jimmu Tennō, fiul lui Amaterasu-Omikami, zeita Soarelui.

— Japonezii moderni, cred ei într'adevăr în această legendă?

— Cea mai mare parte cred serios; celorlalți puțin le pasă, totul se petrece ca și cum ar crede.

— De 2595 de ani, nu s'a stins această familie?

— Nu, grație adopțiunii, obiceiul foarte des practicat astăzi încă, în familiile japoneze, când nu au moștenitor masculin. Revin la împărat. Loialismul japonezilor, față de el este analog...

Un grup de turiști au încercat să urce culmile muntelui sfânt Fuji în costumele vechilor japonezi. Înainte de a începe ascensiunea, turiștii au fost primiți de primul ministru, amiralul Keisuke Okada (dreapta în civil).

La parada care a avut loc pentru aniversarea a 2595 de ani de la suirea pe tron a primului împărat japonez, au făcut senzație acești doi regi cu uniforme lor de general și amiral.

soana împăratului. Împăratul dă delegație de putere executivă consiliului de miniștri, ca în majoritatea țărilor democratice. Parlamentul, care deține cu adevărat puterea legislativă, dar mult mai limitat decât în Franța sau în Anglia, este ales prin sufragiu universal. Cu toate acestea, în timp de criză, se formează din câteva personalități alese printre bărbații politicii mai bătrâni și mai experimentați, un consiliu particular, împăratul sfătuindu-se cu ei, când se iau marile hotărâri privitoare la viața țării, în special la alegere miniștrilor. Actualmente consilier este prințul

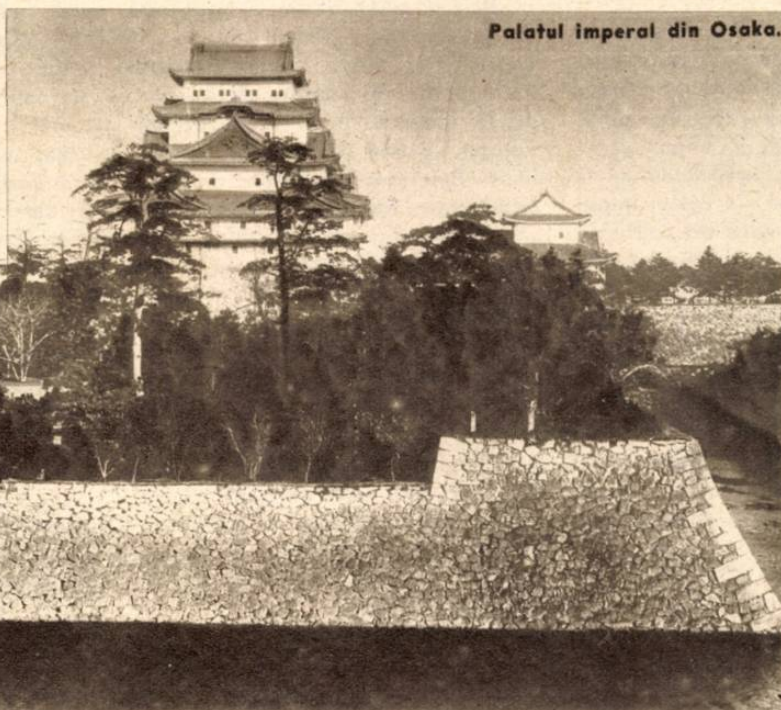
Ducelui, pe lângă regele Italiei. Dar în urma unui război civil, între partizanii împăratului și cei ai shogunului, împăratul luptând pentru introducerea progresului, împotriva conservatorismului tradițional, shogunatul a fost suprimat în 1868, după ce strălucise între 1603 și 1867, sub dinastia faimoșilor shoguni, din familia Tokugawa. Începând dela această dată împăratul Mutsuhito, care este în istoria Japoniei ceea ce Ludovic al XIV-lea e pentru Franța, întreprinde personal modernizarea Japoniei. Se ajunge sub domnia sa la războiul ruso-japonez, prima înfrângere a albilor, în fața galbenilor, răsturnare esențială în istoria civilizației.

Împăratul Mutsuhito moare în 1912, vă mai amintiți desigur că generalul Nogi și soția lui și-au făcut harakiri, spre a-l întovărași în mormânt, și că domnia sa a primit numele de epoca Meiji, fiind astăzi venerat sub numele de Meiji. El a avut doi succesori, împăratul Yoshihito, mort în 1923, după grele suferințe, și împăratul actual Hirohito, în etate de treizeci și cinci de ani.

— Dar înaintea epocii Meiji, înaintea venirii escadrei americane a amiralului Perry, cum trăiau Japonezii?

Pe vremea aceea, — au trecut abia șaptezeci de ani, — aproape ieri, nici un străin nu putea pătrunde în Japonia, nici un japonez nu putea să iasă și trebuie să ne amintim de aceasta, pentru a înțelege de ce pare încă atât de stranie Japonia occidentalilor. Numai câțiva comercianți olandezi și chinezi aveau acces, chiar din 1630, în mica

localitate Deshima în apropiere de Nagasaki, dar nu mai aveau dreptul să iasă. Japonezii nu-și construiau alte vapoare în afară de micile bărci de pescari, cu un tonaj atât de redus, încât nu puteau întreprinde, călătorii mai lungi. Economia dirijată cea mai strictă domnia în țară. Nimeni nu avea dreptul să-și schimbe profesiunea, fiii luând succesiunea tatălui lor. Departe de-a încuraja familiile numeroase, acestea erau persecutate, numărul familiilor fiind limitat, în clasa nobilă nepermițându-se decât celui mai în vârstă să se însoare. Țăranul nu avea dreptul să schimbe felul culturii, nici să deșteleanască prea tare pământul, nici să părăsească sa-

Palatul imperial din Osaka.

— ... celui al Englezilor față de regele lor?

— Nicidecum; al Englezilor este bazat pe respect, stimă și patriotism. Cel al Japonezilor, față de împăratul lor este cu mult mai puternic; este devotamentul integral. Un japonez datorează împăratului său, nu numai viața, ceea ce anumiți occidentali știu deasemenea să dea patriei lor, dar totalitatea bunurilor sale. Un japonez nu se îndoește că este proprietarul a ceea ce are numai în proporția în care împăratul îi lasă uzufructul, și de aceea apar inevitabilele turburări sociale cari se vor deslănțui cu siguranță, peste câțiva ani, în Japonia.

Marii feudali ai comerțului și industriei, asupra cărora vă veți documenta în curând, nu vor ști cum să reziste măsurilor sociale cari vor fi luate de guvern, în numele împăratului.

— Puterea împăratului este așa dar absolută, și domnește regimul autocratic?

— Nicidecum. Puterea împăratului nu se poate defini, fiindcă singura dată când a încercat s'o precizeze zilele trecute, în cursul său de drept, asupra constituției japoneze, faimosul profesor Minobe, de la Universitatea de drept din Tokio și membru în Camera Nobililor, a fost obligat să-și dea dubla demisie de profesor și de membru al Camerei; deși nici nu avea măcar intenția să se atingă de drepturile sau de per-

Sayonji, în vârstă de optzeci și cinci de ani, pe care împăratul l-a chemat, în momentul crizei ministeriale, pentru desemnarea noului președinte de Consiliu.

— Împăratul a exercitat întotdeauna aceeași putere?

— Au fost perioade în istoria Japoniei când împăratul și-a păstrat și toate atribuțiile șefului religios. Puterea politică se găsea în mâinile așa numiților „shoguns” al căror titlu înseamnă ceva asemănător, generalismului, și a căror funcție de primari ai palatului, era analoagă cu rolul de azi al

tul. În familiile samuraiilor (nobili) nu era o raritate ca tatăl să ordone dispariția discretă, la naștere, a copilului de priso. În urma acestor măsuri, populația Japoniei a rămas staționară, timp de secole, cifrându-se la 25 milioane locuitori și trebuie să recunoaștem că economia statului se găsea bine echilibrată. Cu ceea ce se numește aci revoluția lui Meiji a început cu totul alt sistem, bazat pe creșterea anuală a populației.

Cunoașteți consecințele politice și economice ale acestei prodigioase înmulțiri și veți vedea încă desvoltarea.

— Dar nu există astăzi, ca în toate țările occidentale, o mișcare revoluționară, care atacă până și autoritatea im-

păratului?

— Comunismul, care la un moment dat, făcea mari progrese în Japonia este astăzi oficial persecutat, interzis cu desăvârșire, aproape la fel ca în Germania.

— Așadar nu există nici socialism nici comunism? Socialiștii sunt recunoscuți numai în măsura loialității lor față de împărat, cum sunt de altfel și în Anglia. Cât privește pe comuniști, ei au dispărut, cel puțin în mod oficial, și ar fi greu de spus că sunt în număr mare în Japonia.

Se poate ușor constata, că ei nu exercită nici o activitate în Japonia. Atât timp cât această țară nu va cunoaște neajunsurile unui război nenorocit, căci nu trebuie să uităm că Japonia, până în ziua de azi nu a suferit nici o invazie dușmană, sau nu va fi prinsă în ghiarele unei grave crize economice, primejdia comunistă rămâne inexistentă. Căci oricât de paradoxal ar părea, Japonia, cu tot armamentul ei feudal, este actualmente una din țările cele mai democratice, împăratul exercitându-și puterea mai mult în favoarea maselor. Presiunea socialistă este întrebuințată mai ales de militarii de origine țărănească, aparținând păturii agricultorilor, cea mai săracă și nenorocită populație a țării. Partidul militar solicită reforme favorabile poporului. Așa încât socializarea Japoniei se va face, probabil la fel ca în Italia, în consecință fără revoluție de extrema stângă, ci numai cu sprijinul său îngăduința împăratului, fără consimțământul căruia, nimeni nu concepe că s'ar putea cândva înfăptui cel mai neînsemnat lucru.

Ne reîntoarcem în vagon și întâlnim pe primii Japonezi cari poartă o mască neagră, legată de urechi, acoperindu-le nasul și gura.

— Desigur au fața mutilată?

— Nici gând! foarte simplu. Sunt persoane prudente, cari caută să evite gripa, sau numai guturaiul.

Prin urmare, pe străzi, prin cinematografe, teatre, vom vedea mii de Japonezi, purtând această mască disgrațioasă, care se pare că dă foarte bune rezultate, din punct de vedere profilactic. Europeanii preferă cu siguranță să-și pericliteze sănătatea și chiar viața, decât să facă o astfel de concesie estetice.

TOKIO

GARDEN-PARTY LA ÎMPĂRAT

MAREA REVISTA MILITARA A GARNIZOANE DIN TOKIO

A JUNGEM dimineața la Tokio. Gara este tixită de militari și de polițiști. Astăzi, împăratul din Mandciuko, pe care îl voi vizita apoi în capitala Hsing-King, părăsește Japonia. Această întrevvedere imperială a făcut mare senzație. Pe străzi, înapoiindu-ne la unul din rarele hoteluri europene din Tokio, Imperial Hotel, întâlnim mulțimea, ținută de poliție la distanță respectuoasă, dealungul traseului pe care-l va străbate cortegiul.

Scoborim din mașină, amestecându-ne în public. Când trece cortegiul, liniștea mulțimei, semn de maximum de respect în Japonia, este atât de profundă încât împăratul poate avea impresia, că trece printr'un oraș mort.

Câțiva curioși, cari-au încercat să-l privească pe împărat de la ferestre, sunt chemați la ordine, de către poliție, căci nimeni nu are dreptul să-l privească pe suveran de sus.

Impresia de ordine, de disciplină și de supunere absolută a poporului este extraordinară.

Ne reluăm drumul spre hotel, dealungul zidurilor negre și impozante, care înconjoară, în plin centru al orașului, palatul imperial și imensele sale grădini.

O nouă dovadă de importanța împăratului în Japonia, căci ce oraș din lume ar mai păstra astăzi în centru, numai pentru suveran, un teren atât de important? Ocupă aci, acest spațiu liber cât la un loc în Paris, Luvrul, Tuileriile, Champs-Élysées și o parte din Bois-de-Boulogne, totul înconjurat de ziduri și interzis accesului public. După întrevederea avută cu împăratul Mandciukului, vreau să-l văd și pe imperialul său amfitrion, împăratul Japoniei.

— **Puteți să-l vedeți pe Mikado, peste patruzecișiopt de ore, la garden-party-ul pe care îl dă în fiecare an, cu ocazia înfloririi cireșilor, din parcul său, cireșii fiind, după cum știți, pomul național japonez**—îmi spune ambasadorul Franței la Tokio.

Astfel vă va fi mult mai ușor decât obținând o audiență, în timpul căreia împăratul nu vă va acorda nici urmă de interview, împărații Japoniei neobișnuind să facă vreo declarație gazetarilor, oricari ar fi ei.

— „Pentru domni, joben și jachetă neagră, doamnele în ținută de oraș” — specificație pe invitațiile la garden-party.

Când ajungem la intrarea în parc, mașina noastră trece cu mare greutate, prin diversele baraje ale poliției, coborînd apoi în mijlocul unei mulțimi elegante și pestrițe, care se îndreaptă, pe jos, înspre centrul parcului, unde vom întâlni pe Majestatea sa.

Suntem aproximativ șase mii de invitați: înalți funcționari, ofițeri din armata sau marina japoneză, întovărășiți de soțiile lor investmântate în kimono-uri de mătase, fără pălării, diplomați în uniformă, cea mai mare parte europeni și americani, cu nevestele lor, mai mult sau mai puțin elegante și câțiva zeci de invitați occidentali, pentru cari ambasadele respective au solicitat favoarea unei invitații.

Parcurgem mai mult de-un kilometru de alee, mai toate mărginite de acei superbi cireși, cu floare dublă, roșie sau albă, din plin înflorită. Acești copaci splendizi nu dau fructe comestibile.

Scopul lor este pur estetic și spectacolul este într'adevăr de-o mare frumusețe.

Din nenorocire timpul se întunecă repede. Clima japoneză, este foarte asemănătoare cu a noastră, fiind riscat să organizezi spectacole în aer liber. Ne găsim în mijlocul parcului, fără niciun adăpost posibil, când se dezlănțuie furtuna. Civilii aleargă, cu jobenul ascuns sub jachetă; femeile, cari au umbrele de soare se servesc de ele, pentru a-și păzi toaletele, împotriva marilor picături de ploaie. Ropotul de apă luând proporții, toată lumea se adăpostește sub cel mai gros copac. Câțiva, destui chiar, avem norocul să găsim un cort de ambulanță, sub care ne adunăm mai mult de două sute de persoane. Prin pânza transparentă a cortului, zărim valeții Louis XV, în roșu aprins, înmuiți în aur, impasibili, sub răpăiala ploii. Ploaia încetează în cele din urmă și toată lumea își reia plimbarea.

Revenim la peluza No. 12, desemnată pe invitația noastră, unde se afla și masa, la care avem dreptul, consistând dintr-o gustare foarte democratică și unde găsim o grațioasă mică cutiuță de lac japonez, pentru fiecare invitat, umplută cu prăjituri având insigne imperiale, care va fi luată acasă de părinți, pentru copii, ca amintire de la recepția dată de suveranul lor.

Suntem așezați la aceeași masă cu mai mulți înalți funcționari japonezi, dintre cari unul vorbind englezește, ne împărtășește o noutate care ne surprinde: din cauza furtunei, Majestatea Lor au renunțat să mai ia parte la garden-party. Occidentalii sunt foarte desiluzionați, chiar ofensați, însă Japonezii nici nu pot și nici nu știu ce înseamnă un sentiment atât de josnic: tot ceea ce decide împăratul este drept și perfect și fiecare nu poate decât să se bucure, știindu-l la adăpost, pe timp urât.

Vom avea ocazia câteva zile mai târziu (viața este plină de contraste) să trecem prin circumstanțe exact opuse și să vedem pe împărat stând călare, timp îndelungat, în mod stoic, pe o ploaie care nu mai ia sfârșit, pe când noi ne aflăm la adăpost.

În aceea zi a aniversării, Mikado-ul trece în revistă, ca în fiecare an, trupele din garnizoana Tokio. Pe un vast câmp de manevre, la câțiva km. de oraș, fiind invitați special de Ministrul de Război, ne găsim în tribuna din preajma celei diplomatice, în mijlocul ofițerilor de Stat Major japonez. Ei arborează și astăzi încă pantalonul roșu și chipiul cu penaj alb al Saint-Cyrienilor francezi. În momentul europeanizării sale, armata japoneză, înainte de 1870, adoptase această uniformă, propusă de instructorii ei francezi. Dela Germani au împrumutat acest pas de paradă, foarte ciudat, asemănător cu mersul găștei, totuși mai puțin mecanic.

infanterie, prin fața Majestatei Sale, călare pe un cal alb, și prin fața tribunelor noastre.

15.000 de oameni, din toate armele, dar în special infanteriștii, iau parte la această defilare. Îmi manifest mirarea, unuia dintre vecinii mei, ofițer japonez, de numărul redus de tunuri motorizate și tankuri, de puținul material modern, care ne este prezentat.

— Fiindcă, acest armament nou este repartizat în garnizoane prea îndepărtate de Tokio, îmi explică el; Acum câteva zile au fost aduse în Capitală pentru a participa la marea revistă militară organizată în onoarea împăratului din Mandciuko și Statul Major japonez nu a mai crezut necesar să le mai deplaseze din nou, astăzi.

Notez, în treacăt, că relațiile cu numeroșii șefi militari japonezi, întâlniți în timpul șederii mele, sunt foarte cordiale. În mod obișnuit, mai toate personalitățile japoneze, oficiale sau nu, sunt adesea circumspecte sau cel puțin cumpătate la vorbă, militarii însă, se exprimă cu o ușurință, cu o sinceritate, cari îi face cu mult mai simpatici.

Imbrăcăminte pentru ȘCOLARI cumpărați

LA VULTURUL DE MARE CU PESTELE IN GHIARE

Theodor Atanasiu & Co. S.A.

STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76-78-80-82 STR. HALELOR 2

Cocuța Vogoridi

de C. GANE

Copiosul biograf a lui Napoleon, Fr. Masson, a deplâns toată viața lui pierdere — pe care o credea ireparabilă — a scrisorilor lui Napoleon către Impărăteasa Maria-Luisa, spunând că aceasta este o lacună de care nu se va mângâia niciodată. Dar iată că acum câteva luni, în Decembrie trecut, casa Sotheby and Co. din Londra, punând mâna pe această corespondență, a pus-o în vânzare la licitație. Un american intră în concurență cu Statul francez, care până la urmă achiziționează aceste documente, pe care le-a publicat academicianul Louis Madelin, în Revue Des Deux Mondes din 15 Februarie trecut — și astfel lacuna despre care vorbea Masson a fost împlinită.

Același lucru putem spune despre Ecaterina Vogoridi, a cărei viață și activitate patriotică este încă foarte puțin cunoscută — nu mai poate fi vorba aici de o lacună, ci de aproape o totală necunoștință a întâmplărilor — rămânându-ne totuși nădejdea că în fundul unui sertar oarecare, în Moldova, sau poate în Italia zace ascunsă de 70 de ani corespondența ei, pe care o întâmplare ne va da-o poate, odată, la iveală.

Deocamdată vom fi nevoiți să vorbim despre această extraordinară femeie, doar după puținele date ce avem despre ea. Dar pentru a înțelege ce însemnatate a avut în istoria noastră, lupta ce-a purtat această femeie cu însuși sufletul ei, și ce frumoase și nobile sentimente au călăuzit-o, va trebui să ne transportăm întâi în epoca și în mediul în care a trăit ea, aceea epocă de abnegație și de sublimă jertfă a unei întregi generații de oameni, care-au pregătit viitorul acestui neam: Epoca Unirii.

Nu voi face istoricul acelei epoci, dar voi reaminti aci, în câteva cuvinte, că după revoluția din 1848, patrioții români exilați și

refugiați în bună parte la Paris, au început o luptă de propagandă în favoarea ideii Unirii Principatelor Române, care, în Franța cel puțin, a prins atât de bine, încât Napoleon al III-lea și-a făcut o lozincă din politica și un punct de onoare din ideea: Unirea Principatelor Moldo-Valahe.

Războiul ruso-turc, izbucnit în 1853, fu semnalul de alarmă, care trase în cumpănă soarta României. Franța și Anglia se uniră cu Turcia, pentru a lupta împotriva colosului moscovit, care monopoliza libertatea de navigație în Marea Neagră și în Dardanele, și care amenința să cotopească Europa!

Austria, acea țară care din toate vremurile a pescuit în apă turbure, despre care se spunea căa faimoasă deviză latină:

**Alii bela gerant
Tu felix Austria nube!**

(Ceilalți să poarte războaiele, tu Austrie fericită, ocupă-te de peșit).

Austria se ținu în acest

conflict, prudentă, de-o parte. Ea ocupă numai cu trupele sale țările românești, chipurile pentru a ține rânduială la noi, și cu gândul că din partea oricui va fi izbânda, ea să poată cere drept „mulțumită” o compensație teritorială — după cum făcuse cu Bucovina în 1774.

În timpul acesta, ideile propagate de patrioții Români la Paris făcuseră oarecare carieră. Începuse străinătatea să audă vorbindu-se, să se familiarizeze cu vorbele, atât de străine până atunci pentru ea: Moldova și Muntenia (Valachia).

Înainte de Sevastopol, înainte deci chiar ca să se știe de partea cui va fi izbânda, se întruni la Viena o conferință preliminară de pace. Atunci, la 26 Martie 1855, baronul de Bourgueney, puse, întâia dată, dinaintea Europei, chestiunea Principatelor Dunărene, chestiunea Unirii Moldovei și Munteniei, într'un singur stat. Acesta era fructul propagandei exilaților români, cei din 1848; dar, pe de-o parte, chestiunea era

maidecât să aibe Europa, la gurile Dunărei, o țară unită și tare, care să fie stavila ambițiilor moscovite de extindere în Balcani — care să-i taie drumul spre Constantinopol. Anglia și Sardinia se uniră propunerii lui Walewski; Austria și Turcia o combătură. Și anume din următoarele motive, ușor de înțeles: Austria, fiindcă o Românie tare ar fi pus-o în neputință de-a mai îngloba vreodată teritoriile pe care de atâta vreme le râvnia, Turcia, pentru că și dădea seama că o unire între Moldova și Muntenia însemna pierdere, în scurtă vreme, a acestor țări, care erau de fapt grânarele de căpetenie ale Impărăției Otomane. Dar nici una nici alta nu îndrăsniră să mărturisească gândul lor, în fața Europei. Ele combătură propunerea lui Walewski din punctul de vedere al intereselor și al dorințelor Românilor, susținând că nici Moldovenii, nici Muntenii nu doriau această Unire, care, după cum se știe, era singurul lor gând, de aproape 40 de ani încoace. Dar la conferința din

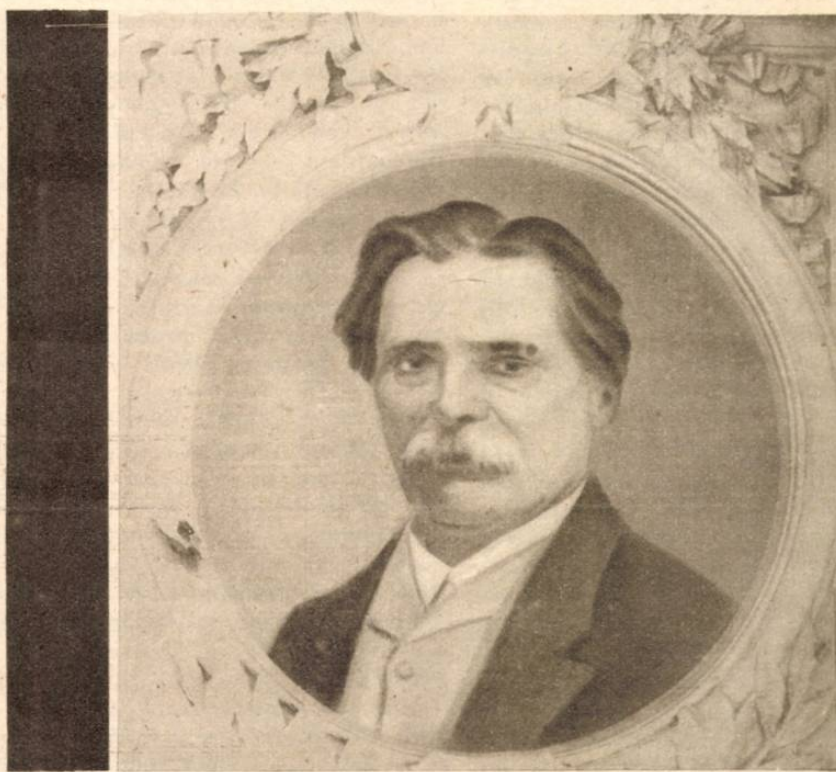
transmită apoi la sediul Conferinței (Paris). Această Comisiune Internațională se întruni la București, în luna Aprilie 1857.

„Six mois plus tard” — zice Ubicini „après une série d'incidents, dans lesquels le gouvernement de l'Empereur (Napoleon) dût intervenir à diverses reprises, afin de maintenir la sincérité des élections et le respect de la légalité, les Divans ouvrirent leurs séances à l'assy et à Bucarest, et justifièrent d'une manière éclatante la politique française, demandant à l'unanimité moins deux la réunion de la Moldavie et de la Valachie”¹⁾.

Acea serie de incidente, după cum spune Ubicini, în urma cărora guvernul lui Napoleon a trebuit să intervie de mai multe ori, spre a menține sinceritatea alegerilor și respectul legalității — acele incidente, zic, pe care va trebui să le reamintesc pe scurt, constituiesc partea cea mai tristă, dar și una din cele mai interesante a epocii Divanurilor Ad-

Grigore Ghica.

Heliade Rădulescu

O vedere din Viena, unde s'a întrunit conferința preliminară de pace.

prea nouă pentru multe din statele occidentale, care n'o înțeleseseră, iar pe de altă parte, ea era prematură, întrucât conferința neizbutind, războiul urmă mai departe. După cucerirea Sevastopolului, cauza aliaților putându-se considera ca definitiv câștigată, o nouă Conferință se întruni la Constantinopol (Ianuarie-Februarie 1856), și în sfârșit, în Martie 1856, una, cea din urmă și definitivă, la Paris. La 8 Martie, în fața acestui congres, contele Walewski, primul plenipotențiar al Franței, reluă propunerea emisă cu un an înainte, la Viena, de către Bourgueney. Franța ținea nu-

Paris nu era nici un Român, care s'o poată lămuri asupra adevăratei stări de spirit de la noi, iar statele europene ne cunoșteau încă prea puțin pentru a ști cine avea dreptate: Franța și Anglia, sau Austria și Turcia. Congresul hotărî deci că populațiunile românești vor fi direct consultate asupra „intereselor și dorințelor lor”. Se institui așa dar o comisiune, compusă din delegații celor 7 puteri semnatare ale Tratatului din 30 Martie, care comisiune internațională fu însărcinată a veni la București pentru a culege dorințele populațiunilor, exprimate prin niște Divane Adhoc, și să le

hoc. Căci fiecare rău își are și partea lui bună, și de n'ar fi fost o mișcare antiunionistă n'am fi avut prilejul să admirăm atât de mult bărbăția și curajul unora din Unioniști și de n'ar fi fost un Vogoridi, n'am fi avut o Cocuța!

Căci aici, cu prilejul acelor incidente, apare pe scena Istoriei

1.) Șase luni mai târziu, după o serie de incidente, în care guvernul Impăratului a fost nevoit să intervină de mai multe ori, spre a păstra sinceritatea alegerilor și respectul legalității, Divanurile și-au deschis ședințele la Iași și București și îndreptăriră în chip strălucit politica franceză, cerând cu unanimitate, — fără două voturi — unirea Moldovei și a Valachiei.

Românilor Ecaterina Vogoridi.

Tratatul dela Paris odată încheiat, la 30 Martie 1856, războiul fiind deci terminat, trupele străine ce ocupau teritoriile noastre fură silit să evacueze Principatele. Dar evacuarea aceasta avu loc abia în Octombrie, iar cât despre trupele austriece ele nu părăsiră cu totul țara decât în Aprilie viitor, 1857, un an deci după încheierea păcii—atât de greu le venia Austrieilor să renunțe la visul secular și gastronomic ce legănasera despre o viitoare înglobare a teritoriilor românești în Imperiul Habsburgilor—vis, pe care-l simțiau acum că se spulberă pentru totdeauna. În timpul acesta se încheia tocmai perioada de 7 ani a domniilor din Moldova și din Muntenia.

Barbu Știrbei își depuse mandatul la 7 Iulie, Grigore Ghica la 15 Iulie. În locul lor Poarta nu putea numi însă alți voievozi, de oarece, conform Conferinței de la Paris, era nevoită să aștepte votul Divanului Ad-hoc, care, remis Comisiunii Mixte, urma să fie dus la sediul Conferinții din Paris, unde trebuia să se hotărască despre soarta viitoare a Țărilor Noastre. Totuși—până atunci—țările acestea nu puteau rămâne fără cârmuitori. Ion Brătianu, care se afla la Paris cu ceilalți exilați (revoluționarii din 1848) publică de pe atunci o broșură „Memoire sur la situation de la Moldo-Valachie”²⁾ (Paris, 1856), în care arăta că în privința nouilor cârmuitori nu exista decât două feluri de **Legalitate**: una istorică, rezultată din capitulațiuni, care dădea Națiunii dreptul de a-și alege cârmuitorul; alta legală, sprijinită pe Regulamentul Organic, Art. 18, care dispunea că, în caz de vacanță a tronului, se va face, automat, o căimăcămie, compusă din 3 membri: Președintele Obșteștii Adunări, ministrul de Interne (vel-vornicul) și vel-logofătul. Acel punct de vedere îl avea și Eliade-Rădulescu, exilat la Constantinopol, și care lupta cu exasperare pentru reușita acestei idei. Totuși Poarta, fără a mai întreba pe nimeni, înlătură și punctul de vedere istoric și cel legal—și Capitulațiunile și Regulamentul—numind, cu dela sine putere, câte un caimacam de Principat, în loc de trei, și alegându-l firește om de încredere al său—sau cel puțin crezând că numește oameni de încredere, cari să sprijine politica turcească antiunionistă.

Caimacamii aceștia numiți de Poartă fură Alexandru Ghica în Muntenia și Teodor Balș în Moldova. Alexandru Ghica era fostul voevod, om inimos și drept,—o frumoasă figură istorică—de care Poarta se înșelă, căci departe de-a sprijini politica ei antiunionistă, el, fără a face propagandă unionistă, căci în calitate de caimacam îi venia greu să procedeze astfel, lăsă totuși, în cuprinsul

țării sale, cea mai deplină libertate în alegeri, ceea ce aduse, în sânul Divanului o unanimitate de unioniști. În Moldova dimpotrivă Poarta găsi în Teodor Balș un excelent instrument, de-al ei, care luptă din răspuseri împotriva Unirii.

Curentul antiunionist era de fapt foarte slab, totuși el exista, (dar numai în Moldova) și aceasta dintr'un patriotism rău înțeles sau din meschine cuvinte egoiste. Patriotism rău înțeles, căci în Moldova se știa de pe atunci că dacă Unirea se va înfăptui, apoi capitala țării va fi la București, lucru pe care unii din ieșani îl priviau ca pe-o scădere a scumpei lor patrii. Meschine motive egoiste: căci, ziceau unii boieri, dacă se mută capitala la București, toate onorurile se vor cuveni boierilor munteni, rămânând noi Moldovenii a cincă roată la căruță.—Cât despre Balș, politica lui antiunionistă era călăuzită de un motiv mai puternic încă decât al celorlalți boieri, anume acel că el râvnia la tronul Moldovei, fiind sigur că această scurtă căimăcămie era numai o treaptă, care-l va ridica deadreptul în scaunul țării. Sprijinit în planurile sale de către soția sa Catinca, născută Dimaki, atât chiar și, de zi de noapte, nelăsat de ea în pace, Teodor Balș își pierdu cumpătul. De fapt, el era un om cinstit și cumsecade, dar nemăsurata ambiție a nevestei sale nu-i dădu răgaz o clipă, pentru a judeca lucrurile cu sânge rece. Coana Catinca era frumoasă, bogată (mult mai mult decât el), ambițioasă și voluntară. Voia să fie Doamnă. Unire? poate chiar sub un domn străin, ce este asta? Catinca Doamna, stăpânitoare a toată Moldova, dela Carpați la Dunăre și Prut. Conu Teodor își pierdu capul. Grigore Vodă Ghica—care fusese un convins Unionist—introdusese libertatea presei, Balș o desființă, introducând cenzura. Grigore Ghica după sfatul lui Victor Place, consulul Franței, numise în toată țara prefecți unioniști, Balș îi revocă numind alții noi, cu ajutorul cărora adună, forțat, de pretutindeni, petiții antiunioniste. Numește ca miniștri la Interne și la Lucrări Publice, pe doi din cei mai cunoscuți antiunioniști. Cantacuzino și Istrati. Arestază pe Holban și pe Voinov, fiindcă purtaseră costumul național, oprește să se cânte și să se joace Hora Unirii, și câte și mai câte, asupra cărora trec.

Deodată, după 7 luni de o atare guvernare, Teodor Balș, om de 60 de ani trecuți, moare—la sfârșitul lui Februarie 1857. Țara respiră. Era momentul cel mai critic. Căci acum, în Februarie, venise dela Constantinopol **firmanul de convocare al Divanului Ad-hoc**, iar din Aprilie la Septembrie urmau să aibă loc alegerile deputaților care vor intra în acel Divan. Toată țara, toți străinii, în afară firește de Austriei, nădăjduiau că în locul lui Balș va fi numit un caimacam, care la fel cu acel din București, va da cetățenilor

deplină libertate în alegeri, pentru ca în Divanul Ad-hoc să pătrundă oameni liberi, cari să exprime liber părerile lor și ale țării.

Dar care nu fu consternarea generală când se află că, în locul decedatului Teodor Balș, Poarta numi caimacam pe Nicolae Vogoridi, creatura ei, a Porții, grec care abia îngăima câteva cuvinte românești, și în plus bei de Samos, adică pașă turcesc. Ce era să însemne, de acum înainte, libertatea alegerilor, înțelese oricine.

Nicolae Vogoridi era fiul lui Ștefan Vogoridi, fostul caimacam al Moldovei din 1821, în timpul Eteriei. Situația pe care o dobândise, deșteptase în sufletul lui Ștefanachi Vogoridi dorința de-a fi domn în Moldova, ambiție pe care nu o putu împlini niciodată, deoarece după 1821 Poarta hotărîse a nu mai numi domni în țările noastre decât dintre pământeni, iar Vogorizii erau Fanarioți. Acest Ștefanachi—deși în neputință de a se vedea vreodată domn și deși foarte sărac—avea totuși o mare trecere la Poartă. Prin această influență a lui el hotărî pe Mihai Sturdza, în Aprilie 1834, să ia pe fata lui în căsătorie, făcându-l să creadă că dacă refuză această cinste (pe care Alexandru Vodă Ghica o refuzase) Poarta nu-l va numi domn. Sturdza căzu în cursă, făcând astfel, o lună mai târziu, din fata lui Vogoride o Doamnă a Moldovei. Dar acum că Ștefan Vogoride își căpătuisese fata, nu numai făcând din ea o Doamnă, dar dându-i de bărbat pe cel mai bogat om din Moldova, îi mai rămânea grija fiului său Nicolae, care trebuia și el căpătuit și îmbogățit. În calitate de socru de domn nu-i fu greu să dibuiască, prin mealegurile Siretului, o fată frumoasă și bogată—cea mai bogată din toate—pe Ecaterina, fiica vel vornicului Costachi Conachi, acel bătrân, delicat și atât de uitat poet moldovean.

Nunta Ecaterinei Conachi cu Nicolae Vogoridi, cumnatul Domnului, se făcu în anul 1846. Mireasa avea numai 17 ani—născută fiind în 1829—și era atât de frumoasă, pe cât era de bună, de blândă și de înțeleaptă.

Dela început căsnicia aceasta nu pare a fi fost fericită. Vogoridi era ușuratic, cheltuitor, necredincios. Trei ani după nuntă, în 1849, bătrânul vornic Conachi muri, lăsând toată averea lui, care era imensă, fetei sale Catrina, singurul său copil și deci singura moștenitoare. El ceruse de altfel de la ginere-său să-i poarte numele, el și copiii lui, pentru ca să nu se stingă neamul Conachilor, coborîtori din vestitul Ieremia Golia, din vremea lui Ion Vodă cel Cumplit. Vogoridi fu fericit să poată purta, în Moldova, care-i era cu totul străină, căci trăise până atunci numai la Constantinopol, să poată purta, zic, un nume românesc, și-și spuse de atunci Conachi-Vogoridi. Ba chiar

în timpul Divanurilor Ad-hoc când luptând împotriva Unirii nădăjduia și el acum, ca odinioară tatăl său, să fie Domn în Moldova, el își zicea aproape întotdeauna numai Conachi—sau, cum spuneau Turcii Cunachi, dupăcum aflăm dintr'o scrisoare a lui Eliade Rădulescu, datată din Constantinopol, August 1837. Ceea ce nu a împiedicat pe pseudo-patriotul moldovean să-și reia pe Vogoridi sadea cum văzu Unirea înfăptuită, și pe Cuza domn. Așa dar în 1849 Nicolae Vogoridi rămăsese, după moartea socrului său, stăpân pe una din cele mai mari averi din Moldova. Dar în mai puțin de opt ani el cheltuisse peste jumă-

tate din această avere. și nu s'ar putea spune măcar că în trebuințase banii în scopuri politice. El îi cheltuisse în lux și cu femei, ceea ce firește nu putea face soției sale o deosebită plăcere. Dar bună și blândă cum era, ea închidea ochii. Când, sătulă de necredinciosul ei soț, Coana Cocuța trecea prin crize de amărăciune, (de spleen cum se spunea pe atunci. sau de caffard cum se mai spune azi) se retrăgea la țară, la moșia ei Țigănești din județul Tecuci, unde se ocupa de gospodărie, de binefacere, și unde visa, în frumosul parc de acolo, la viața pe care și-o gândise, ca fată, și la acea pe care o avea ca femeie.

Nervoșii mor curând!

Ați observat la Dvs. din când în când unul dintre următoarele semne al unei apropiate istoviri a nervilor?

Irascibilitate, rea dispoziție, tremurături, neliniștet, bătăi de inimă, amețeală, frică, insomnie, vise urite, amorțirea membrilor, sperieturi, prea mare irascibilitate provocată de contraziceri, zgomote, mirosuri, dorință după stupefiante, de tutun, alcool, ceai, cafea, bătaia pleoapelor, năduri, toane, lipsă de memorie sau a graiului, dorință sau fobii ciudate. Când unul sau mai multe din aceste semne de nervozitate se ivesc la d-vs., atunci

nervii d-vs. sunt serios slăbiți și au nevoie de întărire. Nu lăsați ca această stare să dăinuiască, căci s'ar putea produce deranjări serioase ale activității mintale, ca aiurări sau acte necontrolate, iar o îmbătrânire prematură și moartea sunt consecințele.

Indiferent de unde provine slăbirea nervilor d-vs., eu vă invit să-mi scrieți. Sunt cu plăcere dispus să vă explic gratis și fără cheltueli de porto o metodă foarte simplă,

care vă va provoca o surpriză plăcută. Ați cheltuit poate deja mulți bani și multă răbdare pentru diferite remedii și în cel mai bun caz ați obținut numai o ușurare trecătoare. Eu vă pot asigura, că cunosc o metodă excelentă, pentru a lupta împotriva slăbirii nervilor d-vs. Această metodă provacă în același timp o îmbunătățire a dispoziției, a plăcerii de viață, a energiei și a puterii de muncă ba unui mi-au scris chiar că se simt ca nou născuți după întrebuințarea ei. Aceasta este atestat și de către certificate medicale. Vă costă numai o carte poștală. Vă trimit o carte foarte instructivă complet gratis.

Dacă nu puteți scrie imediat, păstrați acest anunț.

Postsammelstelle: ERNST PASTERNAK

Berlin 80

Michaelkirchplatz 13 Abt. 187.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.52-73

D-NA Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrui, coșuri, etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică.

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

LEI 3000 PENSUNE COMPLETĂ 25 ZILE
SERIA III PLECAȚI DIRECT LA

BĂILE LIPOVA

COPIII PÂNĂ LA 10 ANI NU PLATESC NIMIC
INFORMAȚIUNI LA REPREZENTANȚA GENERALĂ
BUCUREȘTI, TEL. 302-20

2) Memoriu asupra situației Moldo-Valachiei.

CUM SĂ-I NUMIM. — Este cineva care să nu înțeleagă cuvântul „smolit”? El se găsește în evanghelie. Il întreabă Domnul Hristos, despre ceice dau o înfățișare mai mohorâtă, mai întunecată fețelor lor, pentru a se arăta semenilor lor că sunt străbătuți de o vie simțire... „Iar când postiți, nu fiți ca fărnicii triști, că își smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc” (Matei 6,16).

Vorba **smolit** se trage dela **smoală**. Dacă aceasta e neagră, chipul smolit trebuie să fie cel întunecat, cași cum ar fi spoit cu ceva. Dacă de o parte avem pe oamenii cu chipul alb, am putea numi smoliți pe ceice nu sunt din neamul Albilor. Când cetești ziarele de azi, vezi vorbindu-se de „rase de culoare”. Care sunt acestea? Cele care nu fac parte din popoarele albe. Deci Chinezii, Japonezii, Peile-roșii, Negrii sunt toți „rase de culoare”. Toți ceilalți sunt Albii.

De ce le zicem „rase de culoare”? Fiindcă așa zic și popoarele după care ne luăm noi deseori. Zic Francezii și Englezii așa, hop și noi;

Dar dacă e vorba de culoare, colorați suntem cu toții, fiindcă albul este și el o culoare. Unii suntem de o culoare mai deschisă, alții de o culoare mai închisă.

De aceia, dacă era vorba să căutăm un cuvânt cu care să numim neamurile cu pelița mai închisă, era mai bine să căutăm un cuvânt în largul limbii românești. Găseam vorba de **smolit**, cu care le-am fi putut numi. Fața smolită ar fi fost fața mai întunecată.

Dar noi mai avem și alte vorbe, pentru a arăta chipul mai întunecat.

Tot evanghelia are cuvântul „mohorât”. Când a fost vorba de haina cu care Domnul Hristos a fost îmbrăcat în batjocură, la patima sa, i-a zis „haină mohorâtă” (Ioan 19,2-5). Din celelalte evanghelii, cunoaștem că această haină era de „porfiră”, adică purpură. Aceasta însă e o culoare roșcată. Deci colorarea care este mai închisă decât cea albă vedem că este numită **mohorâtă**. De aici, omului care este cu chipul necăjit i se zice că e mohorât la față.

„Ce ești așa mohorât?” adică: de ce ești amărât, închis? Cel cu inima veselă, dimpotrivă, ar fi cu chipul luminat, deschis.

FRATII

noștri cei smoliti

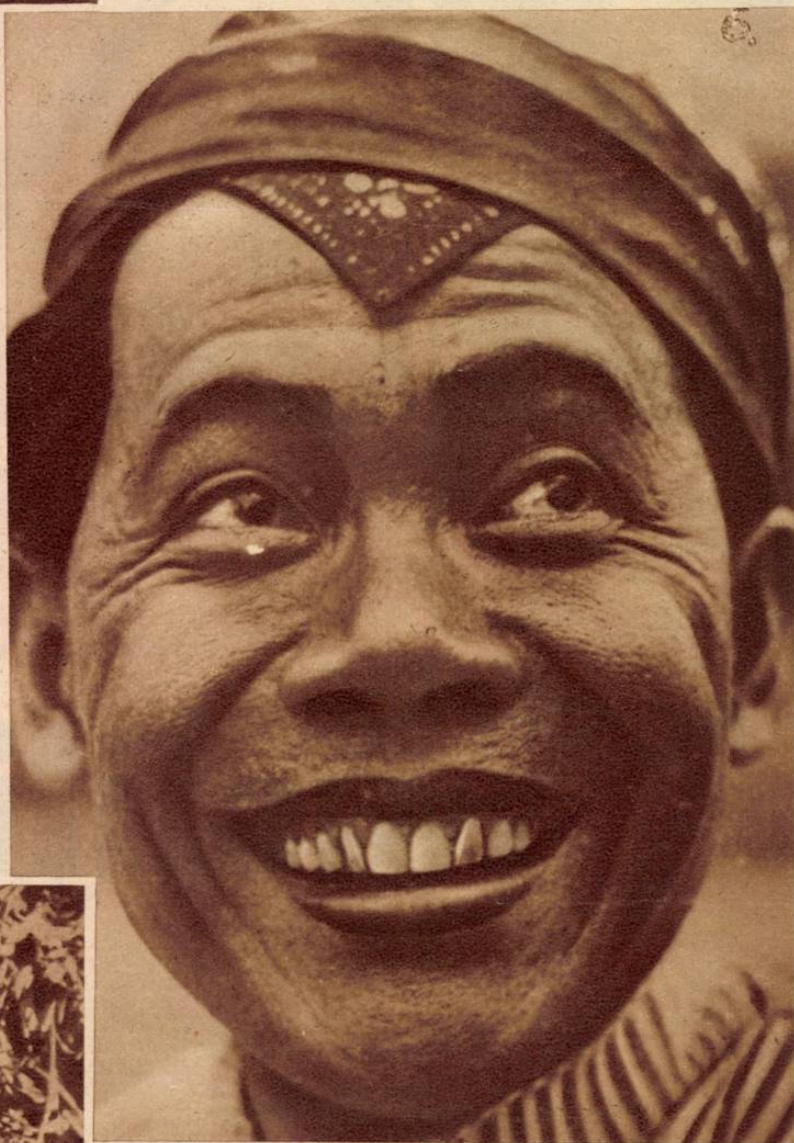
1. Cum să-i numim? 2. Albi și negri.
3. Cu inimile împărțite. 4. Întinderea dragostei. 5. În bună tovărășie. 6. Inimile lărgite. 7. Bunătatea pentru toți.

Împăratul Abisiniei, ține în parcul palatului său lei, care îndeplinesc oficiul de câini de casă. N-ște câini pe care se poate și călări așa cum vedem în fotografia noastră.

Sus: Prințipele moștenitor al Italiei, Umberto, își ia rămas bun la Neapoli, dela oamenii și ofițerii care pleacă spre Abisinia.
Jos: Un grup de ostași abisinieni.

Nu mai vorbim de cuvintele „tuciuriu” și „pârlit”, cu care râdem de țigani, pentru a spune prin ele că au pelița închisă. Încă din vechea limbă românească, găsim cuvintele pomenite, de smolit și mhorât, la care ar fi trebuit să ne gândim, când a fost vorba să numim pe semenii noștri din alte continente, care nu au fața albă ca noi. Puteam zice „rasele smolite” și era mai înțeles decât „rasele de culoare”, cum zicem acum.

2. ALBI ȘI NEGRI. — Dar ce ne stârnește acum de vorbim, mai des ca altădată, despre „rasele de culoare”?

Este cearta dintre Italiani și Abisinieni. De o parte e poporul de rasă albă al Italianilor, de alta cel cu pelița întunecată al Abisinienilor. De aici s'a întins și s'au înfăptuit duhurile. Unii stau de partea Albilor, alții de partea Negrilor. În America, au și fost bătăi între Italiani și Negri. Aceștia din urmă, cât or fi ei de înapoiați, dar inima le-a tresărit, când a fost vorba ca un popor alb să sară asupra unui popor negru. Deși Abisinienii nu sunt negri, dar întru cât au pelița mai pârlită și locuiesc în Africa, Negrii îi simt ca ai lor. Azi în toată lumea se stă de vorbă despre înverșunarea dintre Albi și Negri. Ba se mișcă în aceasta nu numai Negrii, ci și cei ce, fără a fi Negri, dar nu sunt albi. Astfel sunt Japonezi. Ei nu pot suferi năpădirea Albilor peste cei de alte rase și de aceea inima le bate pentru Abisinieni. E foarte de înțeles. Nu avem niciun temei a-i ține de rău, dacă noi, suntem dintre Albi.

Pe măsură ce oamenii își dau mai mult seamă de ei înșiși, inimile lor bat spre cei de care se simt mai aproape. Suntem marturi la treziri netăgăduite. Avem înaintea noastră numai un patriotism al popoarelor, ci și altul al raselor și al continentelor.

A venit vremea să se spuie nu numai: „Noi, Români”, „Noi, Francezi”, „Noi, Evreii”, ci și „Noi, Albi”, „Noi, Negri”. Oamenii încep a se strânge unul lângă altul și altfel de cum s'au strâns înainte. Pe lângă apropierea pe care o simt între ei oamenii din sânul aceluiaș popor, ei se strâng alături și dacă găsesc încă și altfel de apropiere.

Nu trebuie să privim cu ochi răi sau, nepăsători spre aceasta. Este un semn bun. Se cheamă că inimile bat tot pentru un soi de iubire și ocrotire. Întrucât vor să se sprijine unul pe altul în granițe cât mai largi, este o vrednicie omenească, pe care nu putem s'o privim decât cu drag.

Că ea nu e pe placul poffelor mai înguste, se poate. Dar de ce să nu ne bucurăm, când vedem că inimi din America bat pentru frați ai lor, de care aud că sunt oropsiți în Africa?

Să nu ne fie la inimă când o asemenea apropiere ar învia spre apăsarea cuiva. Dar când e vorba de ocrotire, de sărirea în ajutorul celui strâmtorat, de ce nu?

De privit cu ochi răi ar fi fost o faptă ca a studenților unguri în 1876. Simțindu-se de acelaș sânge

în sud-vestul Africii a fost o recoltă bogată de struguri. Fotografia noastră înfățișează o femeie din acele regiuni purtând pe cap un coș cu struguri.

Ținuta tipică a soldatului chinez. Strachina ridicată până la înălțimea gurii îi permite să înfulice repede orezul. El se declară mulțumit cu 3 până la 4 străchini de orez pe zi.

Tipul unui pescar din Australia.

Jos: un tip de indian.

turanic cu Turcii, inima lor bătea pentru Turci, împotriva creștinilor, când Abdul Kerim Pașa strivea pe Sârbi la 1876. Atunci au trimis o sabie de onoare lui Abdul Kerim, pentru că putuse înfrânge năzuințele unui popor.

Asemenea tresăltări, da, sunt de ocară, pentru că slăvesc înăbușirea dreptului la viață; dar sunt cu totul de laudă, când urmăresc sprijinirea celui necăjit.

3. CU INIMILE ÎMPĂRȚITE. — Înverșunarea stărnită pe urma învrăjbirii dintre Italiani și Abisinieni se simte și la noi. Suntem de neam latin, suntem albi, deci de care parte a cumpenei să atărnăm noi? Aici nu se amestecă judecata. Cea care hotărăște este inima.

Unii s'au și rostit. Între cei dintâi, a fost d. Iorga...

Doresc biruință Italiei, pentru că ei sunt civilizați, sunt Roma care alungă întunecul, sunt latinitatea care se întinde. Ce neatârnată să doresc eu unei Abisinii sălbatice, care mai păstrează încă rușinea robiei? Să biruie Roma și va fi mai bine și pentru întunecați de Abisinieni!

Inimile însă sunt împărțite. D-lui Iorga i-a stat împotriva cineva care iscălește **Ignotus**, în ziarul **Zorile**.

Nu putem dori strivirea unui popor, trecerea cu plugul peste drepturile lui de-a trăi cum crede, de dragul latinității noastre. Asta ar însemna să facem din civilizațiunea noastră o silnicie pentru alții.

Iacă 2 tabere: una care se proptește pe simțirea de rasă, de latinitate; alta pe cea a închinării la altarul dreptății.

Așa au să se croiască la noi taberele simpatiilor, dacă războiul între Italiani și Abisinieni va izbucni. Ele chiar se și aleg de pe acum.

D. S. Mehedinți a scris, nu de mult, un simțit articol în **Universul**, despre vinovățiile Albilor, împotriva fraților smoliți din celelalte continente. Era un șir de cugetări urzit tot pe temeiul certe dintre Italiani și Abisinieni.

Fără îndoială, dacă este vorba despre câte au greșit Albi împotriva Negrilor și a tuturoi smoliților, avea ce spune. Ajunge să ne gândim că azi sunt în America de Nord 10.000.000 de Negri. De unde? din mișeliile Albilor.

America are Roșii, nu Negri. Băștinașii sunt Roșii. Totuși lăcomia Albilor a fost în stare să mute, din Africa în America, un întreg popor.

I-a răpit, ca să-i ducă robi în America. Li găsim azi acolo. Dar acum sunt slobozi. Lanțurile robiei le-au fost rupte de cei cu simțirea d-lui Mehedinți.

Dar sunt alte popoare pe care Albi le-au desființat cu totul. Este vorba de locuitorii Tasmaniei din Oceania.

Din cărțile d-lui Mehedinți, știu că mai rămăsese unul, cu numele **Trucanini**, din neamul băștinașilor. Și acela a perit. Albii își înseamnă trecerea lor, pe unde se duc, și prin mari pustiiri.

Noi căutăm să înviem trecutul; alții însă ucid și prezentul.

De l frumoașă e vorba de civilizațiune, de lumină; dar vorba este că venirea unui popor peste alt popor nu înseamnă poposirea academicienilor în sânul celui înfrânt. Nu vin oamenii de inimă și învățații, ca să curățe viața nemernică a sălbaticilor; ci vin negustorii, răpitorii, fiarele, cari au la inimă civilizațiunea, cât are lupul blândețea.

Apoi cu de alde astea s'au făcut și se fac urâți Albii în țara Negrilor. Ei nu vin cu înălțimea, ci cu lăcomia și nevrednicia lor. Păsările de pradă se lasă stol negru asupra unui ținut și sug ca lipitorile și otrăvesc ca șerpui. Dacă ești om de inimă, se poate să nu te prindă scârba în fața unor asemenea netrebnicii? să nu strigi pentru cel apăsător împotriva tiranului?

Apoi eu țin minte ce-a vorbit un episcop japonez la răsunătorul **Congres pentru Creștinismul Practic**, din 1925, în Stockholm. El ne-a spus, nouă, Europeanilor, Albilor: Da mai slăbiți-ne cu civilizațiunea d-voastră de literatură porcoasă, cu care năpădiți peste noii Veniți cu lucrare sănătoasă și de temei, nu cu negustoriile d-voastră ușuratele! Creștinismul este foarte păgubit și stingerit de aceste apucături, cu care oamenii d-voastră vin la noi.

De asemenea, înfierări la fel am auzit, acum 4 ani, la alt congres, în Cambridge, din gura unui indian.

Rasele se ridică, își dau seama de ele și au să se scoale la judecată cu noi. Au să ne scoată ochii cu toate păcatele noastre.

Italia vrea să se ducă cu civilizațiunea în Africa tocmai acum. Dar nu mai este vremea care-a fost. Ce s'a putut cu India și cu Egiptul nu se mai poate acum. Azi strigățul dreptății pentru toți, și pentru sălbateci, este mai vajnic ca altă dată. Nu vedeți că se scoală s'o ceară și ceice până acum nu suflau, adică Negrii? Ce a scris d. Mehedinți, fără îndoială, nu e simțirea sa stingeră, e simțirea vremii. Omul știe de el și cere pentru el mai mult decât a cerut înainte.

Cu toate acestea glasul său a fost primit cu împotrivire din tabăra cealaltă.

Ce este dacă se sfârșește neamul polinezienilor? îi răspunde d. Pamfil Șeicaru în **Curentul**? (8 Aug. c.). „Ce s'a prăpădit în posibilitățile creatoare ale geniului uman dacă tasmalienii s'au prădădit până la unul?” spune tot domnia sa mai la vale?

Mai aprig îl ia la socoteală, în alt număr, d. Ion Dumitrescu.

Iată inimile împărțite, în fața războiului gata să izbucnească.

4. INTINDEREA DRAGOSTEI. — Se înțelege, fiecare își găsește temeiuri de partea lui. Mintea se aruncă să găsească dovezi după cum îi bate inima. Unii țin cu o tabără, alții cu alta, și temeiurile se găsesc.

Nici vorbă, se pot găsi simțiri de seamă și colo și colo. Nici ideea de latinătate, nici cea de civilizațiune nu sunt de despretuit. Dar acestea nu pot fi ridicate la preț, pe socoteala unor simțiri din care omenirea trebuie să trăiască. Este vorba de dreptate și iubirea de oameni.

Aceasta, nu pot fi înfrânate luând în zeflemea pe celce ia partea Negrilor și batjocorind „negrofilia”. De l Negrul este și el om și de loc nu stă cuiva rău dacă este iubitor și de Negri.

Poate fi el cât de înapoiat, dar dacă i se face nedreptate, civilizatului trebuie să simtă aceia ca nedreptate și glasul dreptății trebuie să se audă. Ii face cinstie omenirii că se pot auzi glasuri de apărare pentru cei mai din urmă oameni.

Dacă ei au dreptate, să li se facă! Dacă Negrii sunt călcați de alții mai puternici și mai luminați ca ei, glasul dreptății trebuie să se audă. Așa cere omenia. Aceasta e pentru toți, chiar și pentru Negri, că și ei sunt oameni.

De altfel negrofilia a fost cinstită de oameni dintre

cei mai aleși. Ce făcea Livingstone în Africa? Umbla numai să cerceteze „Intunecimile Africei”? Nu, ci era cel mai bun prieten al bieților Negri. Ii căuta de boalele lor, că era medic, și-i apăra de apăsările celorlalți Albii. Numele lui Livingstone totdeauna se va pomeni cu cinstie la capitolul negrofiliei. El, marele geograf și creștin, a dat cea mai măreață pildă despre mila cu care suntem datorii către „frații noștri smoliți”. Nu degeaba numele lui este trecut în frunte, între ceice au slujit pe Hristos în Africa.

O scriere ieșită în Londra acum 2 ani și ajunsă la a II tipărire în acelaș an, purtând numele de „Vitejii Crucii” (**The Heroes of the Cross**), ne vorbește despre 3 bărbați de seamă ca ostentori în Africa: **David Livingstone, Robert Moffat și Apolo**. Cine citește această carte e cuprins de milă pentru frații noștri smoliți. Dragostea ta se întinde și asupra lor. Negrofilia nu este o rușine.

5. IN BUNĂ TOVĂRĂȘIE. — Încă și până a nu se ajunge la cearta de azi dintre Italia și Abisinia, înainte ca inimile să fi apucat a se împărți cu privire la această întrebare, sufletele săritoare n'au fost desprețuitoare către negrofilie. Din clipa ce afli că undeva este suferință, se găsesc suflete care să se miște pentru alinarea lor.

Ce sunt atâtea societăți misionare? Popoare dintre cele mai mici, dar luminate, privesc ca ceva de cinstie a-și trimite îndreptătorii lor la frații cei smoliți. Cât n'a cheltuit Olanda pentru a lumina pe băștinașii Sumatrei! Cu ce jertfe omeniești! Ce opintiri peste seamă?

De ce? Din iubire de oameni. Făcea aceasta nu Statul, care ar avut nevoie să lumineze țara, ci societăți particulare creștinești, mănate numai de porunca lui Hristos: „Mergeți și învățați toate neamurile” (Matei 28, 19).

Deci veche mai este negrofilia și bine întemeiată pe porunci sfinte!

Cine a fost la **Expoziția Colonială** dela Paris în 1931 a putut vedea Pavilionul Misiunilor. A văzut că silințe prea vrednice se cheltuesc pentru Negri, numai din iubirea de oameni.

O! se găsește în cea mai sfântă tovarășie celce ridică glasul său pentru frații noștri cei smoliți!

Ia să ascultăm cum vorbește cineva care se afla în toate strălucirile vieții europenești și a fost cuprins de iubirea de frații cei smoliți, încât a plecat spre ei ca să-i slujească cu dragostea sa. A petrecut câțiva ani în ținutul Congului, ca medic colonial. Cartea, scrisă de el la întoarcere, e o mângâietoare cetire despre astfel de stări.

E vorba de **Albert Schweitzer**, bărbat de înaltă învățătură, pe care eu l-am auzit vorbind la universitatea din Strassburg. Pe atunci era docent acolo și-i făcuse mare nume ca învățat. Cartea lui **die Leben-Jesu Forschung** este o însemnată lucrare pe ogorul teologiei.

După aceia am auzit despre el că a învățat și medicina și că se pregătește să se ducă în Africa. Așa a și fost.

Cartea scrisă de el, pe urma poposirii sale între Negri, e o dovadă. Ea poartă numele de „Între apă și codru” (**Zwischen Wasser und Urwald**) și a eșit acum 10 ani la München. Capitolul I poartă numele de „Cum am ajuns eu medic în codru”. Cuvintele prin care el povestește aceasta cad drept pe șirul gândurilor despre care vorbim noi aici.

„Am părăsit munca de catedră la universitatea din Strassburg, scrie el, am părăsit orga și treburile de scriitor, pentru a mă duce ca medic în Africa ecvatorială. Cum s'a făcut asta?”

„Cetisem despre suferințele trupesti ale băștinașilor din codrii cei mari. Auzisem despre ele și dela misionari. Cu cât mai mult cugetam la aceasta, cu atât mai de neînțeles îmi era că noi, Europeanii, ne îngrijim atât de puțin de marea problemă omenească pe care o vedem mijind în depărtare. Pilda despre omul bogat și săracul Lazăr mi s'a părut că a fost spusă pentru noi. Noi suntem omul cel bogat, fiindcă,

prin progresele medicinei, avem atâtea cunoștințe și mijloace de luptat împotriva boalelor. Noi primim ca ceva de sine înțeles nemăsuratele foloase ale acestei bogății. Departe, în colonii însă, se află săracul Lazăr, poporul celor smoliți, care este în prada boalelor și a durerii tot așa de mult ca și noi, ba încă și mai greu, dar nu are mijloace de a se lupta cu ele. Cum bogatul păcătuia față de săracul de dinaintea porții lui, fiindcă nu se gândea la una ca asta și nu se pune în starea lui și nu lăsa inima să vorbească, tot așa facem și noi.

„Cele câteva sute de medici, pe care Statele europene le plătesc ca medici de Stat în lumea colonială, pot împlini numai o mică parte din sarcina grozavă care se află acolo, mai cu seamă că cei mai mulți din ei sunt trimeși acolo, înainte de toate, pentru ostașii albi și pentru coloniști. Așa îmi ziceam eu.

„Lumea noastră trebuia să vadă această nevoie și s'o înțeleagă ca o datorie a ei. Trebuie să vie vremea când ea să trimeată și să plătească acolo medici, care să plece de bună voia lor. Să se ducă în lumea largă mulți și să facă acolo bine între băștinași. Ahea prin aceasta începem noi a cunoaște și a împlini răspunderea pe care o avem, ca oameni de cultură, față de oameni smoliți.

„Mănat de asemenea gânduri, m'am hotărât să învăț medicina, pe când eram de 30 de ani, și să încerc acest gând departe, în viața trăită. În anul 1913, mi-am dobândit titlul de doctor în medicină. În primăvara acelui an, am plecat cu soția mea, care învățase îngrijirea bolnavilor, la Ogove, în Africa ecvatorială, pentru a-mi începe acolo munca mea”.

Va să zică omul nu numai a gândit, nu numai a scris pentru alții, ci a luat sarcina asupra lui. Mult mai mult acestuia i s'ar fi putut vorbi despre negrofilia lui. Dar mai putea veni cineva cu zeflemele?

Aceasta nu este altceva decât iubirea de oameni, care niciodată nu se poate stinge în sânul unei religiuni ca cea creștinească. Unde a fost ea, a mers cu simțirea aceasta.

I se poate face vină de negrofite? Da, sunt unii care o spun. Când aveam atâtea nevoi la noi, ce să căutăm peste mări și țări? zic ei. Totuși omenia, iubirea de oameni, în granițele cele mai largi, nu se poate lipsi de aceasta. Cu atât mai mult avem dreptul să strigăm împotriva celor ce îndreptățesc călcarea unora de dragul altora.

6. CU INIMILE LĂRGITE. — Că lumea de azi tresare la gândul că cel tare vrea să sară asupra celui slab, pe temei că vrea să-l civilizeze, este o dovadă că inimile s'au pătruns de o simțire aleasă. Fără să ai nici în clin, nici în mănecă, cu cel amenințat, ci numai ca privitor, inima ta se hotărăște de care parte să se dea.

Așa stau lucrurile în vremea de față și de aceia vedem atâtea mișcare pentru frații noștri cei smoliți și de aceia se face atâtea vorbă. Este că, oricâte păcate și rățaciri am avea, vedem cine este cel necăjit și luăm partea lui.

Este simțul dreptății care se ridică în noi și judecă.

7. BUNĂTATEA PENTRU TOȚI. — Nu merită frații cei smoliți atâtea griji? Sunt atât de departe de noi, atât de străini, mai aproape de dobitoace decât de noi? Mai întâi de toate, sunt suflete. Cât ne-am schimbat astfel de păreri, dacă am ceti povestiri ca cea pomenită despre viața acestor oameni! Iată de ce am scris, în nr. trecut, despre literatura misionară care e necunoscută la noi, dar care-ar lărgi mai mult simțul nostru de oameni și ne-ar face să cugetăm mai drept despre frații noștri cei smoliți. Ei merită dragostea noastră.

Arhim. SCRIBAN

Renumite surse bogate în acid carbonic radioactiv și

feruginoase pentru

BAILE BUZIAȘ
(NAUHEIMUL ROMÂNESC)

Hoteluri și pensiuni deosebit de specializate. Curs cu pauză și birourile de volaj „Europa”. Reducere 50% pe liniile C.F.R. Săzon dela 15 Mai până la 1 Octombrie. Strand cu plajă și bazin. Muzică militară permanentă. Proiect la cerere. Direcțiunea Băilor Buziaș (Banat).

Boli de inimă și de femei. Anemie etc.

Cititi MAGAZINUL

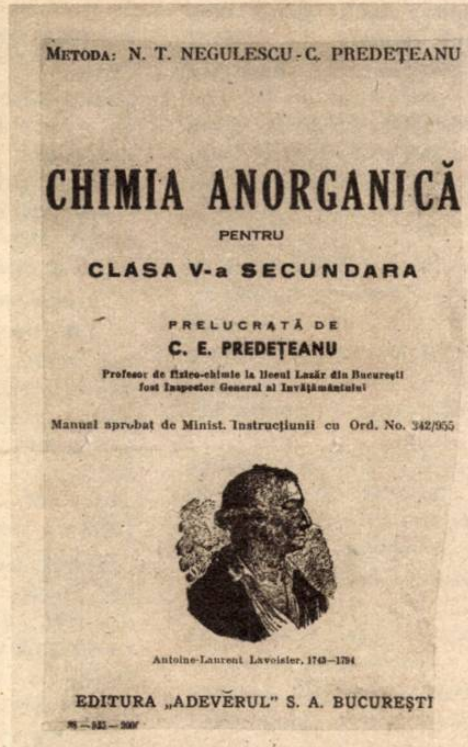
publicația publicului select
apare lunar în 160 de pagini tipărite la helio-
gravură în culori.

Lei 25

Aspecte din viața școlară

Manuale! Manuale!

ÎN numărul trecut al revistei noastre am vorbit de febrilitatea cu care se lucrează în atelierele tipografice în vederea începerii cursurilor. Ar trebui, cândva, să se scrie povestea unei cărți de școală ca să se vadă truda cheltuită de toți colaboratorii ei, — dela autor până la zețar și legător, — din clipa când s'a înfiripat gândul întocmirii până la ajungerea ei în mâinile elevilor. Vom scrie, poate, această poveste mai târziu. De-oamdată reținem faptul despre care am mai pomenit că, în acest an, mai cu osebire, viața editorială pulsează mai intens prin intrarea în vigoare a unei noi programe analitice. Vor apare cărți noi și, în viața școlară, — nu numai a profesorilor dar și a elevului, — faptul ia proporții de eveniment. În același timp, și în viața edi-

torială am semnalat un eveniment. E acela al participării Editurii „Adevărul” la editarea și răspândirea manualului de școală. În numărul precedent al revistei am dat tabloul acestor realizări. Sunt D-nii Al. Rosetti, profesor universitar, Ioan Crețu și J. Byck cari ne dau manualele de Limba Română pentru clasele I, II, III, IV, V, VI, VIII și, tot pentru Limba Română d. Profesor Mihai Carp dela lași a alcătuit cărțile pentru primele cinci clase ale liceului. Textele comentate din literatura latină și elină, precum și antologii din aceste literaturi și o gramatică a limbii eline nisdate de d-nii C. Balmuș, conferențiar universitar și Alex. Graur, profesor la liceul „Lazăr” din București. Manualele de religie — pentru clasele I, II, III, — sunt semnate

de Econ. George Crețu și Econ. Constantinescu-Lucaci. Manualele de istorie — pentru întreg cursul secundar, — sunt datorite d-lor Scarlat Lambrino, prof. universitar, George Lazăr și Virgil Arbore, pro-

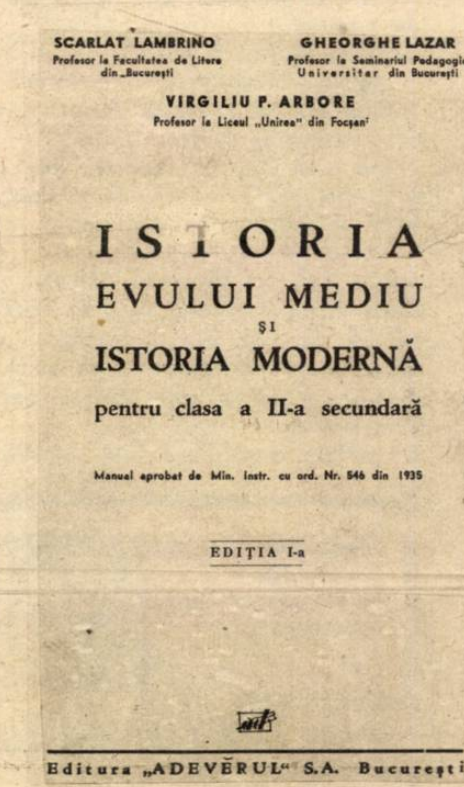
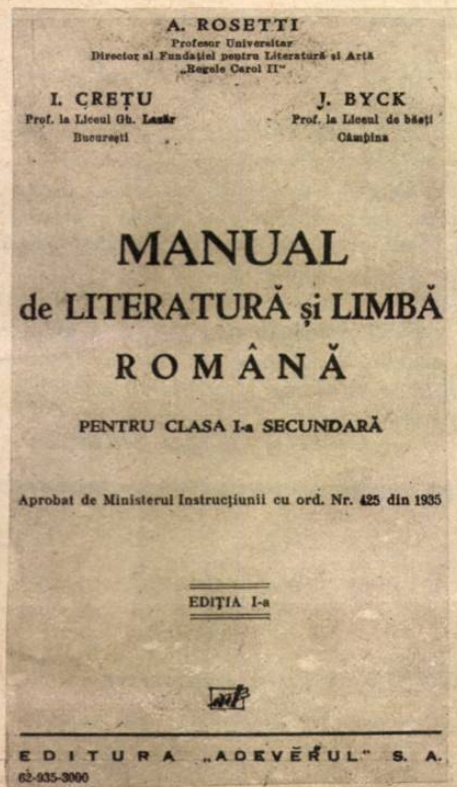
fesori secundari, iar manualele de geografie, — pentru clasele II, III, IV, V, VI, VII, — D-lui I. V. Luca, directorul Liceului „Laurian” din Botoșani. Limba germană e reprezentată prin manualele pentru întreg cursul superior, ale D-lor Ion Sân-Giorgiu și Bruno Colbert. Ramura științelor e slujită de manualele de matematici ale D-lor Ernest Abason, profesor universitar, Gh. Dumitrescu și Al. Andronic, profesori în București, — de acelea ale D-lui C. Lacrîțeanu, — pentru clasele I, II, IV, V, — de Șt. Naturale, și de manualele de fizico chimice, — pentru clasele III, IV, V, VI, VII, VIII, — prelucrate de d. C. Predețeanu, după metoda N. T. Negulescu-C. Predețeanu. Manualele de filosofie — de sub direcția D-lui Prof. C. Rădulescu-Motru, — vor fi: Psycho-

logia de cl. VI de d. Prof. C. Rădulescu Motru, Logica pentru cl. VII și Etica pentru cl. VIII de d. Al. Bogdan și D-na Emilia Bogdan.

Sociologia, pentru clasa VIII e semnată de d. Prof. Dem. Gusti și Traian Herseni iar manualele de Drept (pentru clasele IV, VII, VIII) poartă semnătura D-lui Dem. G. Toader.

Mai adăugăm manualele pentru școli comerciale, — de geografie ale D-lui Prof. I. V. Luca, de Șt. Naturale ale D-lui C. Lacrîțeanu, de L. germană ale D-lor I. Sân-Giorgiu și Bruno Colbert și de drept ale D-lor Dem. P. Toader și M. A. Dumitrescu.

Și după această înșiruire avem tabloul uneia din cele mai îmbelșugate activități cu care Editura „Adevărul” are dreptul să se mândrească,

CALENDAR

1700. Sinodul român din Alba Iulia proclamă unirea cu biserica catolică.
1768. * Romancierul francez viconte Francois René de Chateaubriand la Saint Malo (†1848).
1864. † profesorul Ion Maiorescu (*1811), (alăturat chipul).
1870. Proclamarea celei de a treia republici franceze.
1900. † profesorul Aron Den-suşianu (*1837).

4

1585. * Omul de stat francez, contele de Richelieu, în Paris (†1642), (alăturat chipul).
1638. * Regele Ludovic al XIV al Franței la St. Germain-en-Laye (†1715).
1767. * scriitorul german August Wilhelm v. Schlegel în Hanovra (†1845).
1858. * scriitorul Alexandru Vlahuță, în satul Pleșești din Tutova (†1919).

5

1752. † Grigore Ghica Vodă, care a domnit pe rând în Moldova și Muntenia (alăturat chipul).
1757. * Marie Joseph de La-fayette, om de stat francez (†1834).
1817. * Mihail Kogălniceanu, om politic și istoric român (†1891).
1867. † Mitropolitul unit Alexandru Sterca Șulut de Cărpiniși (*1794).

6

1533. * Regina Elisabeta a Angliei (†1603).
1707. * Georges Louis Leclerc de Buffon, naturalist francez, la Montbard (†1788).
1880. † Manolache C. Epureanu politician român (*1824), (alăturat chipul).

7

1855. Cetatea Sebastopol din Crimeea cade în mâinile trupelor aliate franceze și engleze.
1894. † Herman von Helmholtz naturalist german, în Charlottenburg (*1821) (alăturat chipul).
1922. † Ilarion Puscariu, teolog și scriitor român din Transilvania (*1842).
1926. † Vasile Bogrea profesor universitar (*1884).
1934. Vaporul Morrocastle ia foc în ocean (170 victime).

8

1737. * Luigi Galvani, aturalist italian, în Bologna (†1798).
1769. † ucis Grigore Calimachi, domn în Moldova (alăturat chipul).
1855. * Scriitorul englez Houston Stewart Chamberlain, la Portsmouth (†1927).
1896. † Matei Millo actor român și autor de opere dramatice (*1813).
1894. † Eduard Hübsch violonist și compozitor, autorul imnului național (*1833).

9

1708. * Antioh Cantemir poet rus, fiul lui Dimitrie Cantemir domn al Moldovei (†1744) (alăturat chipul).
1846. * Alexandru Lambrior profesor și filolog român (*1883).
1872. † Avram Iancu avocat român capul revoluției din 1848 în Transilvania (*1824).
1898. † Împărăteasa Elisabeta a Austriei, ucisă la Geneva de un anarhist italian (*1837).

10

Creme cari înfrumusețează!

SCHERK

Creme cari nutresc epiderma, întăresc țesutul și dau tenului un aspect delicat și

îngrijit, acestea sunt cremele Scherk. • Cold Cream pentru noaptea, din ceară fină și uleiuri alese, regenerează pielea, fortificând-o. • Crema Trisena, de zi, uscată, acționează în mod uniform făcând tenul mat. Este totodată și cea mai bună bază pentru pudră. • Cremele Scherk se vând în borcane à Lei 93 și Lei 123 precum și în tuburi à Lei 47 și Lei 67. • Cereți mostră de Cold Cream contra Lei 12 mărci postale: „Parfex” Calea Moșilor 78, București I.

SPORT

Cursa automobilistă de la Brașov.

Z IUA de 1 Septembrie 1935 va rămâne o dată memorabilă în istoria fotbalului românesc.

Este ziua în care echipa națională, jucând la Stockholm cu echipa Suediei a fost învinsă cu 7—1! Ați auzit bine... cu șapte la unul!

În fond, rezultatul era de prevăzut. Îl și prevăzusem efectiv. Performanțe recente ni-l indicau: Suedia — Germania 3 — 1 și Germania — România 4 — 2. Apoi echipa noastră — lipsită de câțiva titulari dela Berlin și dată iar pe mâna lui Ciolac et Co. — era din aceiași ștofă cu cea obișnuită la Sofia cu 4 — 0, 2 — 0, etc.

Mă rog, cine a avut fericita idee de a expedia în țară pe Beke și Szilard?

După o primă repriză în care gazdele politicoase, nu ne agrementează tabela decât cu un modest 1—0 și în care până și Barátky, molipsit de colegii dela „înaintare” ratase un „11” m., cea de a doua vine cu un vânt de dezastru. Marchează, e drept, și România odată prin Georgescu, dar suedezii enervați, se răzbună crunt, și sfârșitul găsește scorul stabilit la 7—1, după ce, drept probă și demonstrație, suedezii marchează de trei ori în șase minute. Bravo lor!

Și bravo nouă! Noroc că voiajul a fost agreabil, că s'a băut mult și s'a

Mișu Sonntag câștigătorul premiului la categoria curse.

văzut ținuturi necunoscute. Ce-eace a făcut expediția română să nu-și puie prea mult la inimă, înfrângerea.

Ba cineva ne spune că la federație, din partea unui oficial plecat, s'a primit următoarea telegramă:

— „Călătorie admirabilă. Sosit bine Stockholm. Pierdut 7-1. Fiordurile minunate. În țară e cald?”

În țară a fost cald... Totuși, au jucat Juventus cu Victoria scor 2-0 după o partidă slabă a ambilor adversari și Universitatea cu Gloria, 2-1. Și divizia B, negreșit.

În alte sporturi, turul ciclist al României și-a tăiat partea leului.

Dar asupra lui vom mai reveni...

Să amorezi de femeia lui

Intâmplări
din viață

După zece ani de căsnicie, Nicolae Nicolescu deodată s'a văzut că este amoretat nebunește de propria lui femeie. Când a luat-o, ea era o blondă veselă și ademenitoare, având tenul cel mai limpede și fraged cel văzuse vreodată. Grijiile menajului și creșterea copiilor îi ofiliră frumusețea. Pielea îi îmbătrâni și se sbârci. Ea știa că încetul cu încetul pierdea iubirea bărbatului său și în disperarea ei își spuse necazul mamei sale, care o sfătui să încerce, timp de o lună, Crema Tokalon, aliment pentru piele, culoarea roză, celebra crema de Paris. Îi urmă sfatul și a fost încântată văzând că în fiecare dimineață pielea i se făcea mai limpede, mai fragedă și mai juvenilă. În șase săptămâni, toate sbârciturile erau cu totul înlăturate și ea arăta așa de tânără și de atrăgătoare ca în ziua căsătoriei sale. Mii de femei au făcut aceeași experiență. Crema Tokalon, aliment pentru piele, culoarea roză, conține Biocel adevărat, elementul natural al oricărei epiderme, a cărei tinerețe o conservă. Când pielea își pierde Biocelul natural, se formează sbârcituri; când i se redă Biocelul, sbârciturile dispar. Aceasta s'a descoperit de Doctorul Karl Stejskal dela Universitatea din Viena, care a reușit a obține această prețioasă substanță din pielea unor animale tinere. Aplicând în fiecare seară, înainte de culcare, Crema Tokalon, aliment pentru piele, culoarea roză, orice femeie se poate repede și ușor debărasa de sbârcituri, întinerind o piele îmbătrânită și ofilită și arătând cu 10—20 de ani mai tânără. Se garantează rezultate excelente, altfel se restituie banii.

De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon aliment, culoarea roză, la Lei 60.—.

FIȚI MILOȘI CU STOMACUL DV.!

Dacă din întâmplare, cândva obosiți stomacul Dvs., o mică doză de **Magnesia Bisurata** în puțină apă va face să dispară, în trei minute, toate inconvenientele unei digestii graoale. Fie că-i vorba de arsuri la stomac, de senzații de acreală, de grețuri, de gaze sau de somnolență, **Magnesia Bisurata** — anti-acidul prin excelență — alină imediat. Mulțumită ei, veți putea mânca toate mâncărurile Dv. preferate fără teamă de dureri digestive. De vânzare la toate farmaciile și drogheriile la preț de Lei 75, — sau în formatul mare economic cu Lei 110.

Institut medical cosmetic

Str. Brezoianu 3, București III
Telefon 4.59-22. Consult. 11-1, 5-8 sub conducerea unui medic dermatolog și unei doctorițe din Berlin.

Sfaturi și îngrijiri date de către specialiști în toate tărîmurile cosmetice. Înlăturarea radicală a perilor de prisos, prin diatermie, îngrijirea frumuseții și a trupului, etc.

In acest număr :

Adevărata poveste a vieții
lui Petruche Lupu din
Maglaviu
N'am descoperit America:
Cinci săptămâni în avion
Moartea tragică a Reginei
Astrid.

Fermecătoarea stea
Jean Parker într-o
scenă a filmului
„Sequoia”

REALITATEA

ILUSTRATA

ANUL IX No. 251
11 SEPTEMBRIE 1935

10 LI

În acest număr :

**FUNERALIILE
REGINEI ASTRID
A BELGIEI**

**DESVELIREA
MONUMENTULUI
ECATERINEI
TEODOROVICHE
LA Tg.-Jiu**

**MARE REPORTAJ
DIN TURUL CIOBANULUI
LIST AL ROMÂNIEI**

**ADEVARATA VIAȚĂ
CIOBANULUI CARE
VORBIT CU DUMNEZE**

Regele Carol II și
d-nul prim ministru
Gh. Tătăreanu la
solemnitățile dela
Tg.-Jiu.

Funeraliile Reginei Astrid a Belgiei

REGELE...

Sdorbit de durere, plângând tot timpul, Regele Leopold II a mers așa cum îl vedem în fotografia noastră, 5 kilometri pe jos după carul funebru. Mâna — fracturată în timpul accidentului — îi este în bandaj.

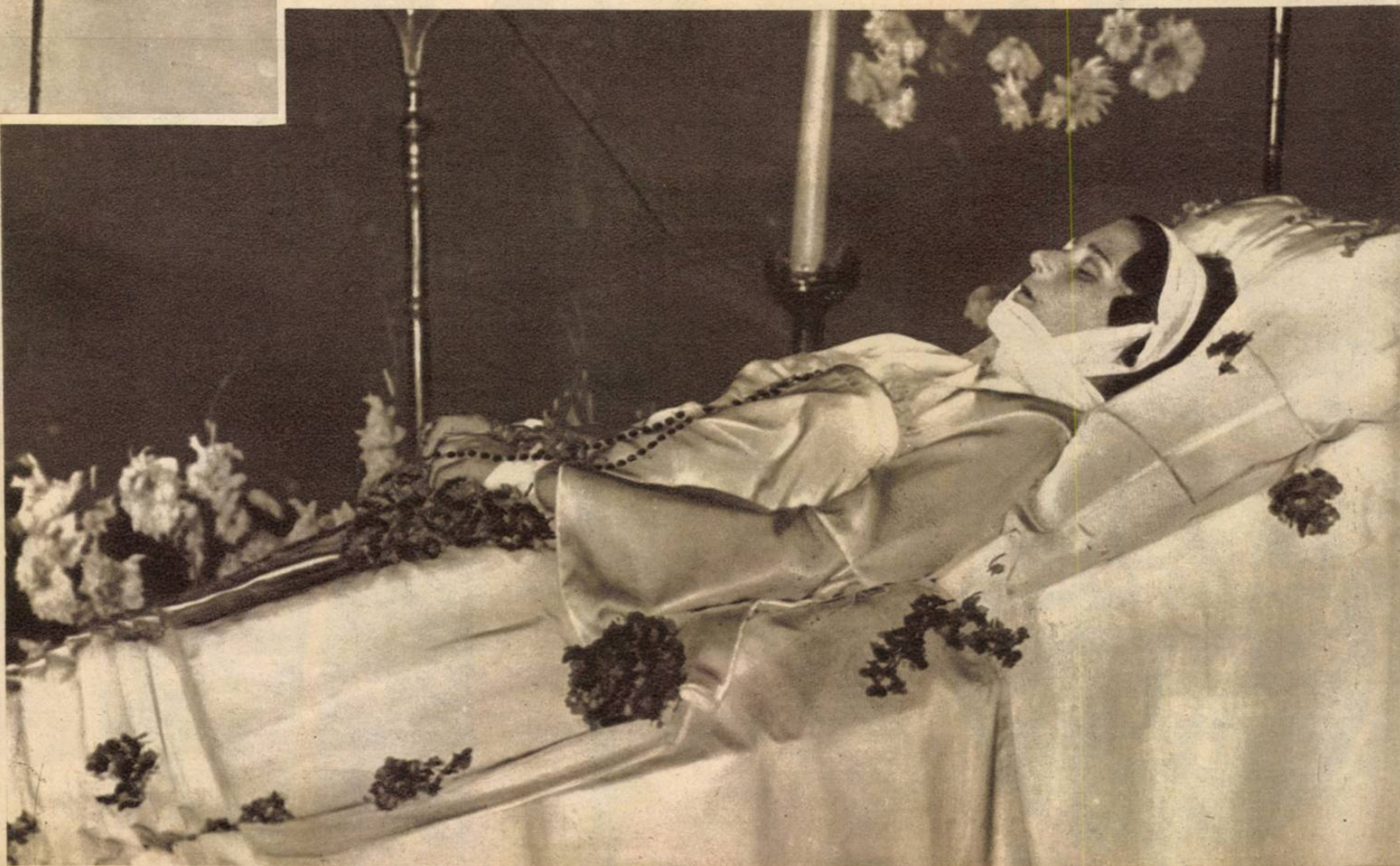
PE CATAFALC...

În sala de gală a palatului din Bruxelles a fost expus corpul neînsuflețit al Reginei Astrid... Aci, Regina a fost salutată pentru ultima oară, de poporul care a iubit-o atât de mult. Rănile de pe obraz, îi sunt acoperite de bandaj.

FRUMOASA REGINĂ ASTRID.

Iată un recent portret al tinerei Regine, trecută în chip atât de tragic și de timpuriu în rândul celor drepti. Privind portretul cu frăgezimea trăsăturilor Reginei Astrid, blestemi mai mult stupida nenorocire.

PE STRĂZILE DIN BRUXELLES

Mii de cetățeni au staționat în timpul trecerii carului funebru pe străzile Bruxelles-ului pentru a da un ultim salut Reginei dispărute. În fotografie, imediat după carul funebru, se distinge silueta Regelui Leopold II.

CATEDRALA ST. GUDULE

Cortegiul funebru s'a oprit la catedrala St. Gudule, unde s'a oficiat un impresionant serviciu religios. Fotografia noastră înfățișează interiorul catedralei.

PRINCIPII STRĂINI LA FUNERALII

Principesa Margareta și Principele Bertil de Suedia au luat parte la funeraliile Reginei Astrid. Fotografia noastră îi înfățișează pe oaspeți la sosirea pe aerodromul din Bruxelles.

vilegiatură compromisă

din cauza țânțarilor?... Plecați în vacanță cu FLY-TOX! FLY-TOX pulverizat seara în casă vă dăruiește un somn liniștit și vă apără odihna vilegiaturii!

FLY-TOX

Marea spaimă! Dumnezeasca nalucire!...

Adevărata viață a ciobanului care a vorbit
cu Dumnezeu.

de F. ADERCA

CUMPLITELE suferințe care se adu-
naseră în ultimul timp în sângele
lui de mult îndurerat, nu s'au to-
pit pe'nctul în neant, cum ar fi trebuit
să se'ntâmpile cu o fire nătângă, sau mă-
car cu un țăran de rând. Ateii și deștep-
ții orașelor, cari s'au înveselit la vestea
ciobanului din Maglav vizitat de Dumne-
zeu și-au șoptit între ei că „sfântul” e un

bălbăit, un surd și un idiot, bun pentru poto-
lirea noroadelor nedomesticite, de data a-
ceasta au dat greș.

Petrache Lupu din Maglavit n'a fost cretin
nici când părea, cu atât mai puțin acum,
dupăce revolta lui lăuntrică a izbucnit și vor-
bește mulțimilor cu încredințarea impresio-
nantă că e misionarul divinității.

Cum s'a operat această transformare a ma-
rilor lui dureri tănuite, a
ne'mpăcării lui amarnice,
cu rânduirea văzută a lu-
mii, în care el pătimea cu
fiecare pas, cu fiecare
gest de parcă tot de zi-
duri s'ar fi lovit, ca un
pușcăriaș, nu s'ar putea
spune lămurit. Psihologii
ne învață că o mare do-
rință, prea multă vreme
și cu desăvârșire înăbușită
se răzbună. Ea țâșnește în
forma unor fenomene su-
fletești neobicinuite, une-
ori penibile alteori numai

Mâini cari caută tă-
măduirea scormonind
scoarța copacului care
se înalță pe locul unde
Petrache Lupu a vor-
bit cu Dumnezeu.

O placardă specială indică
drumul spre locul cel sfânt...
...și invalizi de pria împre-
jurimi se îndreaptă mereu
către acel loc, sperând să
se tămăduiască.

poetice, asemenea unor izvoare fierbinți,
cari astupate într'un loc, țâșnesc ca
gheizere mult mai departe, înroșite sau
îngălbenite de necunoscute straturi de
sulf sau fier.

Că'n Petrache Lupu a fost o forță de
împotrivire la asalturile prea îndelungi
ale lumii din afară, asupra delicatei lui făpturi, nu mai încăpe în-
doială, — că această forță a fost neobicinuit de puternică, s'a văzut
dela început, se vede și acum, în ușurința cu care supune cuvântului
său mulțimile adunate, în adâncă sinceritate, în vraja molipsitoare,
a acestei divine sincerități.

Nu avem decât semne disperate, deși foarte semnificative, asupra
caracterului întâilor lui viziuni. Nici Petrache Lupu nu e în stare să-și
reamintească exact cum s'au petrecut lucrurile și cum i s'a arătat
Dumnezeu. Ceeace povestește el acum, de două trei ori pe zi, pe
estradă, la umbra crucii uriașe, înălțată în lunca Dunării, a luat
prea mult înfățișare de basm, ca să nu fie o supunere la închipuiri
populare, bine cunoscute, înainte de nălucirea-i dumnezească. Astfel
Dumnezeu are bine cunoscutul chip al unui cunoscut moș cu barbă
albă, mătăsoasă, cu plete lungi, asemenea unui patriarh, mitropolit,
sau sfânt, zugrăvit în bisericile ortodoxe. Nici steaua pe care i-a
desenat-o cineva de curând lui Petrache Lupu și pe care o arată
pe carton mulțimilor prosternate dinaintea lui, nu e nouă: Ea apare
în multe credințe bisericești și o cunosc copiii toți dela Crăciun.
Ceeace e nou, ceea ce aparține sufletului lui Petrache Lupu — și ne
va ajuta să înțelegem adevărata semnificație a menirii lui, între oa-
meni — e caracterul furios al lui Dumnezeu. Atotputernicul nu s'a

arătat ciobanului cu acea blajinătate părintească, de care ne vorbesc religia și slujitorii ei profesioniști, preoții. Dumnezeu lui Petrache Lupu a pus cu voință ne'duplecată, în seama ciobanului, o menire, de care ciobanul s'a temut într'atât, că de câteva ori a refuzat s'o ducă în mijlocul oamenilor. A fost nevoe de o violență de fapt — Dumnezeu s'a ținut după el din locul unde i s'a arătat până la târlă, aci la zguduit de umeri și apoi i-a răsturnat donița de lapte, și l-a întrebat că „de ce mai întârzie?..” — ca Petrache Lupu să-și dea seama că nu mai are nicio scăpare și că viața-i pacinică ciobănească s'a încheiat pe totdeauna. Într'atât a fost de violentă, de tiranică forța sufletului lui, în forma teroarei supreme, decisive, care-l îndemna să iasă în drum, să atace oamenii cu noua lui învățătură și să schimbe această sălbatică rânduie a lumii!

Trebue să fi fost îngrozitoare întâia criză îndeosebi, când Petrache Lupu, ciobanul, mănă din urmă de sufletul lui misionar, speriat el însuși de marea-i cutezanță, bine cunosător al firei oamenilor, pe care era îndatorat de aci înainte să-i schimbe, a ieșit plângând și bălbâind pe șoseaua satului, la primărie, prin curțile sătenilor.

Ceeace prevestește ciobanul pentru înfăptuirea mării revoluții morale a omenirii, nu e o împăcare cu Dumnezeu, sau vreun nou legământ, pe o temelie nouă. Sufletul lui Petrache Lupu e absolut. Lumea e cu desăvârșire pierdută, iar clipă prăbușirii în moarte e fatală. **Dumnezeu nu iartă, nu vrea să mai ierte, nu are ce mai ierta.** Doar Maica Domnului mai stă în fața lui Dumnezeu îngenunchiată și cu lacrimi de sânge plânge, cerând iertarea oamenilor vinovați și neștiutori. Dar **Dumnezeu nu vrea să ierte.** (Adevăratul suflet al lui Petrache Lupu, cel jignit, chinuit și umilit din pânțele mamei în toate zilele vieții lui, până în pragul bărbăției, nu poate ierta!). Tot ce mai poate face omenirea definitiv osândită, ca la înfățișarea înaintea acestui Dumnezeu cumplit să fie mai puțin vinovată, e să se pocăiască de crimele de până acum și să se lepede de toate poftele cari îndeamnă la crimă, în primul rând de marea, de sălbateca poftă de avuție.

— **Un pogon de grâu și un pogon de porumb! Atât!..** strigă Petrache Lupu peste capetele prosternate ale țărănilor, din cel mai bogat și mai gras ținut al țării, unde setea de pământ și de avuție se confundă cu rostul vieții.

— **Un pogon de grâu și un pogon de porumb! Atât!..** amintește Petrache Lupu oamenilor cărora nu le mai ajung suțele de pogoane, hambarele de porumb, șleburile încărcate de grâu, pentru agonisirea cărora se asupresc, se pun unii pe alții la muncă de sclavi, își omoară vitele în jug și apoi se ucid între ei, pentru a se jefui.

De când din patru colțuri ale țării vin oamenii cu femeile și copiii în car, umili, fără să-și bată și injure boii, firea îndârjită a lui Petrache Lupu s'a mai domolit, precum îngrozitoarea arătare a luat în mintea lui blajinătatea și înfățișarea de legendă, de țărănească baladă creștină. El e bucuros că omenirea începe să-i asculte cuvântul, și după ce întreabă pe ascultători, prosternați în fața lui și a Crucii, dacă se pocăiesc, ridică o mână, din mâneca țărănească, spre cerul lin și înalt al locului dunărean, chipul lui smead, sub pălărioara ciobănească pusă pe-o sprânceană, se îndreaptă în sus, spre lăuntrica lui vedenie, și cu glas copilăresc șoptește, parcă numai pentru el, cu încredințare, cu fierbinte rugă:

— **I'auză-i Doamne, se pocăiesc!..**

Și adaogă de la el, pentru cei cari s'au pus pe drumuri să se pocăiască:

— **Iartă-le, Doamne păcatele lor!**, cercetând zările, de par'că i s'ar fi rătăcit într'acolo oștele.

Petrache Lupu nu este întâiul și nu va fi nici ultimul iluminat. Înaintea lui au apărut în diferite timpuri și locuri astfel de suflete fierbinți, care înfățișându-se ca forțe neobicinuite, divine, au avut înăuriri trainice. E de ajuns să amintim că ceeace n'au izbutit să facă jandarmii și pândarii, a izbutit un glas slab de cioban: La Maglav și împrejurimi, oamenii s'au domesticit, iar pândarii mărturisesc că prin porumbii pe care-i păzesc nu mai foșnește nici vântul!

Petrache Lupu se deosebește însă esențial de toți ceilalți iluminați din ultimele veacuri, și spre a-i găsi o asemănare, spre a-l înțelege deplin, e nevoie să mergem înapoi până la câteva suflete misionare, dinainte de ivirea creștinismului, din Vechiul Așezământ de acum trei mii de ani.

F. ADERCA

În numărul viitor: **Profetul social din Maglav.**

A APĂRUT ÎN EDITURA „ADEVÉRUL”:

CONST. GRAUR:

CU PRIVIRE LA FRANZ FERDINAND

UN VOLUM DE 576 PAGINI CU
NUMEROASE FOTOTIPII ȘI DESENURI

EXEMPLARUL LEI 100 — LA TOATE LIBRĂRIILE

DUMINICA aceasta — după Waterloo-ul dela Stockholm, dacă ne permiteti acest pleonasm geografic — a însemnat, pentru sportul românesc, ca în totdeauna concretizat în foot-ball, o reintrare în normal.

Adică o reluare a campionatului național, cu toate plăcerile și necazurile lui, cu toate deziluziile și surprizele lui...

Iată — de pildă — cele două matchuri, disputate în București. Universitatea (Cluj) și Unirea-Tricolor, Venus și Gloria (Arad) erau două partide echilibrate, două întâlniri care promiteau să fie aprig disputate, scorul urmând să fie minim dimensionat. Și realitatea... realitatea a fost „ilustrată” cu o duzină de puncte egal distribuite pe cele două arene cari au găzduit — altă imprudență a organizatorilor, prea încrezuți în valoare teamurilor respective și în fidelitatea publicului, etern infidel — mult, mult mai puțini spectatori ca de obicei.

Într'adevăr, în Obor, Unirea-Tricolor și-a permis luxul unui 6 — 0 pe seama clujenilor cari asistau cu surprindere și neputință la o demonstrație de scor suedez. Iar pe splaiul Independenței, arădenii — învățați, de altfel, de precedentul unui 7 — 0 — încasau tot șase puncte fiind, totuși, mai fericiți decât frații lor de suferință și scor, reușind punctul de onoare (6 — 1).

Asta, în Capitală.

În țară, marea tragedie s'a desfășurat la Cluj, unde fosta România — astăzi Victoria — a demonstrat că, uneori, lupul își schimbă și nărvul, odată cu părul. Victima demonstrației fiind ciopârțită de transferări echipa timișoreană Chinezul, care a părăsit terenul cu concluzia amară a unui negativ 4 — 2.

C. A. O. a fost altfel neplăcut surprins. N'a reușit decât să termine la egalitate — 2 — 2 — cu Ameza din Arad, care și-a dovedit, astfel, veracitatea performanțelor din cele două matchuri de baraj.

Poate că și Juventus — în noua formație — putea spera la un rezultat mai bun decât 1 — 1 în fața Crișanei, în care tot Barlatki este singurul jucător. Dar

nu s'a putut mai mult, „și puntea” clasamentului le aparține, încă!...

Ultima partidă a zilei a furnizat Ripensiei o victorie dificilă, la Timișoara, asupra C. F. R.-ului — 1 — 0 — și lui Conrad, noul portar ceferist, ocazia unei performanțe formidabile.

„Eviva il portiere!”...

Restul activității sportive — după ce vom trece peste un concurs automobilist, la Sinaia, în care mașina care a costat mai multe develope a obținut premiul I — a fost întunecat de finalul în apoteoză al turului ciclist al României. Dar pe acesta îl găsiți, pe larg, în altă parte a revistei...

G. T.

Temeile cunosc vraja părului frumos

Un chip frumos și o figură plină de grație sunt desigur holăriloare pentru frumusețea unei femei. Așa un păr bine îngrijit pune însă cu adevărat în valoare frumusețea. Femeile o știu prea bine, și-și îngrijesc părul așa cum trebe: cu Shampoo ELIDA.

Îngrijindu-vă părul cu Shampoo ELIDA, veți avea un păr mătăsoș, parfumat și sclipitor. Coafura se aranjează ușor, onduările vor ține mai mult.

KAMILLOFLOR

Shampoo special pentru păr blond, preparat prin utilizarea unui extract de flori de mușetel de munte, concentrat de 70 de ori.

BRUNETAFLORE

Shampoo special pentru păr închis, conține hequil pentru îngrijirea și înfrumusețarea părului închis.

SHAMPOO ELIDA

Centenarul pompierilor români

— Note cu prilejul sărbătoririi de la 13 Septembrie 1935 —

de G. C. DINCĂ

FOCUL sau incendiul a fost cel mai înverșunat dușman al omenirii. Contra acestuia, conducătorii au fost nevoiți, chiar din primele timpuri, să ia măsuri cât de sumare pentru paza de foc, ca prin acestea să poată garanta bunurile individuale sau comune ale cetățenilor.

La noi în Principate organizarea pazei de foc apare foarte târziu, abia către sfârșitul sec. XVI. Năvălirile barbarilor, și în urmă ale Turcilor, cari prădau și dădeau foc pe unde treceau, au făcut ca organizarea contra incendiilor să întârzie.

De felul cum se purtau năvălitorii de odinioară, putem cita numai un caz: cel din 1513, când hatmanul tătarăsc a dat foc lașului, iar altul mai târziu, când Turcii detronează pe Mircea Ciobanul, incendiază Bucureștii și apoi fug peste Dunăre. Casele timpului trecut, construite din lemn și învelite cu șindrilă dădeau prilej la focuri năprasnice cari distrugau palate, hanuri, biserici și prăvălii.

Documentele secolului XVII ne dau dovezi relative la paza de foc; din ele se poate vedea că atunci când izbucnea incendiul, primul semnal îl dădeau clopotele bisericilor, cari erau trase numai într-o parte, cerând pe această cale ajutor.

În sec. XVIII., în timpul domniei Moldovei Alexandru Mavrocordat II., curtea domnească a ars de șapte ori și multe case pe unde locuia el, din care cauză poporul la poreclit „Pârlea Vodă”.

Ionescu-Gion în istoria Bucureștilor, scrie că în timpul domniei lui Nicolae Mavrogheni, s'a aprins mănăstirea Cotroceni, începând dela chioșcul lui Alexandru Ipsilante și au ars toate casele domnești, egumenești și altele. Acest domn năbădăios, băgase spaima în Bucureșteni; când n'avea somn, dădea ordin să vină tulumbagii și împreună cu ei și cu garda lui particulară, alerga pe ulițe călare și cu picioarele desculțe în șea și striga cât îl lua gura: „**langân Vaar! langân Vaar!**”! adică: foc! foc! săriți! apă!

Foc nu era, dar bieții Bucureșteni săreau în picioare îngroziți de Nerone al Bucureștilui. Așa de mare era spaima pe locuitori încât dacă o stradă lua foc la un cap, locuitorii din celălalt cap al străzii își luau copiii în brațe și fugeau cu toții îngroziți de spaimă.

Oglinda flagelului o găsim în poezia populară a timpului care spune:

„Arde foc în București
Merg scânteele 'n Popești
Și dogoarea în Ploști
Iar lumina în Câmpina
La cucoana Joița.

Cu toată nebunia de care era stăpânit domnitorul Nicolae Mavrogheni, el este primul care s'a ocupat de organizarea pompierilor din București. După el vine ca organizator al pompierilor domnitorul Alexandru Ipsilante.

În timpul său se iau următoarele măsuri: se repară Foișorul de foc din București; se organizează serviciul coșarilor cu mențiunea că „prostimea când își va îngriji coșurile singură să nu fie silită a da coșarului parale de coș,” căci pentru cele așezate pe pământ se plătea câte „o para” de coș, iar pentru cele cu două caturi „două parale”. Cu începutul sec. XVIII., domnitorii și conducătorii, se ocupă mai serios cu paza de foc. Astfel, pe lângă Agia (Poliția) din București, ia ființă o căpitănie de foc „langanul”, compusă din 50 oameni, cari aveau la îndemână: sacale, cângi, topoare și o tulumbă (pompă), care se păstrau sub paza lui Bașbuluc-bașa.

La Spătărie, ia deasemenea ființă o căpitănie de foc alcătuită tot din 50 oameni. Se mai dau și dispoziții domnești pentru

paza de foc, astfel Constantin Ipsilante oprește introducerea fânului în oraș în cantități mari; interzice negustorilor să mai țină iarbă de pușcă în oraș; fiecare han sau casă să aibă întotdeauna gata putini cu apă și cângi; să aibă grija de măturarea coșurilor, iar o dispoziție cu caracter drastic este aceea de a nu se mai rezidi case arse, sub motiv că în locul unde au fost, este prea mare desimea.

În 1807, divanul îndoeste numărul coșarilor, dela 12 la 24 și ordonă ca acești coșari să fie împărțiți la diverse mahalale, măturând coșurile pe a lor răspundere.

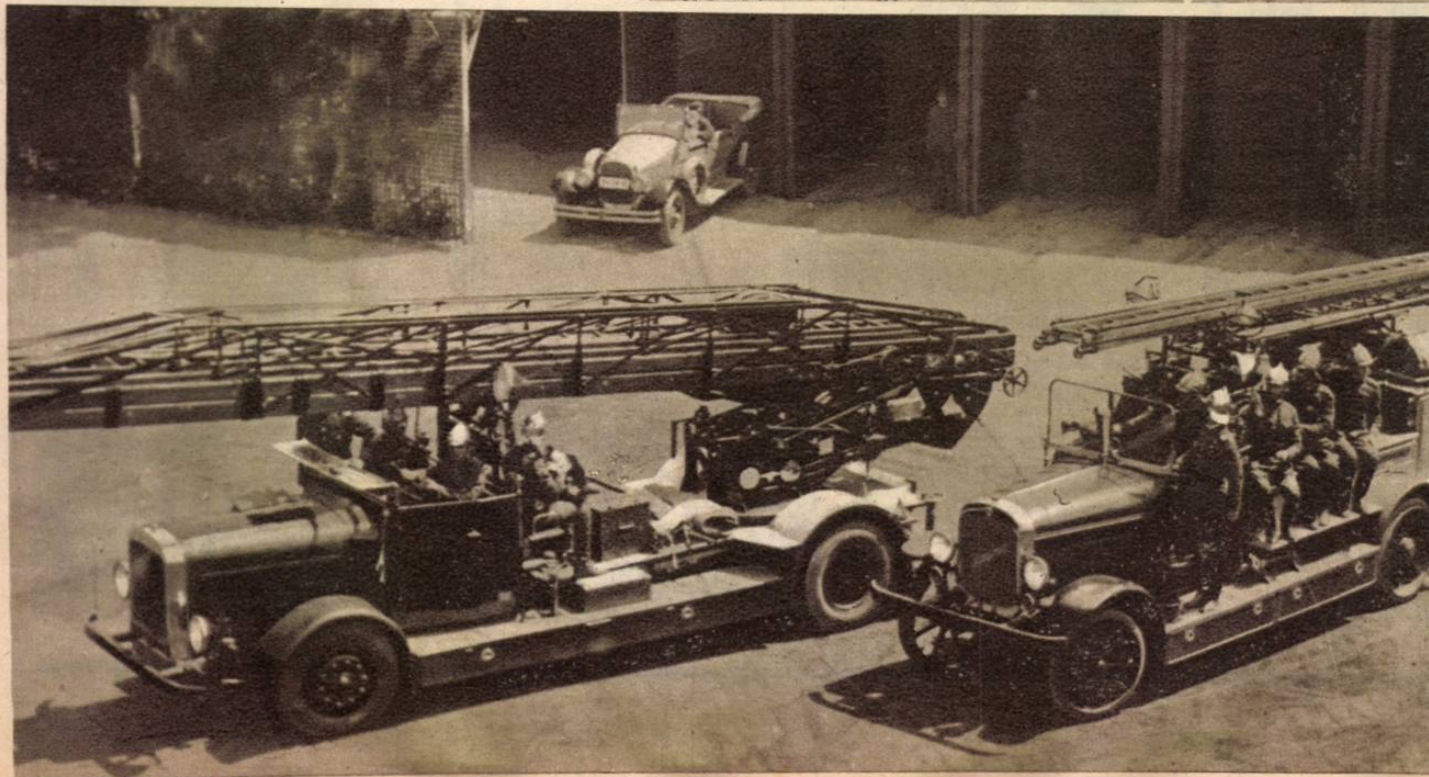
În 1811, Generalul maior cavaler Steter, vice președintele Divanului, dă poruncă, că nimeni n'are voie să țină iarbă de pușcă în casă, că din această cauză a ars hanul lui Mustacov. Domnitorul Caragea, ia și el măsuri contra incendiilor; în 1813 ordonă completarea coșarilor și a sacagiilor poliției la 80,

SUS: Pompierii în 1863.

MIJLOC: Mihail Grigorie Sturza și Gheorghe Dimitrie Bibescu.

JOS: Pompierii în ziua de azi.

deoarece mulți dintre ei muriseră de ciumă. Pe timpul domniei lui Alexandru Suțu, aflăm că prin a sa dispoziție, pompierii sunt trecuți în bugetul oastei cu suma de 500 piaștri; tot atunci ia ființă o Eforie cu supravegherea orașului și se mai alcătuesc 6 articole pentru paza de foc.

Generalul Kiselef, dă în 1832 un ofis cerând pentru orașul București: repararea și completarea pompelor; organizarea recrutării oamenilor; organizarea unui serviciu de incendiu la Cazarma miliției cu 150 oameni; săparea de puțuri pentru a avea la foc.

Tot în același an, în urma ordinului Ge-

neralului Kiselef, Sfatul Administrativ ia măsuri pentru paza de foc, și propune ca fiecare vâpsea să-și construiască câte un foișor de foc, iar cel dintâi să fie cel din vâpseaua de roșu deoarece este în centrul orașului.

MASURI PENTRU PAZA DE FOC IN MOLDOVA INTRE 1834—1859.

Domnitorii Moldovei se ocupă și ei cu organizarea pompierilor. Mihail Grigorie Sturza ia măsuri ca serviciul de incendiu al Iașilor să fie satisfăcut de o unitate militară. Sfatul Administrativ alcătuiește un proiect, din porunca domnitorului, și la 3 Ghenarie 1835, Vornicul Ștefan Catargi, Vel Agă Col. Lăfescu și Spătarul Vasile Beldiman, aduc la îndeplinire înființarea roatei de pompieri sub denumirea „Roata de pojarnici” pentru orașul Iași, cu 3 ofițeri, 9 unter-ofițeri, 2 barabancici, 90 soldați și 1 conoval. Tot prin acest proiect se reglementează și îmbrăcăminte roșii.

În Februarie 1835, Domnitorul prin înaltă poruncă numește comandant al roții pe Căpitanul Bacinski, venit din armata rusă. Tot sub domnia lui Mihail Suțu, în afară de organizarea pompierilor se mai iau și măsuri pentru prevenirea incendiilor, dându-se chiar porunci drastice ca cei ce vor pune foc pe timp de vânt, din care cauză se vor distruge multe imobile, să fie condamnați la moarte.

Domnitorul Grigorie A. Ghica ia și el măsuri pentru prevenirea incendiilor și obligă pe sacagii să vină cu apă la foc, iar pentru acest serviciu să fie scutiți de dări.

MASURI PENTRU PAZA DE FOC IN MUNTENIA INTRE 1835 - 1859.

În 1833, Generalul maior Starov, întocmește un proiect de reorganizarea serviciului de incendiu pentru București, sub denumirea de „Roata de pompieri”, cu un efectiv de 6 ofițeri luați din miliție, 20 unter-ofițeri și 200 soldați detașați dela batalioane și escadroane până la 1835.

Deși în 1833 se alcătuiește proiectul de reorganizare a pompierilor, Roata de pompieri, ia ființă legală de abia în anul 1844, când domnitorul Grigorie Bibescu, aprobă legea pentru înființarea roatei în București. Această lege apare în Regulamentul Organic cu titlul: „Legiuire pentru întocmirea unei roate de pompieri pentru capitala București”.

Înființată Roata de pompieri, Domnitorul Gheorghe Dimitrie Bibescu, dă următoarea poruncă către oștire, la 13 Mai 1845: „După raportul șefului oștirii cu cu Nr. 2551, pe aleșii D-lui Ofițer, Noi îi orânduim la Roata de pompieri: Comandir Căpitan Boteanu, parucic Munteanu, praporcic Dănescu, Dragomirescu și Zăgănescu și care potrivit articolului 8 din proiectul Roatei pompierilor să se socotească în oștire, după vechimea lor, cu arătarea că se află la pompieri”.

Cu toate măsurile ce s'au luat pentru paza de incendiu, și cu toată organizarea pompierilor, incendiile tot au continuat. La puțin timp după înființarea legală a Roatei de pompieri, la 23 Martie 1847, Bucureștiul este bătut de un foc năpraznic care a întrecut pe toate celelalte. Focul s'a întins pe 158.730 m² și au ars 686 case particulare și locuințe; 1142 prăvălii; 10 hanuri; 12 biserici, în total 1850 clădiri. Paguba evaluată în valoarea timpului de atunci, s'a ridicat la 55 milioane pi-aștri.

13 Septembrie 1848 a fost pentru pompieri ziua de glorie. Formați în două plutoane, cu un efectiv de 180—190 oameni, sub comanda locotenentului Zăgănescu, se luptă contra Turcilor—în Dealul Spirei—bătăndu-i crunt, dând astfel dovadă de un entuziasm de nedescris. În luptă au căzut 2 ofițeri, 47 soldați și mai mulți răniți.

În amintirea vitejiei lor, s'a ridicat în Dealul Spirei, un monument, care a fost inaugurat în ziua de 16 Septembrie 1901. Alexandru Ioan Cuza, se ocupă și el de organizarea pompierilor. Prefectul Bucureștiului propune Ministerului de Finanțe să cumpere din Franța, pentru comanda pompierilor 8 pompe deoarece cele vechi rusești s'au stricat și nu mai pot fi întrebuințate. Prin înaltul decret din 1907 din 28 Mai, cu Nr. 2517, Domnitorul Carol I, hotărăște ca comunele urbane să verse în tezaurul Statului, o anumită sumă, pentru întreținerea pompierilor. Cu venirea la domnie a M. Sale Regelui Carol II, organizarea pompierilor intră într-o nouă fază: se înființează posturi multe prin diverse orașe; se înființează școli speciale pentru pompieri; materialul de incendiu este înmulțit și perfecționat, iar posturile de comandă sunt încredințate elementelor bine pregătite. Curajul și eroismul de care pompierii au dat dovadă întotdeauna și mai ales luptele memorabile din Dealul Spirei dela 13 Septembrie 1848, au făcut pe M. S. Regele Carol II să acorde pompierilor din București dreptul de a purta Drapel ca unitate aparte, iar prin decretul regal din Mai a. c. se acordă tot pompierilor din București dreptul să poarte Znaclul—semnul care reprezintă 100 ani de existență. Gestul M. Sale Regelui este o dovadă de recunoștință pentru munca și sacrificiul depus pe altarul patriei, în timpul celor 100 ani.

G. C. DINCĂ

MICA ÎNTELEGERE ȘTIINȚIFICĂ

În cadrul federației de chirurgie a Micei Înțelegeri și a țărilor limitrofe, d. dr. Ion Jianu a organizat o excursie pentru studenții străini.

Studenți cehoslovaci, polonezi și turci au vizitat clinica d-lui dr. Ion Jianu dela spitalul Colentina (fotografia din dreapta) iar pe vaporul „Avram Iancu”, în timpul unei plimbări pe Dunăre, a avut loc comemorarea d-rei Curie, descoperitoarea radiului.

(Fotografia din stânga)

Untdelemnul e totul

la o salată. Orice combinație savantă, oricâtă pricepere a artei culinare nu sunt în stare să imprime unei salate aroma delicată și savoarea ce i-o dă untdelemnul „SPHINX”

Spre a vă convinge de finețea și aroma sa neîntrecută, cereți furnizorului D-voastră un bidon din

untdelemnul SPHINX

NAM descoperit AMERICA

LA RIO DE JANEIRO:

I. MARIUS MIRCU

III. SFÂNTUL ANTONIU, COLONEL IN REZERVĂ...
...ȘI SFÂNTA TEREZA, PASTILE CONTRA TUSEI!

RIO de Janeiro.
Nume frumos; localitatea e și mai feminină. Baia lui Rio de Janeiro este unul din zâmbetele cele mai binefăcătoare ale naturii...

N'ai intrat încă în baie și cortina s'a și ridicat: spectacolul e o magie! Marea albastră, albastră ca baia din Neapole, e pistruiată cu stânci și insule colțuroase vopsite chimic, de soare, în violet. O stâncă uriașă, de forma unei căpățâni de zahăr. La dreapta altă stâncă, pare o catedrală. Toată baia, adâncă de 30 de km, are optzeci de insule și un paravan de stâncă abruptă, cu o pădure seculară. Vezi stâncă etajată în șase, în șapte etaje, moleșită de căldură. Vine de departe. Și a oboșit și a transpirat...

— Nu aterisăm?

— Mai ai răbdare. Sunt multe de văzut!

Plajele dela Ipanema și Copacabana. Iată mai aproape căpățâna de zahăr, cu teleferic vertiginos, ale cărui vagonete lunecă repede dealungul unui cablu invizibil sus, inexplicabil deci. Se observă bine vilele bogate, tramvaele, arborii cu flori, din care în Brazilia sunt sute de specii necunoscute.

Baia de la Botafogo, un cap. Baia de la Flamengo, două capuri, baia dela Beira-Mars patru capuri... Numai băi și capuri. Numai sfânci și insulițe.

Iată și centrul orașului, cu zgârie-nori, cu reclame luminoase, cu străzi înguste pline de Bănci și magazine.

Aterisare.

Aspect din Rio de Janeiro

UN SFÂNT FĂRĂ RUDE LA... IERUSALIM

M'au primit câțiva gazetari locali. A venit și unul argentinian, rătăcit nu știu cum. Pune mână pe mine, îmi oferă drăguț un Primerose și începe...

— Ziariștii ăștia, scumpul meu colega...

Și a terminat monologul, indignat:

— Dovada cea mai bună că Brazilia e militaristă, prin urmare periculoasă, e că la Rio, până și sfântul Antoniu este colonel!

Peste jumătate de ceas am împărtășit această afirmație unui avocat, care conduce două ziare, colaborează la alte șase, le citește pe toate, tratează cincizeci de afaceri în șapte limbi diferite, girează trei cluburi, se interesează activ de ameliorarea rasei cailor și izbuteste totuși să fie prietenul cel mai atent.

— Adevărat și iar odată adevărat! răspunde el. La mănăstirea de pe Moero, sfântul Antoniu are cinci galoane!

Am alergat la mănăstire. Un călugăr amabil îmi arată statuia. Sfântul era civil!

— A fost făcut colonel la Lisabona, sub imperiu, pentru că ajutase un general la o bătălie, îmi destăinuie călugărul. De atunci, Portughezii nu l-au mai avansat!...

— Ar fi trebuit să fie azi general de divizie!

— Vai! răspunde cuviosul. Dela război încoace, avansarea e atât de grea...

FEMEI DIN RIO

Sfântul Antoniu colonel, simbolul pietății braziliene, cu care nici chiar cea polonă nu poate fi comparată. Să vedeți cum șoferii și vatmanii își opresc mașinile în fața bisericilor, își scot pălăria și pornesc, mulțumiți, mai departe!

Mai mult chiar înseamnă cultul Sfintei Tereza.

Portretul ei este în cincizeci la sută din vitrinele magazinelor. Negrese albastre ca cerul, fardate în violet, înfig imaginea ei în mijlocul floarei uriașe ce o au totdeauna la umăr, o poartă în broșă, în brățară, în medalion, la agrafa pantofilor. Publicitatea e plină de numele ei. Singurele pastile sigure, în contra tusei, sunt pastilele Sfânta Tereza. Singurii ciorapi de mătase, la cari nu sare niciodată vreun ochiu, sunt ciorapii Sfânta Tereza. Singura otrăvă pentru muște și alte multe...

Poate pentru că Sfânta Tereza e femeie!

Poporul din Rio de Janeiro are o purtare, o eleganță de sentimente față de femei, care în Europa s'a cam uzat rău, după război. Un respect distins față de femei, și o femeie care impune acest respect.

Asta pentru că femeia braziliană este mai puțin liberă decât a

Citiți continuarea articolului în paginile 18—19.

Portul Rio de Janeiro văzut noaptea din avion.

Trei zile la mare

TREI zile la mare. Iată titlul reportajului. Și iată și ce-i va servi drept introducere. Intr'adevăr, pe deoparte, se pare că nimic nu e mai plicticos într'un reportaj decât introducerea. Introducerea presupune o privire de ansamblu, expunerea a câtorva idei mai generale, înfățișat o pretenție de literatură măcar, dacă nu de artă literară. Or, cititorul din zilele noastre n'are timp de asemenea fleacuri. Cititorul din zilele noastre vrea fapte. E un om grăbit. E un om practic. Pe el îl interesează cum e un lucru și cum s'a întâmplat un eveniment. Dece este așa cum este și dece s'a întâmplat cum s'a întâmplat, iată ce-l preocupă mediocru. Și dacă cititorul e așa, reporterul trebuie să se supună. Și să lase privirile de ansamblu, ideile generale și pretențiile de literatură pentru alte ocazii. Pe de altă parte, a face o introducere într'o revistă ilustrată românească, unui reportaj despre Constanța și marea ei, pare oarecum superfluu. Prin urmare... fără introducere!

* * *

Sunt în Constanța.

Acceleratul pe care căile ferate române l-au pus în circulație special pentru sezonul de vară și care circulă în garnitură dublă Sâmbăta, sosește destul de târziu pentruca ideea de a mai beneficia direct de agrementele plajei și soarelui să fie taxată drept originală.

Căci, vedeți, Constanța este oraș. Are port, are primărie, are cazino. Poate oferi toate plăcerile unui oraș la mare. Toate afară de plajă. Plaja este la Mamaia.

Și până la Mamaia sunt 8 kilometri, cari presupun o sumă de pregătiri și de eforturi, dintre cari vă asigur că cel mai mic nu este acela al ocupării unui loc în autobuzele soc. „Săgeata” — dece oare „Săgeata”? — singurul mijloc mai democratic de transport.

Mai ales că, în materie de ocupare, toate energiile trebuie epuizate pentru găsirea unei camere. Ceiace isbutesc să realizeze după trei ore de rătăcire prin arșiță și hoteluri.

Și când mă gândesc că se vine la mare pentru răcoare și odihnă!

* * *

Am mâncat — ieftin și prost — la un restaurant cu

reputație — (era plin) — și pahare nespălate — (la Constanța, apa pare să fie articolul cel mai rar). La 4 și jumătate eram liber.

Am plecat să rătăcesc prin cetatea lui Ovidiu.

* * *

La mare am obiceiuri de burghez. Mă duc, în prima zi, să văd marea, cazinoul și farul. E drept că nu trimit cărți poștale ilustrate și nu mă fotografiez în fața unei pânze care reprezintă marea și un vapor (dece oare fotografiile nu se duc ei la mare și vor să aducă marea la ei?) Totuși...

Marea am regăsit-o așa cum am lăsat-o. Mereu nouă, nici o clipă la fel cu clipa dinainte. Tot întinsă până în zări, tot înfrățită cu cerul în văgăuna de unde răsar vapoarele. La far nu m'am putut duce, căci drumul era păzit de soldați. Și am așteptat seara, ca să se deschidă cazinoul...

SUS: Mamaia văzută din față.

MIJLOC: Privim marea, duduie?... Dar la ce ne gândim?

... Și alăturat, un chip modernist de a prezenta un trup frumos.

JOS: La mare, oamenii revin la natură. Se poate... Dar un pic de „rouge” nu strică! Mai ales când avem și oglindă...

... Și mai ales, pentru slujba de a doua zi dela moschee...

(Foto Păsculescu și Tari)

Un mare avantaj — negreșit, sunteți de părere opusă — al cazinoului din Constanța este că găsești în el, indiferent la ce oră, un număr remarcabil de cunoștințe. Unele sunt plăcute. Le dai bună ziua și-ți vezi de drum. Altele sunt neplăcute. Îți dau bună ziua și nu mai scapi de ele. Toate au jucat la ruletă. Niciuna n'a câștigat. La toate le răspunzi — tocmai pentru că nu-i adevărat — că ai făcut la fel. Dacă ești mai deștept decât ele, le iei înainte, le ceri să te împrumute cu „două cente” te refuză și te desparți cu un aer ofensat. Dacă superioritatea circumvoluțiilor le aparține, d-ta răspunzi că n'ai, și ele iau aerul de mai sus. În ambele cazuri, împăcarea urmează să se facă la București, unde unul sau altul va avea de dat un aperitiv la „Mercur”. Totuși, sunt și excepții. Dacă intri la ora 9,15 în sala de joc, poți găsi, imediat după prima masă de ruletă, doi prieteni bucureșteni, însoțiți de două blonde — una naturală, alta artistică, una cu ochii verzi, alta cu ei negri — care-ți propun, după ce „vom” mai sta

Să fie oare atât de grea povara?

Redactorul nostru, stă singur și gânditor pe plajă... O ti înainte, sau după redactarea articolului?

cinci minute să privim „braziliana” — o plimbare cu barca pe lună și o partidă matinală de plajă, pentru a asista la răsăritul soarelui. Dacă prietenii sunt simpatici sau dacă-ți place duduia cu ochi verzi, accepti, având bineînțeles grija să spui contrariul...

* * *

Sala de joc a cazinoului din Constanța seamănă cu celelalte săli de joc ale celorlalte cazinouri depe întinsul scoarței pământeste. Aceiași crupieri, aceiași oameni, aceleași sisteme. Același aer cald și închis, aceleași voci răgușite, aceleași femei venite să piardă ce n'au câștigat încă. Măinile sunt crispate, bărbații sunt nervoși, bobita gonește zăpăcită în cercuri, până când ametește și e aruncată încoace și încolo de numerele care-și apără, cu îndârjire, virginitatea.

Nimic din ce-a fost nu s'a pierdut. Nimic nou n'a venit să se adauge. O știam eu, o știau prietenii mei, o știau cele două fete blonde.

Atunci de ce-am stat două ore în loc de cinci minute?

* * *

Aerul mării pare de două ori mai răcoros, mai sărat, mai proaspăt. Orizontul de două ori mai întunecat, luna de două ori mai strălucitoare.

Pe valurile în care barca taie o potecă de spumă, liniștea nu e turburată decât de sgomotul de avion îndepărtat al motorului de lângă noi. S'a lăsat puțină ceață și întunericul a venit să se adauge tăcerii. Cazinoul a rămas doar un punct luminos, în urmă. La dreapta, ca un licuriciu nemiscat, clipește farul. Și unul și altul atât de departe încât par ireale. Nimeni nu vorbește. Clipele se scurg, una după

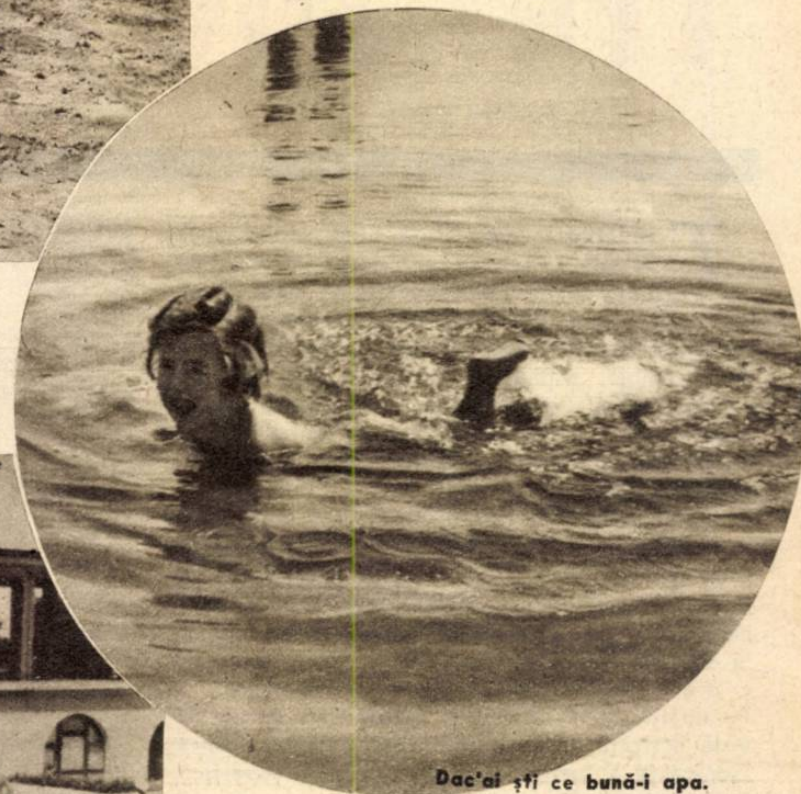

Bine-ați venit !...

Mamaia din profil...

Flirt la restaurantul de pe plajă.

Dacă ai ști ce bună-i apa.

alta, inutile ca picăturile de ploaie ce picură depe o streășină, într'o dimineață de toamnă.

Ași spune ceva. Ași face ceva. Dar sufletul mi-e plecat departe. E plecat pe o corabie în larg, când în ea, când alături de ea. Și parcă acolo, după linia pe care stelele coboară, nevăzute, în întuneric, alta o așteaptă...

Se vor găsi? Vor pleca amândouă, scară 'n scară, până 'n până, nedespărțite, în cea mai frumoasă călătorie din lume? Vor...

O flacăra a sclipit. Cărmaciul își aprinde o țigară... Și întunericul se lasă iar.

Ce păcate grele răscumpără omul, când îi fuge gândul de unde este, de unde are totul, la cine nu e lângă el, la cine poate nici nu gândește la el?...

* * *

Deodată, alături de mine, ceva găurește tăcerea. Fata cu ochii negrii cântă...

Nu se înțelege nici o vorbă. Vocea se înalță, subțire, până la stelele cari tremură cu ea, rămâne acolo, șovăitoare și se prăbușește, plângând, ca să se ridice iar, pentru o nouă victorie și o nouă înfrângere.

Cine i-a spus să cânte tocmai acum? Dece o ascultă marea și dece o ascultă cărmaciul? Dece s'a oprit barca în mijlocul apei, cu motorul stins, de parcă avionul care ne întovărășea a fugit peste zări?...

Am tras la mal. Ne despărțim și mă îndrept spre hotel. Dar acum știu cum s'a născut cântecul... Într-o seară, demult de tot, un băiat și o fată s'au urcat într-o barcă — care, poate, era un trunchiu scobit de copac — și au plecat pe apă. Era întuneric și liniște și stele și lună. Nu bătea vântul și nu mișcau valurile. Departe de mal, băiatul a oprit luntrea și a aruncat vasele în apă. Au rămas amândoi, privind cum se logodesc stelele, clipind de fericire și cum mor stelele, căzând de pe cer și împlinind dorințele oamenilor. Și după o veșnicie — care, poate, va fi fost o clipă, — unul dintre ei a spus celuilalt că-l iubește. Nu cu vorbe, căci vorbele erau vechi și spuse toate. Nu cu ochii, căci ochii erau pierduți în nemărginire. Nu cu sufletul, căci sufletele erau legate. Numai cu glasul, pe care-l vrăjise marea și Dumnezeu îl dăruise cântecului...

* * *

M'au trezit din somn niște bătaii în ușa care bănuiesc că erau suficiente pentru a trezi o cazarmă întreagă. În prima clipă, văzând că afară era întuneric, am crezut că — minimă evaluare — a luat foc hotelul. Și mă pregăteam să sar din pat și din odaie, lăsând altor dimineți mai liniștite, preocupări de toaletă sau de estetică vestimentară. Dar, imediat, mi-am amintit că spuseseam portarului să mă scoale la ora 3 și jumătate noaptea. Știți, invitația la răsăritul soarelui... După câteva momente de lașă și leneșă ezitare, respectul cu vântului dat a fost mai puternic. Am plecat... Am luat o mașină de piață — autobuzele nu circulau încă — și am ajuns, dacă nu prea repede, dar scuturat pentru un sezon întreg, la Mamaia. Am coborât, am plătit — e un amănunt pe care orice cetățean care a luat un taxi la Constanța nu-l mai uită niciodată — și mi-am făcut intrarea pe plajă, unde afară de o jună pereche de polonezi nu se mai găsea nici un nebun.

Și minutele au început să treacă încet, ca la o întâlnire de care nu ești sigur...

Pe linia pe care, în fund, cerul o face cu marea, pare că ceva a început să se lumineze. Un fel de ceață murdă, care bate în alb și în galben. Un spectacol destul de banal, care-mi amintește de diminețile de după chef din București și pe care — pentru a fi sincer — nu mă simt deloc dispus să-l admir. Mi-e somn. Mi-e foame. Mi-e frig. Apariția celor doi prieteni cu cele două blonde însoțitoare nu e făcută decât să exalte aceste necesități fizice, după descrierea, cu multe amănunte, a consumării unei cafele cu lapte și cozonac în piața Ovidiu. Însfârșit, într'un târziu, astrul care ne va chinui atât de crunt peste câteva ore, binevoeste să se ridice.

Cum? Asta-i tot?

Un disc galben, murdar, care deabia face apa să scilipească și care te supără la ochi?

Dece-am venit să văd un răsărit de soare? Dece nu mi-a rămas întreagă povestea citită dintr-o carte cu foi groase și geishe cu umbrelute, în care soarele se naște, în fiecare dimineață, din spuma mării sărutată de luceferi? Dece mi-am pierdut, odată cu ea, și iluzia despre fata blondă cu ochi verzi, care arăta într'un fel aseară și altfel acum?

* * *

Dacă soarele — deși răsare din mare — n'a reușit să mă încante, Mamaia are altceva cu care să-și cucerească oaspeții. Plaja!

Plaja este minunată. Se întinde kilometri întregi, în dreapta și în stânga, coboară în mare încet și pe nesimțite, atât de încet încât la 150 de metri de țărm îți vine până la piept și nisipul e atât de fin, încât vântul ți-l ia din mână ca pe o pulbere. Pe acest dar al mării, mâna omului a venit să adauge dibăcia a douăzeci de veacuri.

Sunt șase sute de cabine, în beton, fiecare cu confortul ei: bancă, oglindă, cuier. Trei sute în dreapta — femei — trei sute în stânga — bărbați. Și într-o parte și în cealaltă, săli cu dușuri, fie fixe, fie mobile, coridoare, galerii și băiași cari îți amintesc — oral și prin numeroase placarde — că nu sunt plătiți și că așteaptă o recompensă „benevolă”. La mijloc, restaurantul și trei terase suprapuse, dintre cari numai prima e acoperită. Suprafața celei de a doua e pătată cu umbrele mari, roșii, cari adăpostesc, geloase, numai masa în care sunt înfipite. A treia coboară, prin câteva trepte, până în nisip. Pe toate trei, serviciul este egal de încet și mesele libere se găsesc la fel de greu.

* * *

Am spus că sunt șase sute de cabine. Un aviz al direcțiunii băilor Mamaia — semnat de omul care a ridicat tot ce se vede, Horia Grigorescu, primarul orașului Constanța — prevede că fiecare dintre ele nu poate cuprinde mai mult de patru persoane. Ceeace — matematicile sunt slăbiciunea mea — face un total de 2400 locuri disponibile. Înseamnă că cel puțin jumătate din semenii mei, cari au ocupat nisipul și apa cât vezi cu ochii, s'au desbrăcat tot în cabinele naturale în care se desbrăcau contemporanii lui Ovidiu. Bineînțeles, dacă aceștia cunoșteau plăcerile apei sărate și influența binefăcătoare a razelor ultra-violete...

Razele ultra-violete sunt ultima justificare a renunțării la orice sentimente de pudoare, renunțare care a urmat dela război încoace o singură direcție.

Direcția care duce spre cele două extremități ale plajei, spre cele două porțiuni „rezervate” nudiștilor. Adică tot la dreapta, femei și la stânga, bărbați. Atât că, dacă pentru cabine ai nevoie de un bilet și există un controlor care să trieze sexurile, nici un interdict nu ocrotește izolarea „Solarium”-urilor, cum au fost pompos intitulate porțiunile de nisip pe care oamenii stau cu tricourile de baie alături.

Oare să depindă, într'adevăr, fericirea și sănătatea de pigmentarea și a acestei ultime fâșii de piele? Sau e numai un pretext? Dar pentru ce pretext? Pentru că, slavă Domnului, de multe ori tricourile nu ascund destul din ce-ar trebui să ascundă...

* * *

Sportivii sunt aceia care ar trebui să facă cea mai mare propagandă pentru plajă. O vizită aci l-ar convinge pe orice adversar, oricât de îndârjit.

Poate că sunt prea pornit pentru sport. Poate că, în zilele noastre, se practică exagerat de mult. Poate că are și neajunsurile lui.

Da, Doamne, cum se răzună contra tuturor dușmanilor, pe o întindere acoperită cu trupuri și nisip!

Prietenii lui, cel puțin, nu vor ieși pe plajă cu umerii strâmți și aduși, cu brațele subțiri și atârând fără viață, cu pieptul mai îngust decât mijlocul și mijlocul făcând obstacol între ochi și vârful picioarelor. Mersul lor nu va aduce cu avansarea unui animal prevăzut cu ambulare, plexul se va deosebi de piept și brațul de antebraț. Și vor avea, prietenii sportului, chiar dacă înconștient, fără a-și da seama, pudorea care te împiedică să expui în văzul tuturor siluete și diformități de competența medicului, nu a soarelui!

* * *

În materie de sport, am întâlnit pe plajă, negru ca un negru, plin de mușchi ca o măcelărie și mai optimist decât oricând pe primul meu maestru de box, actualul campion al României, Jim Călinescu.

Revederea a fost duioasă. Jim mi-a plasat o stângă la care n'am putut răspunde decât protestând și — pentru a schimba subiectul — întrebându-l:

— „Ce-i cu tine pe aci?”

Când am ajuns acasă, m'am privit un sfert de oră în oglindă, din toate unghiurile și toate pozițiile. În mijlocul acestei operațiuni, portarul mi-a adus o scrisoare. Deatunci, mă privește suspect, de câte ori trec pe la el.

* * *

Tot din cauza ultravioletelor, plaja nu e populată decât dimineața. La prânz, lupta pentru existență se traduce prin găsirea unei mese libere. Recompensa este — ca totdeauna în viață, pentru cei merituosi — un atentat la răbdare și la normala funcționare a sistemului nervos, pentru a nu mai vorbi de cel gastric.

La ora două, drept digestie pentru cei cari pleacă și spectacol pentru cei cari rămân, au loc interesante matchuri de „catch as catch can” la stația de autobuze. La ora trei victimele sunt pansate și totul reîntră în ordine.

Deabea acum iubitorii mării rămân singuri cu ea. Pentru că între soarele dinainte de amiază și cel de după amiază — plagiez aci cuvintele unui prieten care nu cred să se supere pentru asta — diferența nu este destul de mare pentru a obliga un leneș să se scoale dimineața.

* * *

Și într'adevăr, cu soarele plecându-se încet către celălalt orizont, plaja are cu totul alt aspect și alt farmec.

Întinse în nisip, au rămas, ici și colo, câteva trupuri, bronzate de arșița unei zile întregi. Locul forfetelii și veseliei de dimineață l-au luat oamenii cari sunt pe plajă pentru a munci. Unii lucrează la toboganurile aproape gata, alții vopsesc stâlpii podului ce intră în mare, alții aruncă scândurile cari au ținut betonul, Apa le ia și, credincioasă ca un câine de vânătoare, le aduce încet la țărm. Oameni le ridică, le urcă în cărute și caii le depărtează încet, la pas.

Sus, două hidravioane pătează seninul, căutând să rezolve o problemă cu date necunoscute, în trei dimensiuni. Ceva mai jos, două pescăruși bat rar din aripi, plutind atât de ușor încât ai impresia că pasările de oțel roșec de rușine.

Valurile s'au potolit. Vin domol către mal sărutând nisipul cu buze de spumă. Și e liniște și bine și plaja atât de singură și marea atât de întinsă și cerul atât de aproape, încât îl înțelegi pe americanul care a dat două milioane de dolari pentru o insulă în Pacific, în care nisipul și marea să fie numai ale lui, Și seara, și dimineața...

* * *

S'a înopțat deabinelea.

Soarele — înroșind zarea cu rușinea lui — s'a dus să se culce, ca un copil care nu și-a învățat lecția. În locul lui, din partea cealaltă, s'a ridicat luna.

E mare și rotundă. Și privește atât de blând...

Luna mi-e cea mai bună prietenă. E atât de înțelegătoare, încât nu-i ascund, niciodată, nimic din ce mi se întâmplă. Oricât ași fi de trist, oricât de vesel. O aștept seara, îi povestesc totul și ea îmi dă, cu bunătate, o mână de resemnare și de mângâiere, un sfat de zădărniciă tuturor lucrurilor și oamenilor. Știu că mulți o socotesc rea. Alții spun că ar fi moartă de mult. Ba un rău de poet — nu se putea să nu fie francez! — a asemănat-o cu un cadavru care rătăcește prin ceruri, furând lumină dela soare și încercând să înșele muritorii.

Dar n'au dreptate. Luna e bună și trăiește. Odată, am văzut-o plângând. Era într-o seară pe mare, când eram amărât cum n'am mai fost... s'a ridicat, mai mare de durere ca niciodată... îi curgeau, din ochi, două și-roaie de lacrimi... și unde picau, se nașteau, din mare, valuri, albe care veneau până la luntrea mea, să o legene cu plânsul ei... cu plânsul care nu-mi putea ajuta...

Cât de fericit trebuie să fi fost Victor Hugo în noaptea în care

„La lune était sereine

„Et jouait sur les flots...”

* * *

Dela zece seara în sus, pe terasele restaurantului se dansează. Când perechile obosesc, nisipul și răcoarea mării sunt atât de îmbietoare, încât nimeni nu le refuză.

Iar întunericul e un imens „separeu”...

* * *

Am plecat târziu din Mamaia. Și am plecat pentru a mă întoarce iar să văd răsăritul soarelor din mare. De astădată, eu rugasem pe o fată cu ochii din coajă de castan, cu părul bătând a noapte și a rugină și cu fruntea albă în lumina lunii. Ne-am întâlnit, încă pe întuneric, pe malul mării. Nu mi-era nici frig, nici somn, nici foame. Iar când a răsărit soarele...

... Când a răsărit, probabil dormeam. Căci m'am deșteptat, la zece dimineața, într-o cameră a hotelului Bristol, mai departe decât oricând și de el și de razele lui...

Căci și la Constanța, ca oriunde, fericirea nu există pentru ochi deschiși.

Dar asta, cum spune Kipling, e altă poveste...

* * *

Sunt iar în București.

Cerul e de turbă. Asfaltul moale. E cald și plămâni, învățați prost, refuză să tragă aer greu și fierbinte. Cum de am putut sta toată vara în arșița pe care casele o feresc să se piardă?

Dar Sâmbătă plecăm iar.

Căci mergem împreună, fată blândă cu mijlocul plâpând și ochii de cicoare, nu?

Gândește-te...

Cerul e albastru...

Marea e verde...

Viața e frumoasă...

Cum plecăm?

Gh. Țari

ASIA 1935

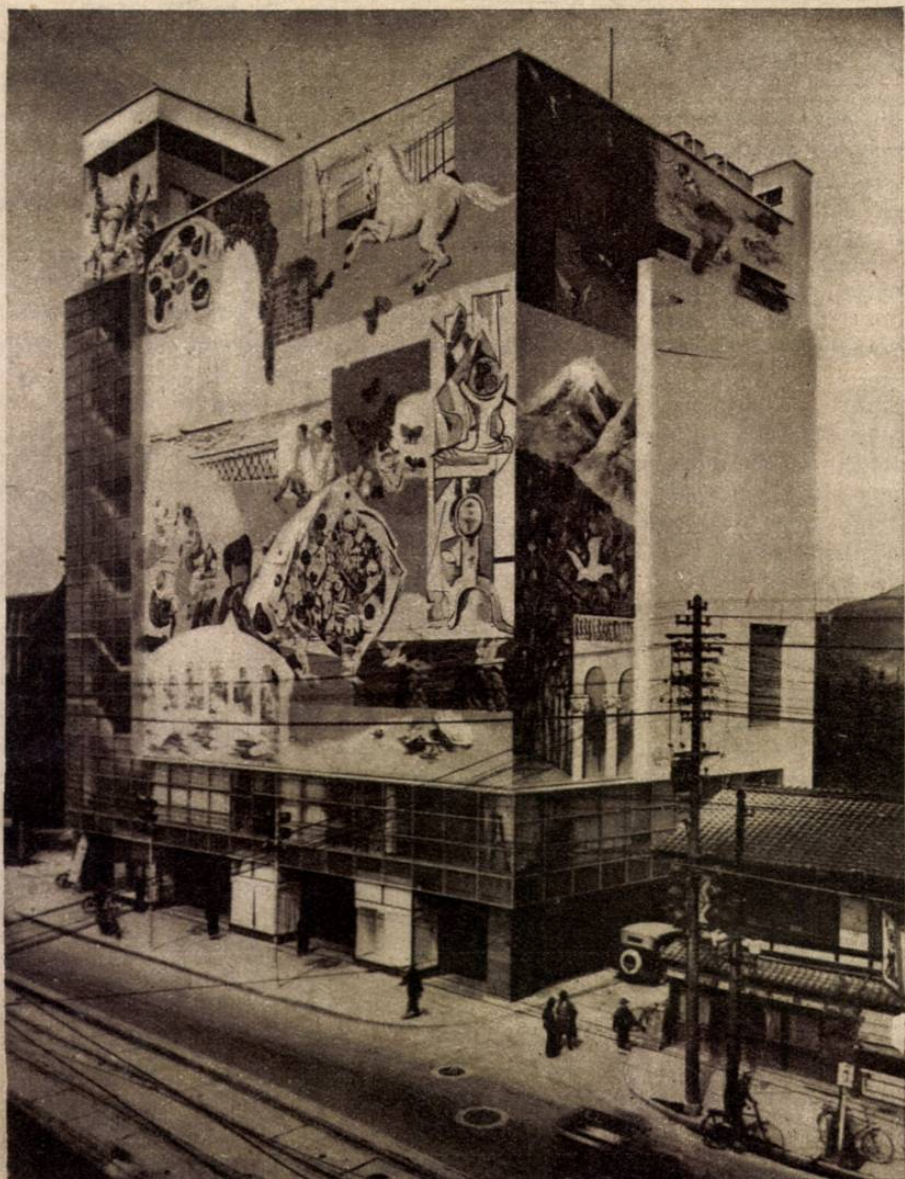
POLITICA JAPONEZĂ

INTERVIEW CU D-NUL HIROTA, MINISTRUL AFACERILOR STRĂINE

TREBUE să admit pentru a fi exact, că cele două înalte personalități ale guvernului japonez, cu cari am avut cinstea să discut, dacă nu mi-au mărturisit tot ce știau

(evenimentele cari s'au desfășurat mai târziu mi-au dovedit-o), au răspuns cu mare amabilitate, la toate întrebările pe cari le-am pus.

D. Hirota, Ministrul Afacerilor Străine, care numără numeroase prietenii în sânul diplomatic al Societății Națiunilor, mă primește la Gaimucho (Quai d'Orsay-ul japonez) într'un birou foarte simplu, aproape rustic (asemănător unui modest birou de afaceri), contrastând cu somptuoasele cabinete ale

În această pagină:
SUS: Templul lui Budha din Nikko.

MIJLOC: Împăratul Hirohito.

JOS: Palatul marelui cotidian japonez Asahi, este construit aproape în întregime din sticlă. În asemenea condițiuni, lumina pătrunde în mod egal prin toate părțile. O mare parte a sticlei este pictată.

ministriilor, pe cari am avut ocazia să-i interviuez în Europa, sau America.

D. Hirota, prin simplitatea și blândețea sa, îmi amintește pe Ministrul Afacerilor Străine al Franței, d. Laval.

Nu face nici o aluzie la operațiile cari se vor desfășura în China numai peste câteva săptămâni după această întrevvedere.

Dimpotrivă, insistă chiar asupra ameliorării evidente în raporturile dintre China și Japonia, ameliorare în mare parte reală înțelegându-se perfect cu generalul Chang-Kai Shek, generalissimul și quasi — dictatorul din Nankin, campania de boicotaj contra produselor japoneze a încetat totalmente în China. El îmi mai vorbește și despre U. R. S. S., fericita concesionare a căilor ferate Est-chineze japonezilor, punând capăt singurului diferend într'adevăr grav, care exista între U. R. S. S. și Japonia.

— Cu toate că Japonia a fost obligată să se retragă din Societatea Națiunilor, marile puteri neștiind să recunoască indispensabila sa acțiune de civilizare în Manciuria — spune ministrul — rămâne mai mult ca oricând credincioasă păcii. Ambiția ei este să nu amenințe și să nu fie amenințată de nimeni.

— Fără îndoială, Excelență, dar anumite gazete și mai ales cele burgheze ale Japoniei, duc faimoasa campanie „hands of China“, care

nu tinde decât la excluderea Europei de pe piață, poate chiar de pe teritoriul chinez?

— Fiecare țară, îmi răspunde ministrul, are extremistii săi, dar guvernul japonez, duce o politică realistă. Nu numai că nu ne gândim să excludem celelalte națiuni de pe piața chineză. — China este destul de vastă pentru a avea nevoie de orice sprijin dar chiar noi, prin campania de boicotaj chinez, am fost înălțați de pe piața chineză. Politica noastră este și rămâne aceea de egalitate vamală, în China.

— În practică, această doctrină nu echivalează cu excluderea progresivă a produselor europene, articolele japoneze fiind mult mai eficiente?

— Desigur că Japonia rămâne una din primele partizane ale liberului schimb: dacă noi suntem mai eficientă aceasta se datorește — cel puțin în ceea ce privește China — apropierea noastră, ceea ce reduce cheltuielile de transport; se mai datorește și faptului, că cea mai mare parte din producția noastră se efectuează în ateliere casnice, ceea ce permite evitarea de speze generale și lasă în același timp lucrătorilor puțină de-

duce o viață mai umană, în familie decât în uzine.

— Dar „dumping-ul”, Excelență? Anumite industrii ale d-voastră nu vând în pierdere, în străinătate?

— Dacă câteva industrii înțeleg să accepte anumite sacrificii, este numai pentru a evita șomajul mai păgubitor. Sacrificiul acesta nu poate dura însă prea mult, căci nicio industrie nu poate suporta un deficit permanent.

— Se spune, în Europa, Excelență, că Japonia ale cărei necesități economice se aseamănă din multe puncte de vedere, cu cele ale Germaniei tinde — poate a și făcut-o — să încheie cu această țară acorduri separate?

Aci D. Hirota este formal:

— Decând s'a retras din Societatea Națiunilor, Japonia se ocupă din ce în ce mai puțin de Europa și cât mai mult de consolidarea păcii în Extremul Orient. Din această cauză nu are nici un interes să întrețină vre-o relație specială cu o anumită putere ci caută să fie în bune relații cu toate.

În timp ce tensiunea europeană devine din ce în ce mai acută, Japonia își păstrează politica de liber comerț internațional, pe care a adoptat-o încă de acum șaptezeci de ani. Acesta este unul din elementele cele mai sigure al menținerii păcii, bazat pe libertatea de lucru.

Toate țările, încheie D. Hirota, se contractă ca niște arici, arici cari, în plus ar dori să se închidă într'un coș, la adăpost de lumea exterioară. Cum vreți să nu moară? Chiar noi suntem târâți în cheltueli cumpărând cuirasate, portavioane, armamente foarte costisitoare, în fond bani aruncați. Cea mai vie dorință a noastră este să suprimăm aceste cheltueli inutile. Dar nu

ajunge numai bunăvoința noastră. Vom fi întotdeauna gata să colaborăm la o înțelegere pentru ușurarea poverii armamentelor cari apasă popoarele.

Acestea sunt declarațiile ce mi-a făcut ministrul japonez al Afacerilor Străine.

Fără îndoială că ele nu transpiră nimic din desvoltarea iminentă a intervenției japoneze în China, dar este posibil — faptul producându-se în momentul evenimentelor din Manchuria în 1931 — că nici Gaimucho să nu fi fost informat. Chiar dac'ar fi fost, și chiar dac'ar fi consimțit să vorbească, probabil că d. Hirota mi-ar fi explicat că aceste miș-

În această pagină:

SUS: Cartierul săracilor din Tokio.

MIJLOC: Fațada unui teatru modern.

Strada cinematografeilor la Tokio.

JOS: La Tokio s'a inaugurat de curând o școală obligatorie frecventată de tinerele fete din toate categoriile sociale care primesc acolo instrucțiuni militare. Dintre elementele bune se recrutează ofițeri pentru armata japoneză.

O minunată vedere asupra muntelui sfânt Fuji.

cări militare nu au alt scop, decât să stabilească liniștea, într-o țară răzvrătită, în același timp să asigure securitatea comerțului japonez, din cauza efortului producției sale, fiind desigur primul beneficiar.

Această politică japoneză în China pare a nu fi decât dezvoltarea logică a doctrinei, care a fost originea politicii coloniale europene. Progresele științei și mecanismului din timpul unui secol pretind un anumit sincronism în organizarea utilajului tuturor țărilor. Când acesta nu se produce destul de repede, când popoarele nu se însărcinează ele singure să se modernizeze, atunci vecinii lor, plictisiți de starea lor de neîndurat, își fac datoria de a introduce opera de civilizare unificatoare, pe care ei singuri nu au interpretat-o.

Dacă Societatea Națiunilor, organizând o acțiune internațională pozitivă, ar fi luat măsurile de interes comun, ar fi evitat, cu siguranță, intervenția Japoniei în China, sau a Italiei în Abisinia.

Dar suntem într-o epocă în care proclamarea principiilor, oricât de generoase ar fi ele, nu sunt suficiente, și în care inițiativele unilaterale înlocuiesc, în domeniul realizărilor, lipsurile de energie colectivă.

În cazul, când, China, printr-o tresărire națională, pe care numai generalul Chang-Kai-Chek ar fi actualmente capabil s'o provoace, nu face ea singură, fără întârziere, propria ei revoluție economică, soarta provinciilor ei dela Nord ar putea fi ceea a Manciuriei. Nici o națiune de civilizație occidentală, nu se poate opune acțiunii japoneze în China, care este și ea motivată de nevoia de-a produce efortul materiei prime. Un atașat militar european la Tokio mă informează că Japonia, dacă este departe de-a avea cea mai bună armată și cea mai bună flotă din lume, nu este mai puțin exact, că nici o putere din lume nu este în măsură să pue pe picior de luptă un corp expediționar, capabil să ție în șah forțele japoneze.

Și Japonia, și națiunile occidentale cunosc bine această stare de lucruri, care explică abținerea politică din ce în ce mai accentuată a Europei și a Americii, în Extremul Orient.

Așa că națiunile celor trei mari continente civilizate, Europa, America și Asia, pe măsură ce timpul trece, se închid în ele.

POLITICA JAPONEZĂ

INTERVIEW CU D-NUL TAKAHASHI, MINISTRUL DE FINANȚE

Dorința exprimată de d-nul Hirota de-a vedea scăzute cheltuielile militare ale țării lui, era desigur sinceră, căci, contrariu a ceea ce crede de obicei în Europa, diplomații japonezi sunt mult mai puțin imperialiști, decât partidul militar, atotputernic în Japonia, decând a reușit în 1931, în Manciuria.

Dar d-nul Hirota, oricare ar fi valoarea sa, nu se poate opune proiectelor armatei. Un singur om în guvern, d-nul Takahashi, ministrul Finanțelor, este capabil să înfrâneze fâțiș ambițiile militare, daunătoare bugetului.

Curioasă e personalitatea, acestui moșneag (d. Takahashi are optzeci și trei de ani) cu ochi scânteetori și vii, cu barba albă ascuțită, care evocă, în stil japonez, fizionomia sarcastică a lui Bernard Shaw.

D-nul Takahashi, în kimono, încălțat cu geta, mă primește în cabinetul său, asistat de-al său vice-ministru (noi am spune subsecretar de stat), d-nul Tsushima, și înconjurat — căci el prevăzuse o lungă conversație — de trei interpreți, cari se vor schimba între ei, când se vor simți obosiți, în timp ce ministrul își va păstra, în tot timpul întrevederii, prospețimea sa surzătoare și legendară.

Spun legendară, căci d-nul Takahashi nu ascunde c'ar lua un medicament miraculos, pentru a-și păstra vioiciunea spiritului.

— Desigur, declară el chiar în dimineața aceea ziarelor japoneze, este perfect adevărat că tinerii soldați cari absorb poate diureticile necesare, îmi produc mie un lichid, până astăzi batjocorit, dar devenit prețios, din care chimiștii extrag hormoni și a cărei ingerare îmi redă tinerețea. Publicul japonez a fost atât de mirat de rezultatele pe cari le-am obținut, încât au trebuit construite, în țara noastră, două uzine pentru producția industrializată a hormonilor, și cifra lor de afaceri merge zilnic crescând. Eu sunt, pe cât se pare, o publicitate vie, pentru ele.

La finele anului 1932 am devalorizat yen-ul, cu 65 %, decretând plocarea aurului — îmi spune marele financiar japonez. — Comerțul nostru se găsește în stare bună și e lucrul destul de rar astăzi să găsești, în restul lumii, industriași și comercianți complet mulțumiți.

— Dar finanțele d-voastră, domnule Ministru? Deficitul d-voastră, dacă sunt bine informat atinge 40% din buget, un miliard de yeni (41 miliarde franci), și ați fost obligat să recurgeți la împrumut, pentru acoperirea acestei diferențe.

— Este exact. Dar comparată cu aceea a celorlalte state, situația noastră este relativ favorabilă. Împrumuturile se subscriu de altfel cu ușurință, nu prin public direct, ci prin intermediul băncilor, cari au misiunea, să se asigure de originea fondurilor, cari li se varsă, pentru a se evita toate speculațiunile contrarii intereselor noastre. Aceste împrumuturi noi le acoperim cu 4%, în loc de 5% ca altădată. Am redus și dobânzile la Casa de Economii, dela 4% la 3%, găsind de cuviință, că politica dobânzilor scăzute este esențială pentru a permite industriilor să producă efort și în consecință să se înlăture scumpirea vieții. În acești din urmă trei ani noi am împrumutat 2 miliarde 300 milioane de yeni (100 miliarde lei) din cari numai 300 milioane yeni au fost subscrise de Banca Japoniei. Dificultățile noastre descresc, depozitele la bănci se măresc. Prețurile încă din 1932 au început să se stabilizeze. În cursul anului bugetar trecut, am avut 90 de milioane de yeni în casă, peste cât prevăzusem ceea-ce-a permis să consacram aproape 100 milioane utilajului național, pentru evitarea unui eventual șomaj.

Acesta este tabloul optimist, schițat rapid de d-nul Takahashi. Pun apoi ministrului câteva întrebări precise:

— Este exact, Excelență, că, cheltuielile militare ating aproape jumătate din bugetul japonez?

— Am avut asupra acestui subiect, câteva conversații cu ministrul nostru de Război, răspunde zâmbind ministrul nostru de Finanțe. Va trebui să ia în considerație punctul meu de vedere, și sper că colegul meu al Afacerilor Străine mă va ajuta, printr-o bună diplomație, să scad cheltuielile militare, Japonia nefiind o țară militară, orice s'ar spune, nu sunt motive pentru ca sfatul meu să nu poată fi urmat.

— Contați mult Domnule Ministru, pe o urcare a impozitelor, provenind din cifra de afaceri a Japoniei. Dar — și este eventualitate la care nu se poate să nu va fi gândit — dacă frontierele vamale a celor mai multe țări s'ar închide, în fața articolelor japoneze, deficitul d-stră n'ar crește, devenind tot mai primejdios?

— O astfel de situație n'ar putea fi decât provizorie. Autarhia este împotriva naturei, și popoarele ca și particularii vor cumpăra mai bucurios lucruri eftine, decât marfă scumpă. Japonia a fost aspru criticată pentru salariile ei coborâte; veți vedea lucrătorii noștri. În țara noastră, permiteți unui ministru de finanțe să vă înștiințeze, de altfel veți constata personal — nu banii singuri fac fericirea. Lucrătorii noștri câștigă suficient pentru a nu cunoaște mizeria, și nu veți vedea nici o țară din lume cu căminuri atât de înflorite. Deasupra hranei și necesităților materiale, Japonezii mai au o speranță morală, care îi face să trăiască. Ea este bazată pe devotamentul către împărat, reprezentând forma cea mai înaltă a sacrificiului individual, către colectivitate.

Soldatul luptă pentru împărat, iar funcționarul și lucrătorul muncesc pentru el și nu-l uită nici un moment. Pentru el înseamnă pentru Japonia.

— După cum mi s'a spus funcționarul și lucrătorul nu sunt de plâns. Dar țărănul? Contrariu a ceea ce se face în Europa, unde este protejat, fie chiar în detrimentul comerciantului și industriașului, el suportă în Japonia povara impozitelor și jalea sa este mare... Ministrul după ce se consultă cu Vice ministrul, îmi răspunde:

— Sunt trei categorii de țărani, marii proprietari, arendașii și țăranii proletari. Dar, cu toate poverile cari îi apasă situația lumii agricole nu s'a agravat, țăranii din Japonia, fiind obișnuiți dintotdeauna cu o viață foarte aspră. Dacă marii proprietari, cred să poată menține ca în timpurile feudale atotputernicia asupra muncii țăranilor, se expun la mari neplăceri.

— Ați preparat d-nule Ministru, vre-un proiect de lege pentru schimbarea acestei situații?

D-nul Takahashi, atât, de precis până aci, schimbă subiectul conversației și-mi cere informații asupra ceea ce putea ști despre situația financiară a Franței, care dintr'odată începe să-l intereseze în cel mai înalt grad.

Mă voi duce să văd țăranii din provinciile de Nord ale Japoniei, acolo unde sunt cei mai nenorociți.

Emile Schreiber

AMERICANII CONTIN SĂ FIE ORIGINALE...

Săptămâna trecută, intrat în Capitală pe la bariera de fier, o tânără americană, o frumoasă fermecătoare, călărea pe un cal de pur sânge. Călărea se numește Patricia Mc. Cain. E originară din statul Massachusetts orașul Beverly. Acum patru ani, la ziua când împlinise 9 ani, tânără americană s'a pornit să facă înconjurul lumii pe cal. Și după 4 ani de rătăcire, a poposit și în Capitala noastră. Cum o vedem în fotografia de mai sus.

Excursia „Realității Ilustrate” la Cumpăna.

Excursioniști la cheile Bicazului.

A doua echipă feminină de foot-ball din țară: „Vitrometan din Medias.”